Baptista lelkészi szakfolyóirat

Szolgatárs

1997. nov.- dec. VI. évfolyam 6. szám

A TARTALOMBÓL

- A közösség és vezetői
- Ámósz és látomásai
- A misszió története
- A gyülekezeti szolgálat csúcs- és mélypontjai
- A kegyelmi ajándékokról
- Családi élet és jelentősége
- Az ifjúság próbái – Hittel az élet viharai között
- A spiritizmus a múltban és napjainkban
- 1996-ban volt 110 éves a pesterzsébeti gyülekezet
- Tükörben: rendszerváltás utáni missziónk
- Kérdések a Márk és Máté evangélium keletkezéséről
- Az EBPS hírei
- Hasznosítható gondolatok

„Dicsének hangja szárnyra kél:
Eljött az Úr, Immánuél..."

TARTALOMJEGYZÉK

HIRDESD AZ IGÉT!
Joseph Tracy: A New England-i nagy ébredés – (Befejező rész) 1

BIBLIATANULMÁNY
Charles R. Grasham: Isten családja és annak vezetői 6
Marilyn Kunz és Catherine Schell: Ámósz (8-9. beszélgetés) 8

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN
Hegyi András: Missziológia (3. közlés) 11

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN
Dr. Edward Jordan: Mit tehetünk, ha a gyülekezetünk „körhintázik"? 18
Kovács Géza: Karizmák és karizmatikus mozgalmak (5. közlés) 21

ISTEN NÉPE A CSALÁDBAN
Dr. Haraszti Sándor: Tizenévesek terhessége (Befejező rész) 29
Levelesládánkból – Hozzászólás Dr. Haraszti Sándor: Tizenévesek terhessége c. írásához 33

IFJÚSÁG A GYÜLEKEZETBEN
Krízis, csalódás és elválás – 1. Terri Brelsford: Amikor jó emberekkel rossz dolgok történnek 34

"...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."
Fukk Lóránt: A spiritizmus 36

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK
Zentai László (Pesterzsébet): A Pesterzsébeti Baptista Gyülekezet rövid története 43

TÜKÖRKÉP
Jobb későn, mint soha! 49

INNEN-ONNAN
Korábban íródott a Márk- és Máté evangélium? 53
Ötödik evangélium? 54

SAJTÓFIGYELŐ
Az EBPS hírei 56
Vezetői szokások, alkotó gondolkodás 57

ILLUSZTRÁCIÓK GYŰJTEMÉNYE 58

VIDÁM ESETEK 61

KIADÓI KÖZLEMÉNY

Szeretettel kérjük kedves olvasóinkat, hogy segítsék lapunk működését, fennmaradását azzal is, hogy új előfizetőket szereznek, valamint a tiszteletpéldányban részesülők úgy, hogy lehetőségeik szerint járuljanak hozzá a lap árához. Ha valakiket (vállalkozó testvéreinket, BT-k, KFT-k, KKT-k tagjait) a szívük arra indíthatja, hogy adományaikkal támogassák e lapot, ezzel lehetőséget biztosítanak a szükségben levőknek a ***SZOLGATÁRS*** kézhez vételére. Köszönjük!

Baptista lelkészi szakfolyóirat

Szolgatárs

A Magyarországi Baptista Egyház kiadványa

Szerkeszti: a Szerkesztőbizottság
Felelős szerkesztő: Lukács Tamás
Felelős kiadó: Dr. Almási Mihály egyházelnök

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
1062 Budapest, Aradi u. 48.
☎ 332-23-32, 332-79-85;
Fax: 131-01-91
PC-FAX: 186-41-85

A folyóirat önköltségi áron megvásárolható
és előfizethető a Baptista Kiadónál
Egy szám ára: 300- Ft,
egy éves előfizetési díj: 1800- Ft.
Megjelenik: kéthavonta
ISSN 1218-425X

HIRDESD AZ IGÉT!

Joseph Tracy

A New England-i nagy ébredés

(31. – befejező rész)

Az eredmények

A legtöbb olvasó első kérdése az, hogy hányan tértek meg igazán ez ébredés alatt? Erre a kérdésre lehetetlen pontos választ adni. *Whitefield* saját sikereiről készített följegyzései aligha alkothatják alapját a feltételezésnek. Mint ahogy kimutattuk, Whitefield nagyon eltúlozta hallgatóinak létszámát, és alig nyílt lehetőség annak megállapítására, hogy közülük hányan nyertek üdvösségükre vonatkozó áldást a munkájából. Amikor százak vagy ezrek „megolvadtak" ékesszólásától, akkor ezt ő „kegyelmes elérzékenyülés"-nek nevezte, és hálát adott Isten hatalmának bemutatásáért, remélve, hogy ezek igazi megtérteknek bizonyulnak, majd továbbment, hogy újabb ezreknek prédikálja az evangéliumot. Reményeire számtalan esetben pozitív válasz érkezett.

Más tömegek csak sírtak ékesen szóló beszédének hallgatásakor anélkül, hogy megtértek, bűntudatra ébredtek vagy esetleg megriadtak volna. Ugyanez igaz kisebb mértékben az abban a korban működő más utazó prédikátorok esetére nézve is. Különböző személyek eltérő becsléseket adtak a gyülekezeti tagok számának növekedéséről.

Dr. Cogswell (keresztyén filantróp) valószínűnek tartja, hogy huszonötezer lélekkel növekedett New Englandben a gyülekezeti tagok száma. *Trumbull* becslése szerint New Englandben két-három év alatt harminc- vagy negyvenezerre tehető a megtértek száma. Mások ezt a számot ötvenezerre becsülik. Ehhez hozzá kell adnunk a presbiteriánus gyülekezetek létszámemelkedését, ami a letelepedett lelkipásztorok rohamos létszámnövekedéséhez vezethető vissza. Ahol olyan sok új gyülekezetet alakítottak, bizonyosan sok régi gyülekezet létszáma is megnövekedett.

A kongregacionalista gyülekezetek taglétszáma is megszaporodott. *Ezra Styles* newporti lelkész, majd a Yale College elnöke a *„Keresztyén egység"* című prédikációjában, amelyet 1760-ban nyomtattak ki, azt állítja, hogy 1740 óta *„több mint 150 új gyülekezet megalakítása történt, de nem kettészakadásokkal, hanem a városokban és egyházközségekben való természetes növekedéssel"*, és így összesen a kongregacionalista gyülekezetek száma elérte az 530-at.

Ha ezzel a „növekedéssel" a gyülekezetek száma csupán lépést tartott a népesség szaporodásával, akkor ez is mutatja az ébredés befolyását, mert e befolyás nélkül az új települések nagyobb aránya maradt volna gyülekezetek nélkül. De kétségtelenül másként történt, és ezek közül sok az ország régebbi területein jött létre a városok és egyházközségek békességes felosztása alapján, hogy a vallásos előjogok után vágyakozók kívánságainak eleget tudjanak tenni. Például Leicesterben ébredés kezdődött körülbelül az 1742. év elején. *Edwards*, ahogy már említettük, több hetet töltött azon a helyen nagyon eredményes szolgálatban. Leicester területén 1744 májusában és a következő novemberben *Joshua Eaton* lelkészt kirendelték lelkipásztornak.

Nem szabad azt feltételeznünk, hogy a „kettéosztásokkal alapított" gyülekezetek szükségtelenek voltak. El kell ismernünk, hogy némely esetben a megromlott gyülekezetektől és a megtéretlen lelkipásztoroktól való elszakadás alapján történt az új közösség megalakulása, és ezáltal állították helyre és őrizték meg az evangéliumi rendeléseket az életükben és fennhatóságuk alatt, ahol különben csak a vallás halott formájával találkoztak.

Némelyik esetben erre ott került sor, ahol a keresztyén népesség elég nagy volt ahhoz, hogy igazolja a kettéválást. Jóllehet mindegyik vagy csaknem valamennyi rendezetlen csoportosulás volt eleinte, és némelyik túlságosan is rendezetlen ahhoz, hogy hosszú életkort érjen meg, közülük többen rendezett és szabályos gyülekezetté váltak és mind e mai napig hasznos intézménynek számítanak. *Clapp* elnök, aki 1742-ben megtiltotta hallgatóinak, hogy New Havenben külön összejöveteleken vegyenek részt, maga is látogatója lett annak a közösségnek alig tíz éven belül.

A szeparatista gyülekezetek közül többen baptista gyülekezetekké váltak, és ma is fennállnak. A régebbi baptista gyülekezetek számottevő módon megnövekedtek az ébredés alatt és különösen 1745 után. Növekedésük nincs benne dr. Styles becslésében.

Összességében ezeket az elemeket figyelhetjük meg:

1. Azok becslése szerint, akik tevékenyek voltak ebben az ébredésben vagy emlékeztek eredményeire, a megtértek száma néhány év alatt New Englandben 25 ezertől 50 ezerig terjed.

2. 150 kongregacionalista gyülekezet szabályosan megalakult kevesebb mint húsz éven belül, ideértve azokat az éveket is, amikor az ország bajba került és növekedését akadályozták a „régi francia háborúk".

3. Nagyszámú szeparatista gyülekezet alakult, amely valóban a Megváltó országának erősítéséhez járult hozzá.

4. Jelentős és megfigyelhető módon növekedett a baptista gyülekezetek ereje New Englandben.

5. A presbiteriánus lelkészek száma a szakadás előtti negyvenötről vagy ennél is kevesebbről több mint százra emelkedett, és a presbiteriánus gyülekezetek száma úgy megnövekedett, hogy egyedül Pennsylvaniában és Delaware-ben negyvenegy gyülekezetbe lelkipásztor sem jutott. Az ország erősödése, amit a háború lefékezett, rész-

ben ennek a növekedésnek köszönhető, de nyilvánvaló, hogy az ébredés sokat tett a kegyesek számának szaporodásában és a vallás befolyásának kiterjesztésében is.

A gyülekezetek és gyülekezeti tagok számában való növekedés alapján nem igen lehet lemérni a kegyesség erősödését. *Számos gyülekezeti tag megtért.* Gondolnunk kell arra, hogy korábban az úrvacsorai közösségbe befogadtak mindenkit, aki nem volt eretnek vagy általában nem viselkedett botrányosan a presbiteriánus egyházban, és ez széles körben így volt a kongregacionalista gyülekezetekben is. Következésképpen mindkét egyházban az úrvacsorázók nagy százalékban megtéretlenek voltak. Ezek közül tömegek tértek meg. Természetesen sok gyülekezetben nem számolták meg a megtéretlen tagokat, sem a köztük levő megtérteket, és egyikükről sem mondhatták, hogy velük szaporodott a gyülekezet létszáma. Egyes esetekben úgy tűnik, hogy az ébredés csaknem teljesen a gyülekezeten belül ment végbe, és szinte kivétel nélkül valamennyi tag megtéréséhez vezetett. Ennek alapján nagyon fel kell emelni a megtérések becsült létszámát.

Ezekből a becsült számokból nem túl sokat kell levonni annak alapján, hogy feltehetően a megtértek közül egyesek végül „elestek", mert a becslések főként későbbi adatokon és tényeken nyugszanak. Az ébredés kezdetén a megtértek és megtéretlenek közti különbségtétel legnagyobb részt idejétmúlt volt, kivéve a szeparatistákat, és nem sokat gondoltak a megújulásra. Ha valaki mégis efelé törekedett, akkor a többség elítélte, még a kegyesek is, mind a lelkészi szolgálatban, mind azon kívül, és úgy tekintették, mint keresztyénietlen, bírálgató és megosztottságot kiváltó lépést. Ezért nagyon természetes, hogy megszámolták és jelentették a „felébredtek" létszámát, ideértve a gyülekezeti tagokat és másokat is. A „felébredteket " általában úgy tekintették, mint akik igazolták valódi keresztyénségüket.

E megtérések értékét nem szabad csupán számok alapján fölbecsülni. Az ország népességéhez viszonyított arányukat kell tekintetbe vennünk. Dr. Styles állítja, hogy New England lakóinak száma 1760-ban 501.909 volt, és ötven évvel később, a függetlenségi háború kezdetekor, az összes gyarmat népessége együttesen hárommillió lehetett. Ez összhangban van Franklin nyilatkozatával, mely szerint New England népessége megduplázódott mintegy húsz év alatt, tehát 1740-ben nem lehetett több, mint kétszázötvenezer. A többi gyarmattal kapcsolatban is hasonló számítást kell végezni. Tegyük fel azonban, hogy az összes gyarmat teljes népessége 2 millió volt. Most pedig már mintegy 17 millió, vagyis több mint nyolcszor annyi. Tegyük fel, hogy az összes megtértek száma 50 ezer volt, ami elég alacsonynak tűnik. Létszámuknak a lakosság teljes számához viszonyítva most 400.000-nek kellene lennie, hogy láttassák a vallásos és vallástalan emberek előtt a vallás viszonylagos hatalmát a változások területén.

Arra is gondolnunk kell, hogy e megtértek között nagyon sokan már hosszú idő óta egyháztagok voltak, és kegyességben való hiányosságuk alapján a legjobb esetben a gyülekezetek holt terheinek számítottak. Most aktívakká és értékes tagokká váltak. Kétszeres lett a nyereség. Minden ilyen esetben csökkent a gyülekezet visszatartó terhe és megnövekedett az ereje. Csaknem minden gyülekezetnek volt ilyen holt terhe, és tudvalevő, hogy mennyire akadályozza ez a lelki munka hasznosságát...

Mi az ébredés értéke, amikor egy gyülekezetben a tagok megtérnek és aktív keresztyénekké válnak? Mit mondjunk arról az ébredésről, amely ilyen óriási átalakítást végez a gyülekezetben az ország széltében és hosszában? És mit kell mondanunk azokról a lelkipásztorokról, akik pusztán holt teherként vannak a gyülekezetekben? Whitefield kemény, *Tennent* szigorú volt a megtéretlen lelkészek létszámának fölbecsülésében. Talán kevesebben voltak ilyenek, mint ahogy ezek a férfiak becsülték különösen New Englandre vonatkoztatva. Mégsem lehet tagadni létezésüket. Amikor az egyetemekre fiatalok mentek, hogy fölkészüljenek a lelkészi szolgálatra anélkül, hogy a kegyesség bármilyen jelét tanúsították volna, ha megfelelő tudással rendelkeztek és nem voltak eretnekek, sem botrányosan nem viselkedtek, akkor készpénznek vették kegyességüket és természetesen fölavatták őket...

Ez általánosságban valamennyi gyarmaton sajnálatos képet mutatott. Kétségtelenül *a lelkészek közül nagyon sokan az ébredés ideje alatt tértek meg.* Ezt saját maguk ítélték meg így, és mások véleménye szerint az előző és a megtérés utáni életük összehasonlítása is bizonyította ennek igazságát. Csaknem ugyanilyen fontos volt a lelkészi szolgálatra készülő diákok nagy számának a megtérése. Whitefield harmadik amerikai látogatása idején, 1744-től 1748-ig, nem kevesebb, mint húsz lelkész volt Boston szomszédságában, akik őt tekintették megtérésük eszközének. Nagyon sokan voltak olyanok, akik az egész országban az ébredéshez vezették vissza megtérésüket. Fölbecsülhetetlen az értéke annak, amikor ezáltal a lelkészi szolgálatba beárad az igazi isteni élet. Minden ilyen megtérés felszabadított egy-egy gyülekezetet a holt tehertől, és áldást adott neki. De nemcsak ez történt.

Azelőtt sok igazán kegyes lelkész nagyon hanyagul látta el kötelességét, reménytelenségben élt és nem fejtett ki erőfeszítéseket. Aligha volt tudatában annak, hogy mit követel tőle a szolgálat, mint csupán azt, hogy lelkiismeretesen eleget tegyen hivatalos szolgálatainak. Miután ezeket teljesítette, abban bízott, hogy Isten áldása kíséri munkáját, akár látták annak valamilyen jelét, akár nem. Azt gondolta, hogy minden hithű és erkölcsös embernek a gyülekezethez kell tartoznia. Ezért nem tekintették fontosnak, hogy az ilyeneket megkülönböztessék az igazán újjászületettektől, és mivel nem érezték ennek szükségét, nem is várták el és nem is törekedtek rá. Az *újjászületést* úgy tekintették, mint észrevehetetlen belső cselekményt, és úgy vélték, hogy ez végbement népük körében.

Sok ilyen lelkipásztor megdöbbenve látta, hogy lelkipásztori szolgálatát egészen új szempontból kell mérlegelnie, és többé nem elégedhet meg azzal, hogy a hasznosság semmilyen látható jele ne kísérje. Ezért arra törekedett, hogy megfigyelhető változások történjenek a rábízott emberek között. Általánosságban óriási volt az ébredésnek a lelkészekre gyakorolt áldásos hatása.

De nemcsak ezt vitte végbe az ébredés a lelkészi szolgálatban. *Teljesen és véglegesen száműzte azt a tanítást, hogy meg lehet tűrni a megtéretlen lelkészeket a szolgálatban.* Az ébredés kezdetén erről a témáról kifejtett vélemények olyan formában jutottak kifejeződésre, amit nem könnyen ért meg a mai ember. A szülők úgy érezték, hogy áldozatkész tettet vittek véghez, amikor megtéretlen fiaikat odaszentelték a lelkészi szolgálatra, és elküldték őket az egyetemekre, hogy fölkészüljenek. Az egyeteme-

ken úgy érezték, hogy kötelességük az ilyen fiatalok elfogadása és fölkészítése, és ha kétségbe vonták volna azok alkalmasságát, akiket kiképeztek a szolgálatra, akkor ez támadásnak tűnt volna jó hírnevük és jövedelmük ellen.

Az újjászületéssel kapcsolatban széles körben uralkodó nézet, vagyis hogy azt nem lehet kézzelfoghatóan bizonyítani, elbátortalanította mindazokat, akik tudakozódtak egy-egy lelkész lelki állapotával kapcsolatban. Ez annak a pápai tanításnak az átka is volt, hogy az ige és a sákramentumok eredményessége a lelkésztől függ, nem Attól, aki azokat megalkotta. Ezért nagyon természetesnek tűnt, hogy Whitefieldnek arra a kérdésére, hogy *„Vajon nem rákfekély-e a megtéretlen lelkész a keresztyén egyházban?"* ezt válaszolták: „Ha megtéretlennek tűnik az evangéliumnak szemmel láthatóan ellentmondó viselkedésével, akkor elismerem, hogy az ilyen lelkész csapás Isten egyházára nézve és a legnagyobb botrány a vallásra nézve. Ezért Krisztus ügyét szolgálja, ha leleplezik jellemüket és csökkentik helytelen cselekedetük befolyását. De egészen más a helyzet, ahogy a világ szemében tűnik, ha olyan emberekről van szó, akik eleget tesznek kötelességüknek. Ha ezek megtéretlen lelkészek, és ez kitűnik abból, hogy hitük és életük szemmel láthatóan ellentétes az evangéliummal, teljesen egyetértek önnel. De ha a megtéretlen lelkészeken azokat érti, akikről csak Isten tudja, hogy ilyenek, jóllehet külsőleg úgy viselkednek, ahogy kell, akkor nem kétlem, hogy nagyon téved."

Aztán így folytatta: *„Úgy tűnik, hogy a lelkészeknek nem szükséges a megtérés, ami hivatalos egyházi tisztségük ellátását illeti, mert erre csupán magányos minőségükben van szükség."* Ki írna ma ilyeneket? Ki tekintene most téves tanításnak egyetlen mondatot Tennent Nottinghamban mondott prédikációjában? Melyik teológiai szeminárium nyitná meg ajtajait, vagy milyen oktató társulat adna pénzügyi alapot olyan fiatalembereknek, akikről nem lehet feltételezni, hogy újjászülettek? Annak a régi kornak a hamis tanítása nem állta meg a helyét különösen New Englandben.

Az emberek még emlékeztek arra a *régi puritán tanításra és gyakorlatra*, hogy senkit sem szabad felavatni addig, míg alaposan meg nem vizsgálták keresztyén életgyakorlata szempontjából. Mindenki úgy érezte, hogy egy-egy megtéretlen lelkész meghívásának káros hatása lenne népe körében, ha alkalmatlan a tisztségére. A tévedés tényleges következményeket vont maga után, mert laza adminisztrációhoz, hamis elmélethez vezetett. Amikor ezt a rendszert merész és hatásos támadás érte, azonnal összeomlott. Az a követelés, hogy *a lelkész legyen megtért ember*, nagyon ésszerűnek tűnt, és amikor a nyilvánosság figyelmét erősen erre a kérdésre irányították, a gyülekezetek és közösségek hamarosan helyesen foglaltak állást vele kapcsolatban.

E kérdés igazságos elrendezése felbecsülhetetlen értékű és tartós áldáshoz vezetett. Ez gyakorlatilag elért minden evangéliumi felekezetet az Egyesült Államokban, és egyikük vezető embere sem mert volna most úgy írni, ahogy *Chauncy* írt vagy ahogy a *„tiszteletreméltó Stoddard"* írt valamikor. Ez az állandósult áldás jóval túlszárnyalja az ideiglenes bajokat, mert bizonyára ezek is voltak, amiket a szeparatisták és más buzgólkodók okoztak a viták során. Az ébredésnek nemcsak sok megtért lelkipásztor lett az eredménye, hanem azt is biztosította, hogy az elkövetkező időkben megtért lelkészek töltsék be hivatásukat...

Ez ébredés befolyása *a pogányok közti missziómunka* ügyére nézve szintén nem hagyható figyelmen kívül. A New England-i zarándokatyák bemutatták a protestáns világnak az ilyen fáradozások első példáját, és ők, valamint leszármazottaik több mint egy évszázadon át végezték ezt a munkát. Társulatokat alakítottak Nagy-Britanniában, hogy segítsék őket, és később hasonló mozgalmak indultak az európai kontinensen. Néhány éven belül számos misszióállomást létesítettek az amerikai indiánok között, de kevés megtérés követte munkájukat. A legvirágzóbb volt a Stockbridge Mission, *Sargeant* vezetésével. Az ébredés azonban lendületet adott a munkának csaknem valamennyi misszióállomáson. Long Islandon harmincöt felnőtt és negyvennégy gyermek keresztelkedett meg *Horton* által két éven belül, 1741-ben történt odaérkezése után. Hamarosan számos megtérés történt a közeli Stoningtonban, és a közülük érkezett látogatók is felébredtek Westerlyben, Rhode Islandon.

E legutóbbi ébredésről szóló beszámoló *Park* misszionárius tollából érkezett. Úgy tűnik, hogy a pogányság megszűnt ezen a vidéken. 1743-ban *Brainerd* kezdte misszionáriusi pályafutását Kaunaumeekben. 1745-ben New Jerseybe költözött, és a Delaware-i elágazásnál, Crosweeksungban kezdett dolgozni. Első látogatásán a Szentlélek láthatóan jelen volt hallgatóinak bűntudatra ébresztésében. Amikor két hét múlva egy időre távozott közülük, William Tennentet kérték helyének betöltésére.

A munka haladt tovább Tennent prédikálása folyamán, és új lendületet kapott Brainerd visszatérésekor. Az egész keresztyénség ismeri a következő dicsőséges eseményeket. Ezek az adatok és Tennent neve meg Brainerd története, míg New Havenben volt, mutatja, hogy Brainerd diadala része volt ennek a nagy ébredésnek. Ő hamarosan meghalt, de holta után is „tovább beszél", és befolyását érzik mindenütt, ahol misszionáriusi munka folyik.

A Wheelock indián iskolát már említettük. 1763-ban három misszionárius és nyolc iskolai tanító fáradozott az *indiánok* között, és ebből az iskolából Whitefield buzdítására *Samuel Kirkland* lelkész ment tovább 1764-ben az Oneidas-misszióba. Whitefield meglátogatta és bátorította ezt az indián iskolát és a Brainerd-missziót. Aztán a világ megtéréséért mondott együttes imádságot először ajánlotta 1744. októberében egy vezető ébredési lelkész Skóciában, és Edwards meg többi amerikai szövetségesének befolyása kiemelkedett ebben a tekintetben.

De voltak más természetű eredmények is, amelyek nem kisebb jelentőségűek. Ezek az eredmények a gyülekezetek hitvallására és szervezeti szabályzatára gyakoroltak közvetlen hatást és élettel töltötték meg azokat.

Az ébredés határt szabott az eretnekség térhódításának. Vitán fölül áll, hogy a hideg és formális arminianizmus nagyon széles körben elterjedt. Az elkötelezett kálvinisták megfigyelték, hogy a szocianizmus is előretört az országban. Jóllehet ezt a vádat tagadták sok éven át, de az unitáriusok most már állítják, hogy igaz volt, és ebben valószínűleg nem tévednek. Az unitarianizmus haladását kétségtelenül lelassította az ébredés, de az nem abban a korban kezdődött, mert már az országban volt, és titokban teret hódított, amikor az ébredés elkezdődött...

Az ősi hitnek ez az újjáéledése más fontos következ-

ményekkel is járt. Megtépázta a szeparatisták hatalmát. Ők annak az igazságnak az alapján éltek és növekedtek, hogy a gyülekezeteket kegyes embereknek kell alkotniuk. Volt olyan idő, amikor egyedül ők hívták fel erre mások figyelmét mint ennek szószólói. Most már egy sokkal kiemelkedőbb ember is szószólója ennek az igazságnak. Az a férfi, aki mindenkinek a szemét erre irányította, ennek fő védelmezője, de nem közülük való. Elvette tőlük a fegyverüket és az átkerült egy hatalmasabb kézbe. A mögötte fölsorakozott sereg végtelenül nagyobb, mint amazok voltak, és túlszárnyalja őket talentumokban, tudásban és keresztyén jellemben, ezért indokolatlanul vádolják őt rendellenességekkel, még kevésbé azokkal az erkölcstelenségekkel, amelyek köztük kezdték fölütni a fejüket. E tanítás elfogadása szintén pajzsként védelmezte a gyülekezetek sokaságát az ő legveszélyesebb támadásaiktól, mert többé nem gyalázhatták őket indokoltan, mintha tudatosan elfogadnák a képmutatókat. Ez a szekta elvesztette erejét és nem növekedett többé, sőt hamarosan hanyatlani kezdett.

E változás más közösségekre gyakorolt befolyása is nagyon fontos. Az a tanítás, hogy a gyülekezeteknek kegyesekből kell állnia, annyira vonzó a lelkiismeretnek, hogy aki csak fölfedezhető különbséget tud megállapítani a kegyes és a nem kegyes között, az ezt nem tudja elutasítani. Az Egyesült Államokban érzik ennek erejét minden szektában, ahol a tapasztalati vallást nem tévedésnek tekintik.

A presbiteriánus egyház „alapelvei" között nincs semmi, ami megkövetelné a személyes kegyesség bizonyítékát vagy éppen annak megvallását mint a tagság feltételét, mégis ezt nagy általánosságban megkívánják. A wesleyanusok írott törvénye úgy áll, ahogy *Wesley* hátrahagyta; befogadják mindazokat, akiknél megvan *„az istenfélelem formája és keresik annak erejét"* olyan törekvéssel, ahogy arra a még újjá nem született ember is képes, de általánosságban nem ismerik el, hogy megtéretleneket fogadnak be közösségükbe. A protestáns episzkopális egyházban sokan úgy tekintik a „konfirmációt", mint a kegyesség megvallását, és mint ahogy azok is teszik, akik a kongregacionalista gyülekezetekhez csatlakoznak és szomorúak, ha mások nem így tekintik őket.

Mindezekben a közösségekben e nagyszerű gondolatnak a tagokra és a körülöttük levőkre gyakorolt befolyása kétségtelenül *szigorúbb fegyelmezést* tesz szükségessé, és akadályozza a nyilvánvaló kegyesség nélküli tagságot. Igenis távol tartja az alkalmatlan tagokat a közösségektől, és az egyenes úton tartó erővel hat azokra, akik már ott vannak. Az ébredés befolyása ebben a tekintetben aligha becsülhető túl. Előhozta és világossá tette azt a gondolatot, hogy a megtérés olyan változás, ami általánosságban hatásaiban fedezhető fel, hogy akik nem mutatják be ennek bizonyítékát, joggal tekinthetők megtéretleneknek. Aztán megköveteli a gyülekezeti tagok megtérésének bizonyítékait, és ennek a követelésnek jótékony befolyása érezhető minden evangéliumi gyülekezetben.

Érdekes volna annak megvizsgálása és sokat lehetne belőle tanulni, de egy egész kötet kellene hozzá, hogy kifejtsük, hogy ez a nagy ébredés milyen befolyást gyakorolt az úgynevezett *„New England-i teológiá"-ra.* Ennek egyik nagy képviselője volt Edwards, mint az ébredés kiemelkedő alakja; aztán *Bellamy*, a tanítványa, aki fiatalabb volt ugyan, de aligha kevésbé hatalmas munkása annak; és *Hopkins*, aki az ébredés folyamán tért meg és Edwardsszal együtt tanulmányozta a teológiát. Az ébredés hatalmas befolyást gyakorolt teológiai kutatásaikra, és ennek sok bizonyítéka van abban az érvelési stílusban, amit ők vezettek be. Kezdettől végig mindez gyakorlati eredménynek tűnik, igyekszik létrehozni az ébredés jelenségeit, az a célja, hogy változást okozzon a bűnös ember értelmében, amire érzékeny lesz, és amit mások is megfigyelhetnek. E célból bűnösnek, hitetlennek nevezi azt, akit a bizonyító igei szövegek még Isten Igéje alapján sem képesek szabályozni. Be akarja mutatni neki annak a szövetségnek az ésszerűségét, amelybe Isten őt helyezte, hogy neki azonnal „bűnbánatot kell tartania és meg kell térnie", és teljes mértékben Istenre kell hagyatkoznia, és ugyanakkor teljes mértékben felelősséggel tartozik erkölcsi állapotáért...

Valami történt a *vallásszabadság* ügyében is az ország különböző részein, de ez nem egyformán működik mindenütt, ezért külön-külön kell megvizsgálnunk.

New Englandben halálos sebet okozott az ébredés az egyházközségi despotizmusnak. A vallásszabadság eszméje, amelyet a puritánok hoztak magukkal New Englandbe, helyes volt, amint haladt tovább, és jóval megelőzte a maga korát. Azt tartották, hogy minden szabályosan szervezett gyülekezet *a hűségesek gyülekezete*, egy egész gyülekezet, melynek megvan a teljes felhatalmazása arra, hogy saját vallásos kérdéseit intézze, és lelki ügyekben nincs alárendelve semmilyen nagyobb testületnek, semmilyen emberi közösségnek, nem tartozik elszámolással más keresztyén közösségeknek, kivéve azt, hogy keresztyén kedvességet, bizalmat és tiszteletet gyakorol iránt uk. Még a presbiteriánusok is a vének olyan presbitériumához ragaszkodtak minden gyülekezetben, akiket a testvérek választottak, és nem olyan presbitériumhoz, amelyet részben más gyülekezetek képviselői alkottak, mert alapelvük volt, hogy egyetlen kongregacionalista gyülekezet sem kerülhet automatikusan alárendelt viszonyba semmilyen földi törvénykezési hatósággal. Minden gyülekezetben valamennyi kérdésben többségi szavazással vagy a választott presbitérium állásfoglalása alapján döntöttek.

Volt két biztonsági intézkedés a többség despotizmusával szemben. *Először* kimondták, hogy a gyülekezetnek nincs joga mások fölött, csak a saját tagjain, és senki nem lehet taggá, csak a saját kérése alapján. *Másodszor*, minden rendes tagnak joga van ahhoz, hogy tagságát áttegye egy másik gyülekezetbe, amikor azt szükségesnek ítéli „lelki épülése" érdekében. A vallásszabadság rendszere ennyire tökéletes, amilyet a modern világ még nem látott, és még bölcsei is alig gondoltak rá. Nem is lehetne könnyen összefoglalni, hogy milyen fontos előrelépés történt ez alapelv érvényesítése tekintetében...

Ez a nagy ébredés bizonyítja, hogy megfelelő helye van az *utazó evangélisták* fáradozásainak. Hogy egy-egy lelkipásztor alkalmanként egy kis időre távozik nyájától és maga helyett megbíz valakit, mert segítségére más helyen van szükség, ezt sohasem vitatta senki. E gyakorlat hasznossága annyira nyilvánvaló, hogy nem fűződik hozzá kétség. Edwards és mások gyakran szolgáltak ilyen minőségben New Englandben, aztán a Tennentek és má-

sok New Jerseyben és Pennsylvaniában. Ilyen volt Tennent látogatása és Whitefield első látogatása Bostonban. De ez még nem utazó evangélizálás.

Nincs rá semmi alap, hogy egy felavatott lelkipásztor, aki ideiglenesen nincs szolgálatban, ne siessen segítségére egy másik lelkipásztornak, akinek szüksége van rá és kívánja segítségét. Nem ezzel kapcsolatos a kérdés. Ez teljesen a hivatásos utazó evangélistákra vonatkozik, akik Whitefieldhez hasonlóan *„kötelességüknek tekintik, hogy evangélizáljanak, és ne kössék magukat egy meghatározott helyhez"*. Aligha lehet bárkinek az a kötelessége, hogy ilyen munkában fáradozzék egész életében, mert nem tudja, hogy holnap mire szólítja a kötelesség, de megvan a megfelelő helye ennek a munkának, és egyeseknek vállalniuk kell.

Erre volt szükség Nagy-Britanniában és amerikai gyarmatain Whitefield idejében. Az egész keresztyén egyházban léteztek olyan gyülekezetek, amelyeknek az volt a nevük, hogy élnek, de holtak voltak. Különböző helyeken a lelkipásztorok könnyelmű életet éltek, sokan egészségtelen tanokat hirdettek, és még többen – Tennent nyelvezetét használva – *„megelégedetten sikertelenek"* voltak. Nem tartották szükségesnek, hogy fölébresszék népüket az alvásból. Gyötrődniük kellett volna amiatt, hogy népüket kárhozatba vezetik, vagy valamelyik evangélistának rájuk kellett volna törnie, és föl kellett volna őket ébresztenie akaratuk ellenére. Így történt New Englandben, jóllehet Whitefield megítélése szerint itt kevesebb volt belőlük, mint a világ más részein.

Annak a kornak a legjobbjai nagyon is tudatában voltak ennek, jóllehet különböző okokból nem hirdették ezt fenntartás nélkül. A „megelégedetten sikertelenek" szabályosan működtek egyházközségi állásukban, és általában mentesek voltak bármilyen nyilvános bűntől vagy eretnekségtől. Sok esetben a helyzet annyira homályos volt, hogy nem lehetett volna őket vádolni, csak igazságtalanul... Ezért nem is hoztak elő vádakat ellenük, hanem csöndben kifejezték annak szükségét, hogy *utazó evangélistákra van szükség*, és ennek megfelelően cselekedtek. Ez a félénk elindulás korszaka volt, de ez tökéletesen természetes. Jellegét jól értették abban a korban. Tennentnek föltették a kérdést az újságokban, hogy vajon New Englandbe menetele nem azon az elképzelésen alapul, hogy az ott működő lelkészek alkalmatlanok a munkára? Chauncy Whitefieldnek írt levelében ugyanígy értelmezte Tennent látogatását. Erre a kérdésre támadó jellegű választ lehetett volna írni, de nem ez történt, jóllehet Tennent határozottan választ adott minden más kérdésre, ami ezzel együtt járt.

Ugyanez a vád hangzott el a lelkészi szolgálattal kapcsolatban azokban az években, amelyekben az utazó evangélisták alkalmazását támogatták. Azt mondták, hogy egyetlen nagy *reformáció* sem történt ilyen munkások nélkül, és hogy a reformátorok Németországban és *Knox* meg társai Skóciában, sőt még maguk az apostolok is utazó evangélisták voltak. *Prince* azt mondta, hogy Jézus Krisztus utazó prédikátor volt. Ennek az érvelésnek az volt a hátterében, hogy mint az említett helyeken, az embereket félrevezették a hamis vagy alkalmatlan irányítók, akiknek meg kellett volna térniük vagy félre kellett volna őket tenni a reformáláskor. Whitefield fenntartás nélkül közölte véleményét Journaljában, hogy „sokan, talán a legtöbben, akik prédikálnak" megtéretlen emberek, és jóllehet később jogosan elítélte elhamarkodottságát, mert kevés lehetősége nyílt a tények megismerésére, de sohasem vonta vissza véleményét.

Más utazó prédikátorok – Davenporton kívül – még vakmerőbbek voltak, és név szerint támadtak egyes lelkészeket mint megtéretleneket, sőt figyelmeztető és intő leveleket írtak nekik. Tennent „Nottinghami prédikációjá"-t újból kiadták Bostonban és széles körben terjesztették. Röviden kifejezve, minden azt a véleményt tükrözte, hogy *végtelen nagy elhajlás volt a lelkészi szolgálatban és reformálásra volt szükség*. A lelkészek és gyülekezetek egészségesebbjei többféle indoklás alapján hirdették, hogy túl jók ahhoz, hogy arra az orvosságra legyen szükségük, amit testvéreiknek ajánlottak. Ha utazó prédikátorokat alkalmaznak, akkor bátorítani kell őket, hogy menjenek végig az országon, és mindenütt megkülönböztetés nélkül prédikáljanak, ahol csak tehetik. Csak így lehet hatékonyan elérni a „megelégedetten sikertelen" lelkészeket. Ez meg is történt. Az ország állapota megkövetelte és igazolta ennek végbemenetelét. Bármilyen nyelvezetet is használnak az általános megbízásban, amikor utazó prédikátorokat alkalmaznak, alkalmazásuk nyilvánvalóan a munkájuk iránti igényen alapul...

Végül a nagy ébredés tanítja a hit, a bátorítás és a boldog remény leckéjét még a legsötétebb korokban is. Túlságosan hajlunk az elkeseredésre, amikor az általunk elképzelt rendtől és szabálytól elhajolnak, és azt gondoljuk, hogy ha semmi sem megy úgy, ahogy kellene, akkor végpusztulás következik. Elfelejtjük, hogy a sötétség minden hatalma is teljesen a világosság Atyjának az uralma alatt van és semmilyen lépést nem tehet a gonoszság, amit Ő nem a saját ügyének előmenetelére fordít. Az összevisszaság a gonoszt segíti elő, és kötelességünk, hogy ennek ellenálljunk, mert az Úr a mi ellenállásunkat használhatja fel haragja visszatartó erejének. *De Isten mindenképpen a jót hozza ki győztesen még a gonoszból is...*

Valóban számos oka volt annak, hogy ellenálljunk a gonosznak, és aktívan akadályozzuk, vonjunk határt haladása előtt. E munka végzése közben Edwards azon siránkozott, hogy az ébredés korábbi szakaszaiban nem merte megtenni azt, amit később kötelességének látott, nehogy valamit elhibázzon. Másoknak még több okuk volt erre a siránkozásra. De sohasem volt alapja annak a félelemnek, hogy Isten nem törődik saját országával, vagy hogy a sok zűrzavarból majd nem a legjobbat hozza ki egyházának és az emberiségnek. Láthatjuk, hogy ez így történt és ez be is bizonyosodott. Dolgozhatunk tehát boldog reményben, bátran és hatékonyan a jónak előmozdításán és a gonosz megsemmisítésén.

A zűrzavarok történetéből hasznot kell húznunk, és amikor azok fenyegetik mindannak a biztonságát, ami jó a földön, emlékeznünk kell rá, hogy az események nagy Rendezője csak megváltoztatja azt, ami tökéletlen úgy, hogy még jobb legyen, és végtelen nyugalommal munkálja a végeredményt, ami jóllehet most még túlszárnyalja fölfogó képességünket, mégis örökkévaló örvendezésünket szolgálja a jövőben.

Vége

(Fordította: dr. Gerzsenyi László)

BIBLIATANULMÁNY

Charles Gresham

ISTEN CSALÁDJA ÉS ANNAK VEZETŐI

Ahol két vagy három ember valamilyen célból szövetségre lép, ott már vezetőt is kell alkalmazni. Minden csoportnak, legyen az kicsi vagy nagy, kell, hogy legyen egy vezetője, ha másért nem, hát azért, hogy a csoportot összetartsa. Ha egy ilyen csoportnak meghatározott célja van, akkor még inkább szüksége van vezetőre. Hadd szemléltessem ezt a következő példán:

Egy férfi és egy nő megismerkedik. Elhatározzák, hogy összeházasodnak. Két ember tehát bizonyos értelemben már „egységet" alkot. Emögött ott van a szándék, attól függetlenül, hogy ezt szavakban nem fogalmazzák meg, vagy csupán bizonytalan a meghatározás. Viszont ebben az esetben is szükség van vezetőre. Az egyik félnek át kell venni a vezetést, vagy kölcsönösen megegyezni, ki lesz a vezető.

Azután ott van a másik példa, a több mint egymilliárdos tömegű Kínában. Ha nem akarják, hogy nap mint nap teljes káosz legyen, akkor alkalmazni kell valamilyen politikai vezetést. Jelenleg a kommunista párt ragadta magához ezt a vezetést a 40-es évek végén és az 50-es évek elején, és létre jött a „Banán függöny".

Láthatjuk tehát, hogy a közösségi életben és kapcsolatoknál a vezetés elég bonyolult, akár kicsi, akár nagy csoportról van szó. A vezetés lehet jó vagy rossz; olyan nincs, hogy semleges vezetés; végül is az irány határozza meg, hogy az alkalmazott vezetési mód jó vagy rossz.

Úgy hiszem, érdemes megfigyelni, hogy az Úr Jézus bizonyos értelemben úgy beszélt követőiről, mint egy olyan közösségi csoportról, amellyel határozott célja van (Mt 16:18; 18:17). A Máté 18-ban az Úr Jézus kihangsúlyozza, hogy mind az imádság, mind a fegyelem része a közösségi életnek. Ebben az összefüggésben mondja Jézus azt a csodálatos kijelentést: *„Ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük"* (Mt 18:20). Meggyőződésem szerint, Jézus itt azt hangsúlyozza ki, hogy a gyülekezet nem más, mint a tanítványok benső közössége – és ezért, ha már ketten vagy hárman együtt vannak az Ő nevében, akkor bizonyosak lehetnek az Ő jelenlétéről. Ez nagyon jól beleillik a későbbi utalásokba, melyek az egyházra, mint Isten családjára vonatkoznak. Ahogy a család Isten terve szerinti védőbástya a társadalomban, úgy az Egyház is ehhez hasonlóan egy benső közösség, olyan csoport, ahol a szülőkkel és családtagokkal való kapcsolatnak jelentősége van.

Pál apostol a Timóteushoz írt első levele 3. részében hasonlóképpen beszél az egyházról, mint Isten családjáról, mikor így ír: *„Ezeket pedig abban a reményben írom neked, hogy hamarosan eljutok hozzád. Ha pedig késnék, ezekből tudd meg, hogyan kell forgolódnod az Isten házában* („Isten családjában" – Beck fordítása szerint), *amely az élő Isten egyháza, az igazság oszlopa és erős alapja"* (1Tim 3:14, 15).

Nem meglepő, hogy Pálnak ebben a jelentőségteljes kifejezésében azonnal felismerjük az összefüggést, amiért Timóteusnak ezt írja – és az is nyilvánvaló, hogy fontosnak tartotta meghatározni, kik lehetnek alkalmasak az egyház vezetésére. Ennek ismeretében mi is helyes eligazítást kaphatunk arról, hogy milyen alapon vizsgáljuk meg a vezetők alkalmasságát.

Gyakran előfordul, hogy politikai és demokratikus magatartásuk alapján minősítjük az egyházvezetőket. Mi azért választunk embereket, hogy minket képviseljenek. Akiket pedig megválasztunk, ők ebben a szerepben látják önmagukat, és a szervezeti szabályzat szerint igyekeznek megfelelni a követelményeknek. Ők a törvényes testület. (Talán még bírói testület is) Annak a politikai testületnek a része, amely az egyház. Csakhogy ritkán ismerik fel igazi szerepüket, és ez vonatkozik a „végrehajtó" testületre is.

Előfordul, hogy úgy tekintjük a vezetőséget, mint egy hatalmi jogkörrel felruházott testületet, felelősségteljes tisztviselőket. Gondosan ügyelünk arra, hogy egymás szerepkörét ne zavarják és ne avatkozzanak egymás dolgába.

Ennél sokkal jelentősebb és egészségesebb az a felfogás, mely itt, ebben az összefüggésben példaként áll előttünk: vezetés a családban. Ez a modell hatalommal is felruház, de ennek alapja a szeretet; ez lehetőséget nyújt a feladatok elosztására is, de nem zárják ki kölcsönösen egymást. Egy ilyen modellben a vezető soha nem szakad el a családtól. Ő is egy tag a többi között. Ez kizár mindenfajta mesterkedést, hatalmi harcot, erőszakot, vagyis a saját akarat másokra erőltetését és bármit, amit egyébként a vezetők maguknak megengednek.

Úgy vélem, hogy nemcsak általánosan, de speciális értelemben is az itt felsorolt minősítés azt sugallja, hogy ez a modell – a család és vezetés a családban – a legbiblikusabb és ezért a leghasznosabb is.

Három fontos elemet találunk ebben a fejezetben, amely ezt az álláspontot megerősíti.

I. A kérdés

Az alkalmasság felsorolásában burkoltan ott van egy kérdés, amit az apostol a lelki vezetőkkel kapcsolatosan tesz fel, és úgy hiszem, ez kulcskérdés, ezért bátorkodom feltételezni, hogy a vezetésnek ez a modellje a legbibliaibb és jobb bármely más modellnél. Figyeljük csak meg a kérdést: *„Mert ha valaki a tulajdon házát nem tudja igazgatni, hogyan lenne képes gondot viselni az Isten házára?"* (1Tim 3:5).

Ez a kulcskérdés vezet rá egy másik lényeges dologra, mint pl. *„egy felesége legyen", „jó tanító", „vendégszerető"*, (*„nyitva legyen a háza az ingyen vendéglátásra"* – eredeti angol fordítás). Ez az alapkövetelmény vonatkozik mind a püspökre (vének), mind az elöljárókra (diakónu-

sokra). Ha az illető diakónusok egyben helyettes vezetők is, vagy olyanok, akik most tanulják a gyakorlati vezetést, akkor ügyelni kell arra, hogy náluk is meglegyen ez a feltétel. *„A diakónusnak egy felesége legyen, olyan aki gyermekeit és tulajdon házát jól igazgatja"* (1Tim 3:12).

Ez a kérdés mutat rá a leglényegesebb dologra: Az egyház Isten családja és vezetői mint az érett atyák érdekeltek a családtagok jólétében. Szomorkodnak, ha a család magaviselete nem megfelelő, imádkoznak és munkálkodnak is azon, hogy a család éretté váljon. Ebben sem lehetnek közömbösek. Ezért mondja Pál Timóteusnak: *„ezekből tudd meg, hogyan kell forgolódnod az Isten házában"* (1Tim 3:15). Timóteusé volt a felelősség megtanítani másokat is a helyes magaviseletre és találni olyan embereket, akikre rábízhatja azt, amit ő Páltól tanult. Vagyis: *„olyanokra, akik hűségesek és mások tanítására alkalmasak"* (2Tim 2:2). Arra is kapott megbízást, hogy bátorítsa a vezetőséget, legyenek lelki atyák az Isten házában.

II. A minősítés

Ha a minősítésnél abból indulunk ki, amit erre vonatkozólag ebből a fejezetből eddig már említettünk, akkor sok olyan probléma megoldódik, mely hagyományosan a minősítés értelmezéséhez társul. Először is: milyen apákra lenne szükség a családban? A minősítésben ott van a vezérelv, a mérték, a lelki apaság arcképe, Isten lelki családjával kapcsolatban. Ebből a szempontból ezek a minősítések ésszerűek, mert olyan ideálra mutatnak, amelyért egy lelkiismeretes apának küzdenie kell. Olyan ember legyen *„aki kifogástalan"*, *„hűséges a saját feleségéhez"* (új angol fordítás), *„kiegyensúlyozott, tisztességes és rendezett életű"* (20. századi Újszövetség), *„vendégszerető, képesített tanító"* (Berkeley féle változat) *"ne legyen iszákos, veszekedős, irigy, vagy fösvény, olyan legyen, aki a saját családját jól kormányozza, és akinek gyermekei jól neveltek, jó magaviseletűek. Ne legyen új megtért, mert félő, hogy gőgössé és beképzeltté válik, és az ördög útjára téved."* Olyan ember legyen, *„aki jól megállja helyét a nem keresztyén társadalomban is"* (új angol fordítás), *„és kerüli a rágalmazást, meg az ördög csapdáját"*.

Ezek a különböző feltételek természetesen vonatkoznak a diakónusokra (vagy vezető-helyettesekre) és nemcsak véneknek szól: *„Ne beszéljenek kétféleképpen, hanem őszinték legyenek a beszédben"* (1Tim 3:8), valamint *„tartsák meg az isteni igazságban való tiszta hitet jó lelkiismerettel"* (1Tim 3:19).

Ez a minősítés legyen a mérték, az isteni ideál vezetőség-választásnál, és nem a klub-szerű törvényeskedő módszer, amellyel kijátszák az érdekelteket.

Az embernek ezek után az a benyomása, hogy a minősítésnek ezt a mértékét csak tökéletes ember érheti el. Az Úr Jézus természetesen nem, mondanák némelyek, mert Ő nem nősült meg és nem volt legalább két gyermeke.

Ez a minősítés azonban helyesen értelmezve ösztönzés lehet arra, hogy az apák saját otthonukban még jobb apák legyenek, mert ez elősegíti őket abban is, hogy idővel Isten családjában vezetők lehessenek. Sajnos napjainkban sokkal gyakoribb, hogy ezt inkább kibúvónak használják fel a felelősségvállalás alól. Azt mondják: „én nem vagyok alkalmas a vezetésre, mert..." és utána sorban idézik egyik kritériumot a másik után, amelyeknek ők nem felelnek meg. Következésképp nagyon kevesen lesznek felnőtté, hogy elérhessék ezt a mértéket. Nem vállalják, hanem kerülik a felelősséget.

Mi lenne, ha földi családunk vezetését is csak ilyen feltételekkel, ezzel a minősítéssel érhetnénk el?

III. A legjava

Ez a kifejezés: *legjava*, azt jelenti, hogy *„a legtisztább, a legtökéletesebb példány"*. Szeretném ezt a vezetőségre vonatkoztatni. A szellemi vezetők legjava az, akikre jellemző, hogy tökéletesen tiszták a megnyilvánulásaikban. Menjünk vissza Mt 18. fejezetéhez – *„ahol ketten vagy hárman összegyűlnek az én nevemben, ott vagyok közöttük"* – mondja az Úr. Jézus maga a legjava a szellemi vezetőknek. Tisztán látjuk ezt kijelentéséből: *„felépítem az én egyházamat"* (Mt 16:18) Ennek fényében jobban megértjük, amit Pál bizonyít, hogy Jézus az *„Egyház Feje, ami az Ő teste"* (Ef 1:22, 23; Kol 1:18).

A Zsidókhoz címzett levél írója még ennél is jobban hozzásegít a megértéshez, mikor arról beszél, hogy Jézus a mi *„hitünk szerzője és beteljesítője"* (Zsid 12:1-2). Úgy is mondhatnánk, hogy Ő az úttörője és folyamatos vezetője a hívőknek.

Erre az alapigazságra épült fel az egyház – vagyis a testté lett Isten Fia, Jézus Krisztus személyiségére. Ő a megmentő, Ő az Úr, a Megváltó, a Vőlegény és a *Vezető*.

Ezért ilyen magas a minősítés mércéje, és ezért ilyen idealisztikus. Jézus Krisztus testi életével tökéletes példát hagyott. Ami ennél is több: az Úrnál az irgalmas szeretet jutott kifejezésre, ezt tükrözte tökéletes magatartásával és ezt kell tovább sugározni mindazoknak, akik az Ő népét vezetik.

Ez a sokat mondó fejezet, az 1Tim 3-ban azzal zárul, hogy bemutatja a lelki vezetők szívének a minőségét, és hitvallását.

Moffatt fordításában az 1Tim 3:16 így hangzik: *„És ki ne ismerné el, hogy milyen alapos és mély a mi hitvallásunk titka? Isten megjelent testben, igazolta Őt Isten a Lélek által, megláttak az angyalok, hirdették a pogányok között, hittek Benne az egész világon és befogadták fent a dicsőségben"*.

Ugyanezt az igazságot tárja fel az Újszövetség más helyen is. A Zsidókhoz írt levél záró akkordjában van egy kijelentés: *„A békesség Istene pedig, aki az örök szövetség vére által kihozta a halottak közül a mi Urunkat, Jézust, a juhok nagy pásztorát..."* (Zsid 13:20). Hozzátartozik ez a kifejezés ahhoz a buzdításhoz, hogy *„Engedelmeskedjetek a ti vezetőiteknek, bízzátok magatokat rájuk, mert ők vigyáznak a ti lelketekre"* (Zsid 13:17). Ők Isten nyájának segéd-pásztorai, a pásztor felügyelete alatt.

Péter apostol első levelében úgy beszél rólunk, mint *„eltévedt juhok"*-ról, akik *„megtértünk lelkünk pásztorához és felvigyázójához"* (1Pt 2:25). Emögött ott van az, hogy a véneket, lelki vezetőket hűségre buzdítja (5. fejezet) és sürgeti őket, hogy legeltessék az Isten nyáját, vigyázzanak rá, (legyenek püspökök), nem kényszerből, hanem önként, ne akarjanak uralkodni az Isten örökségén, hanem legyenek példaképeül a nyájnak (1Pt 5:2, 3). Még azt is hozzá teszi, hogy *„és amikor megjelenik a fő-*

Marilyn Kunz és Catherine Schell

ÁMÓSZ

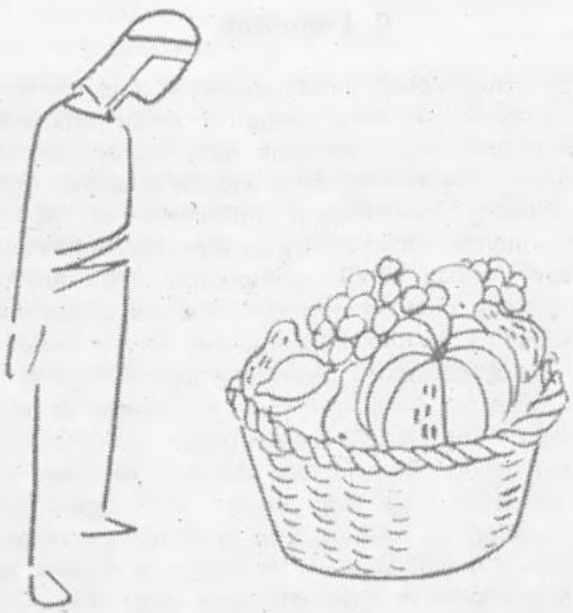
Az életstílus prófétája

Nyolcadik beszélgetés

Ámósz 8
Nyári gyümölcs és lelki éhínség

Az előző fejezetben Ámósz leírt három látomást az elkövetkező ítéletről. Az első kettőben bemutatta Izráel teljes elpusztításának tervét, miután az Úr elvetette Ámósz közbenjárását. A harmadik látomásban nyílvánvalóvá vált az Úr szándéka, hogy megkülönböztetett ítéletet fog hozni, mely Izráel szentélyeinek pusztulását és a Jeroboám-dinasztiának végét fogja jelenteni. A fejezet utolsó részében Ámósz védi saját prófétai szolgálatát a bételi pap vádaskodásaival szemben.

(Ezt a részt legalább három fordításban olvasd el, beleértve a TLB és GNB fordításokat, amennyiben ez lehetséges.)

– Mit látsz, Ámósz?
– Egy kosár érett gyümölcsöt... **(Ámósz 8:2)**

1. Írd le Ámósz negyedik látomását.
2. Ugyanúgy, mint az angolban, mindössze egy hajszálnyi különbség van „érett" és „rohadt" között, mind hangzásban mind jelentésben. (A túlérett hamarosan rohadt lesz.) Ámósz héber nyelvezetében egy szójátékot találunk, amikor is a „nyári vagy érett gyümölcs" és „vége" szavak hasonlóan hangzanak. Ámósznak mit kell látnia a kosár érett gyümölcs látomásban?
3. Hasonlítsátok össze a 2b verset a 7:8b versével. Népének állapota miként teszi lehetővé az Úr számára, hogy a büntetést elhalassza? Miért nehéz nem észrevenni egy tál rohadt gyümölcsöt?
4. A 3. vers mit ad még az előző látomásban elkezdődött pusztulás képéhez (7:9)? Hogyan értelmezhetnénk a 3. verset, ha Ámósz azt a mai korban írta volna? Mit gondoltok, milyen visszhangot kapna Ámósz egy ilyen kijelentésre a mai gyülekezettől?

Folytatás az előző oldalról
Charles Gresham:
ISTEN CSALÁDJA ÉS ANNAK VEZETŐI

pásztor, elnyeritek a dicsőségnek hervadhatatlan koszorúját" (1Pt 5:4).

Egyszóval, Jézus a jó Pásztor, Jézus a főpásztor előképe lett a lelki vezetőknek az Isten házában. Legyen Ő a mi példaképünk is mind egyéni keresztyén életünkben, mind pedig a gyülekezet vezetőinek életében.

Mi Isten családja vagyunk, és ez megköveteli, hogy olyan vezetőink legyenek, akik elismerik, hogy mi nép vagyunk és közösség, vagyis Isten családja. Ez meghatározza azt, hogy milyen legyen a vezető. Végső soron Isten maga mindnyájunknak az Atyja, és Őt ábrázolta ki előttünk Jézus Krisztus, aki mindenben előkép, példa, különösen Isten családja vezetői számára.

Azért, mi Istent szemléljük Jézus Krisztusban, ahogy ezt *Longfellow* egyszer így fogalmazta meg:

Már csak Őt szemlélem,
Amint Galileában jár,
Aranyló búzamezőn, ringó kalászok közt,
Kicsiny falucskában, füves síkságon
És a csodálatos tenger partján.
Megérintette a vak szemét;
Szólt a halottnak: Jer, kövess!
S a szó hangzik tovább,
Letűnt századokon át,
És hangzani fog ezután is!

(Ez az igehirdetés megjelent nyomtatásban a The Christian Standard 1978. október 22-i számában, a 976. oldalon.)

Ford.: Gerő Sándorné

Ámósz 8:4-6

5. Isten népe mégegyszer vád alá kerül. Milyen magatartások és célkitűzések jellemzik ezt az ítéletre érett társadalmat?
6. Milyen becstelenségekkel taposssák el ezek az emberek a szükségben lévőket és pusztítják a szegényeket?
   Megjegyzés – *éfa* – nyolc gallonnak megfelelő (kb. 36,9 liter) mértékegység, *sekel* – (kb. 14,55 g) súlyegység, a pénz értékére
7. Milyen „kis" csalások történnek manapság? Kik szenvednek a legtöbbet ezekben a szituációkban?
8. Milyen érzések vannak benned, ha úgy látod, hogy a kereskedők többféleképpen becsapnak (csalnak a visszajáró pénz kiszámításában, silány minőségű árut kínálnak, tévesen emelnek árat, stb. ...)? Mit segít az, hogy tudod, Isten miként ítél az ilyen eljárások felől?
9. Van kísértésed, hogy hasonló dolgokat tegyél, amikor eladod a kocsidat, munkabért fizetsz, hivatali telefont használsz, nem dolgozod végig a teljes napi munkaidődet?

Ámósz 8:7-14

10. Ámósz itt Izráel népét idézte. A fejezet hátralevő részében ki beszél? Izráel gonoszsága miatt milyen szörnyű események bekövetkeztét említi Ámósz?
11. Milyen természetes katasztrófa az első megígért esemény? Milyen más szokatlan esemény fog még azzal egy időben történni? Hány emberre lesz hatással? Képzeld magad abba a helyzetbe. Mit gondolnál és hogyan éreznél?
    Megjegyzés – Kr. e. 763. júniusában földrengés volt egyidőben egy napfogyatkozással.
12. Olvasd fel Ámósz könyvének 5:21-23; 6:4-6 és 8:10-11. verseket. Írjátok le azokat a változásokat, melyeket az Úr ígér népének?
13. Mi teszi ezt a képet teljesen reménytelenné? Mit gondoltok, a lelki-szellemi éhség miért pusztítóbb, mint a testi éhség? Mi történik azokkal az emberekkel, akik szellemileg éheznek (12. és 13. versek)?
14. A 11. és 14. versekben leírt kétségbeesett vándorló keresés helyett olvasd el az 5Mózes 30:11-16 verseit, hogy lásd, ezeknek az éhező és szomjazó embereknek hol kellene keresniük lelki-szellemi megelégedésüket?
15. Mely példákban volt Isten szavának különleges üzenete számodra? Mit jelent ez rád nézve? Keresd az Úr szavát? Lásd még Ámósz 5:4-6, 14, 15a verseket.
16. Mit árul el ez a lelki éhínség és szomj a samáriai hamis kultuszokról (13. és 14. versek)? A mai lelki éhség időszakában milyen hamis istenek felé fordulnak a fiatalok?

ÖSSZEFOGLALÁS

1. Közösségünkben sok háznál az Úr üzenete után éheznek. Te mit tudsz tenni, hogy megváltoztasd ezt a helyzetet a saját otthonodban, és legalább egy másik otthonban? Légy konkrét!
2. Közösségedben milyen hamis istenek üzeneteit hirdetik? Mit tudtok tenni egyénenként, vagy mint egy csoport, hogy ez a helyzet megváltozzon?
3. Ámósz sose volt szégyenlős világosan megmondani, hogy mi is megy végbe Izráelben, az ő idejében. Fogalmazd meg a 4-6 verseket saját szavaiddal a mai világra vonatkoztatva. Mit tudnak a keresztyének, mint egyének, és a helyi gyülekezet tenni, hogy ilyen körülmények között változások történjenek környezetedben és országodban?

KÖVETKEZTETÉS

Olvasd fel: Máté 6:31-33; János 6:35; 15:7-12

Kilencedik beszélgetés

Ámósz 9
Láttam az Urat!

Ámósz látomása a 8. fejezetben egy kosár nyári gyümölcs alapján rámutatott arra, hogy Izráel, mint nemzet mennyire érett az ítéletre. A morális értékek áldozatul estek az egyéni érdekeknek és gazdasági előnyöknek. Ünneplésüket gyásszá fordítja majd a nemzetre jövő ítélet, és Izráel hamis vallásai azokban a napokban nem fogják a szíveket kielégíteni. Akkor majd éhezni fognak az Úr szava után, de hiába.

(Erre a tanulmányozásra valószínűleg két alkalmat is lehet fordítani. Tervezd meg előre, hogy megfelelően tudd majd kettéválasztani.)

Ámósz 9:1-15

1. Olvasd fel ezt a részt. Ki beszél? Mit lát Ámósz ötödik látomásában?

Ámósz 9:1-4

2. Hasonlítsd össze Ámósz látomását, – amelyet az Úrtól a bételi szentélyben kapott, – az Ézsaiás próféta néhány évvel későbbi, a jeruzsálemi templomban kapott látomásával (Ézsaiás 6:1-5). Milyen különbségeket és hasonlóságokat észlelsz?
3. Mi fog történni a bételi oltárral? És mi az emberekkel? Mi a véleményetek, a menekülés lehetetlensége miért lett annyira határozottan kihangsúlyozva? Lásd Ámósz 7:17 versét. Mi történik még azokkal az emberekkel is, akik befolyásos hatalmi pozíciókban vannak?
4. Milyen öt lehetséges menekülési módot említ az Úr? Miért sikertelen mind az öt menekülési módozat?
5. Hasonlítsátok össze a 2-4. verseket Dávid gondolataival, a 139. zsoltár 7-18. versei alapján. Mikor jó annak a tudata, hogy nem tudunk elmenekülni az Úr elől? Mikor rémisztő?

6. Abból, amit Ámósz az előző fejezetekben mondott, röviden foglald össze az okokat, hogy miért jön Isten haragja Izráel népére?!
7. Olvasd fel az 5Mózes 30:15-20 verseit és figyeld Isten világos figyelmeztetéseit és ígéreteit, melyeket Mózesen keresztül adott népének, még nemzetük történelmének elején, kb. 500 évvel Ámósz előtt. Isten népének milyen választási lehetőségei vannak és melyek a következmények?

Ámósz 9:5, 6

8. Miként mutatja be Ámósz az Urat, hogy hallgatói felismerjék, hogy Ő maradék nélkül képes az 1-4. versekben megígért ítéletet beteljesíteni? Ennek a résznek a megértéséért olvasd fel az 1a, 5 és 6. verseket, kihagyva a köztük lévő részt. Soroljátok fel Isten hatalmának különböző területeit.
9. Milyen „nagy" Isten, akiben Te hiszel, összevetve azzal, amit Ámósz tár fel? Mi zavarja az embereket manapság, amikor olyan kis látószögből látják Istent? Istennel kapcsolatban mely rossz elképzelés általános manapság?

Ámósz 9:7-10

10. Az Izráel és Isten között lévő kapcsolat vonatkozásában mely két tévhitet igyekszik az Úr kijavítani a 7., 8. és 10. versekben?
11. Mi a lényege a 7. vers két kérdésének (vagy állításának; attól függően, hogy melyik bibliafordítást használjuk)? Hogyan hallgattatnák el ezek a kérdések (állítások) azokat a követeléseket, amelyeknek Izráel adhatna hangot, mondván, különleges eljárást érdemelnek?
12. Mit lát az Úr a 8. versben? Mit fog tenni és mit nem fog tenni?
13. Hogyan bővül a 9. és 10. versekben mindaz, ami a 8. versben van megfogalmazva? Milyen szóképeket használ az Úr, amikor a szelektáló ítéletét magyarázza el? Izráelből kik lettek kirostálva, hogy háborúban ölettessenek meg?
14. Mit gondoltok, ma milyen csoportok vagy egyének próbálkozhatnak különleges kiváltságokat kérni az Úrtól? Miért? Milyen kézzel fogható tényei vannak annak, hogy a mai korban népek és nemzetek aratják a morális, erkölcsi és környezetszennyező bűnök eredményeit?
    Isten pártatlanságáról az Újtestamentumban lásd Efézus 6:9, Kolossé 3:25 és 1Péter 1:17.
15. Annak ellenére, hogy az ítélet biztosan beteljesül, milyen remény jelenik meg? Milyen igék (11. vers) mutatják az Úr tényekedését, amelyet népe érdekében tesz? Népe mit fog tenni?
16. Lásd az ApCsel 15:12-19-et. Az újtestamentumi gyülekezet Ámósz 9:11, 12 verseiben Isten milyen ígéreteinek beteljesülését látta?
17. Milyen fokú mezőgazdasági jómód lesz Izráel része? Hasonlítsd össze a 9:13 és 14 verseit az 5:11 versével.
18. A 14 és 15. versekben milyen két dolgot ígér meg az Úr? Mit fog Isten népe tenni, és milyen eredménnyel?
19. Ámósz milyen nagy ígérettel fejezi be próféciáját?

ÖSSZEFOGLALÁS

Hasonlítsd össze Ámósznak az ebben a fejezetben kifejtett Úrról szóló látomását és János látomását, amelyet a feltámadott Jézus Krisztusról kapott, a Jelenések könyve 1:12-16 alapján. Milyen hasonlóságokat fedezel fel?

KÖVETKEZTETÉS

Olvasd fel: a Róma 8:31-39-et

Utóirat

II. Jeroboám király uralkodása alatt kialakult bőség és katonai biztonság nem ismétlődött meg utódainak uralkodása alatt. Fia, Zekarjá mindössze hat hónapot uralkodott, mielőtt megölték, ezzel a 2. jeroboámi vonal ki is halt úgy, ahogy erre Ámósz figyelmeztetett (7:11). Felkelések és lázadások vezették a kormányzatot változásokhoz. Mindez Izráel belső gyengeségével együtt, a nemzetet Asszíria könnyű zsákmányává tette, amikor az újból elkezdte kiterjeszteni fennhatóságát a Közel-Keleten. Kr. e. 738-ban Izráel hűbéres állama lett Asszíriának. Királya, III. Tiglath-Pileser, Kr. e. 733-732-ben feldúlta Izráel északi részeit és lakosaiból sokat Asszíriába hurcolt (2Kir 15:29).

Izráel utolsó királya, Hóséa összeszövetkezett Egyiptommal Asszíria ellen. Ezért az asszír király börtönbe vetette és három éven át ostromolta Izráel fővárosát. Samária Kr. e. 722-ben elesett és lakosaiból, valamint a környező vidékekről sokakat elvittek fogságba (2Kir 17:1-6).

Asszíria sajátos politikája volt, hogy mindenkit deportált, aki esetleg a saját földjén maradva képes lett volna lázadni. Kisebb csoportokban telepítették le őket, hogy így elveszítsék nemzeti öntudatukat és új lakhelyük helyi lakosaival elkeveredjenek. Ez hatásosan szüntette meg Izráel tíz törzsének törzsi egységeit. Csak a déli Júdeai királyság maradt a megígért földön, Kánaánban.

Arra a helyre, ahonnan az asszírok fogságba vitték az izráelieket, máshonnan deportált népeket telepítettek be. Az itt maradt zsidók és ezen idegen népek közötti házasságok eredményeként alakult ki az új népcsoport, melyet később samaritánusoknak neveztek. Ők összeötvözték a hazájukból hozott isteneik imádását Izráel Istenének imádásával.

Olvasd fel a 2Királyok 17:7-18 verseit, mint egy végső összefoglalását annak, ahogy Izráel az Úr ellen tett. Ez az északi királyság végét eredményezte, a nép közül pedig sokan fogságba kerültek.

(Vége)

Fordította: Kiss Zoltán

A SZOLGÁLAT ÚTJÁN

Hegyi András

MISSZIOLÓGIA (3.)

5. A német protestantizmus hatása a misszióra

E fejezetben az 1600-1850-ig terjedő időszakot vizsgáljuk missziós éledezés szempontjából. Először is azt kell látnunk, hogy a reformátorok hitbeli radikalizmusa és lendülete az első generáció kihalásával elhalványodott, de a hitvitázó lendület nem múlt el, sőt megerősödött. A tanbeli megfogalmazás és elhatárolódás háborúkhoz, szeretetlenséghez, zűrzavarhoz, végül a „halott orthodoxiához" vezetett. Ez lelki sivárságot hozott magával, amely nem a legalkalmasabb lelkület belső ébredésre, élő hit ápolására és a missziós küldetés vállalására. A protestáns misszió épp ezért nagyon lassan indult el, és bontakozott ki. Amikor azonban virágzásnak, majd gyümölcsözésnek indult, mindig karöltve járt a lelki megújulás a gyülekezet határain túl élők evangéliummal és jócselekedetekkel történő felkeresése vágyával. Méghozzá a legközvetlenebb környezettől kezdve a legtávolabbi horizont szem előtt tartásával. A missziói törekvés hiánya részben érthető, részben teológiai és belső okokra vezethető vissza.

1. A külmisszió lassú megindulásának *földrajzi okai* voltak. A protestáns és katolikus országok elkülönülésével kialakult helyzet azt mutatja, hogy nem sok protestáns ország vált kifejezetten tengeri kereskedelemmel foglalkozó országgá. Itália, Franciaország, Hispánia megmaradt katolikusnak, és az első világjárók e népek közül kerültek ki.
2. *A protestáns gyülekezetek kicsinyek és gyengék voltak.* Az ellenreformáció szorongatta őket, ráadásul egymás között is megosztottak voltak.
3. *A protestáns egyházakból hiányzott az a felépítettség és rend,* amely a nem reformált egyházakban évszázadok folyamán kiépült.
4. Volt azután *teológiai oka* annak, hogy nem ezt tekintették elsődlegesnek. A nagy misszióparancsot úgy értelmezték, hogy az csupán az apostolok generációjára érvényes, ami beteljesedett az ő korukban, és már nincs szükség az evangélium terjesztésére.

Volt ugyan némi sikertelen próbálkozás ez irányba. A hugenották Brazíliában próbáltak missziót kezdeni. 1555-ben Kálvin négy misszionáriust küldött ide családostól, akiket azonban a portugálok elpusztítottak. A kvékerek (*reszketősök*) 1661-ben Kínába küldtek misszionáriusokat, de nem tudunk arról, hogy megérkeztek volna. *Von Welz* ausztriai lutheránusokat küldött 1664-ben Suriname-ba, sőt bírói tisztét feladva maga is elment, de nem ismerünk adatokat eredményeikről.

Igazi változást *a pietizmus* hozott a missziói látás és munka elindításában. A német pietizmus *Philip Spener* és utóda *August Francke* munkájával vált ismeretessé, akiket az egyház, mint „új tanítás" terjesztőit nem fogadott szívesen, nem engedték őket az egyetemen működni, és ezért 1694-ben Halléban új egyetemet hoztak létre „a megtérteknek". Korábban Francke a Lipcsei egyetemen tanított, de pietizmusa miatt elbocsátották állásából. Vezetésük alatt Halle a pietizmus fellegvárává és missziós központjává alakult. Körülbelül hatezer lelkészt képeztek ki, és küldtek különféle szolgálatba. A pietizmus tiltakozás a halott ortodoxia miatt. Azt vallották, hogy az igazi vallás nem a tanok rigorózus megfogalmazásában éri el célját, hanem az ember engedelmességében Isten iránt. Ahogy ők mondták: „az igazi vallás nem a fej, hanem a szív dolga". Missziói stratégiájukat frappáns és közérthető módon fogalmazták meg:

1. Nincs missziói látás evangéliumi lelkesedés nélkül.
2. Nincs evangéliumi lelkesedés személyes hitélet, kegyesség nélkül.
3. Nincs igazi kegyesség valódi megtérés nélkül.

Az első próbálkozásokra jellemző, hogy a misszió-munka járatlanságából adódó ismerethiányt, a felkészültséget és szervezettséget hihetetlen lelkesedéssel pótolták. A hallei pietisták missziót kezdeményeztek Dániában, a *dán-hallei misszió* Indiában kezdett munkálkodni. Az indiai kormányzó dán származású. 1705-ben indult két misszionárius, akiket a lipcsei egyetem tévtanítóknak nevezett. Beilleszkedtek az indiai kultúrába, megtanulták a nyelvet. Tíz hónapi munkájuk gyümölcseként megtért öt rabszolga, majd később kilenc hindu. Ez az első protestáns gyülekezet Indiában. Munkájuk gyümölcsöző volt. Lefordították az Újszövetséget. Bár néhány éven belül egyikük az indiai klíma és körülmények következtében meghalt, a másik betegsége miatt haza jönni kényszerült, Isten eredménnyel koronázta munkájukat. 1714 múltán 395 tagúvá szaporodott a gyülekezet, amely idővel missziói központtá nőtte ki magát: iskolával, nyomdával, papírgyárral.

Másik áldott kezdeményezés a *morva misszió* volt. *Nicolaus von Zinzendorf* (1700-1760) nemesi családban született, ragyogó tudós volt, aki életét az egyház munkájának szentelte. Birtokára telepítette *Húsz János* Morvaországban megmaradt követőit. Otthonát megnyitotta a husziták utódai előtt, megosztotta „a testvérekkel" vagyonát. Hozzá menekültek a pietista üldözöttek. Ahogy a csoport helyi megtérőkből is növekedett, elismerték őt, mint vezetőt. Csodálatos közösséggé váltak. Kutat ástak, mezőgazdasági munkát végeztek, utat építettek.

1727-ben a csoportban lelki ébredés történt. Ennek kapcsán világossá vált előttük, hogy az evangélium hirdetése a legfontosabb feladat számukra. Elhatározták, hogy az Isten országának ügyét minden mással szemben előnyben részesítik. Még a családi életüket is alárendelték elhatározásuknak. Zinzendorf egy Koppenhágában tett látogatása alkalmával eszkimókkal és indiánokkal találkozott, akik misszionáriust kértek. Ez ébresztette fel külmissziói felelősségérzetüket. Imádkoztak és kidolgozták missziói elveiket: *ha valaki morva, akkor legyen misszionárius*

- minden misszionárius legyen önellátó (de elég pénzt adtak az induláshoz)

- alkalmazkodniuk kellett a befogadó ország törvényeihez
- alázatosaknak kellett lenniük, és engedelmesnek Isten törvénye iránt
- nem keveredhettek bele a politikába.

Husz János. – Joh. Theodor de Bry metszete után

1733-ban Grönlandon 1734-ben a Szt. Croa szigeteken, 1737-ben Dél-Afrikában, 1740-ben Észak-Amerikában az indiánok között 1751-ben Jamaikában kezdtek missziót. Ez idő alatt 226 misszionárius ment ki 10 országba, a munkamezőre. Az igazi kegyesség és lelkesedés emberei voltak. A világ szemében kicsik, iskolázatlanok és tudatlanok. Munkájuk még ma is folytatódik. Példát adtak odaszenteltségből és munkabírásból, áttörték azokat a gátakat, amelyek az egyház kényelemszeretetéből, a lelkészek tudós felsőbbrendűségéből, az emberek közönyéből épültek a protestáns gyülekezetek köré.

6. A XVIII. századi angliai ébredés hatása a misszióra

Sok tényező befolyásolta és készítette elő az 1700-as évek Angliáját az ébredésre és az ezzel szorosan összefüggő misszió-munka megkezdésére.

- Az angol kapitalizmus kialakulása nagy nyomort hozott magával, de voltak, akik az embereket lelkileg, majd gazdaságilag is felkarolták.
- Gazdasági átalakulás ment végbe: a világkereskedelem, a hajózás, később a gőzhajók viszonylag biztonságos közlekedést tettek lehetővé, az emberek utaztak, megismerték a világot.
- Európa sok gyarmatot hozott létre, ez biztonságot jelentett a misszió-munkások számára és szabad tevékenységi lehetőséget a gyarmatokon.

Persze ez még nem eredményezett volna missziót. Ez Angliában is belső ébredéssel kezdődött, méghozzá a

németországi pietizmus hatására, mely megváltoztatta a gyülekezeteket, és ha már az okokat kutatjuk, látnunk kell, hogy ezek az okok létrejöttek magában a gyülekezetekben is:

- az evangéliumi ébredés, amely áthatotta Angliát sőt Amerikát is, és e népek társadalmát mélyen érintette;
- a gyülekezetekben sok imacsoport alakult, amelyek felelősséget éreztek a világban élőkért, akik nem ismerték Krisztus evangéliumát;
- amikor voltak vállalkozók, akik elindultak és odaszentelték a külmisszióra az életüket, a gyülekezetek támogatták őket.

Említettem már, hogy az ipari forradalom nagy társadalmi változással járt együtt. Az emberek a falvakból a bányák közelébe és az ipari központokba költöztek, ahol szörnyű volt a nyomor. Ezeknek az embereknek hideg és rituális volt az anglikán egyház. A Wesley fivérek, Whitefild és mások ezeket az embereket célozták meg az evangélium vígasztalásával. Sokszor a hajnali munkába menetel előtt tartották meg vallásos összejöveteleiket, néha a szabad ég alatt.

John Wesley előbb kapcsolatba került a hernhuti testvérekkel, ahol meleg és élő gyülekezettel ismerkedett meg. A hernhutiakat üldözték és egyesek közülük Zinzendorfnál kerestek menedéket. Mások Amerikába menekültek. Wesley 1735-ben Amerikába indult, hogy missziómunkát végezzen az indiánok között, Georgiában. A hajón találkozott a hernhuti menekültekkel, akik nagy hatással voltak rá. Ott találkozott morva testvérekkel is, akiknek egyszerű, csendes hite, puritán jelleme megragadta őt. Mivel Amerikában főleg fehérek közt szolgált, akik ellenálltak annak, amit ő képviselt, 1737-ben visszatért Angliába. 1738-ban találkozott Zinzendorffal Németországban. Ezek a hatások megalapozták azt, amit később tett.

Wesley nagy hittel rendelkezett, és ugyanakkor ismerte a kemény munkát. Az imádságot összekötötte a megszentelt erőfeszítéssel és kockázatvállalással. Bátor volt, és hitte, hogy Isten együtt munkálkodik vele. Életében 25 ezer mérföldet lovagolt a ködös Angliában, hogy prédikáljon, tanítson, vigasztaljon. Ezzel tízszer körülkerülhette volna a Földet. 40 ezerszer prédikált, 400 kötetet írt és 10 nyelvet megtanult. 86 éves korában azon panaszkodik, hogy nem prédikálhat többet kétszer napjában. A hit, imádság és a munka embere volt. Angliára akkora hatása volt, hogy életművét így értékelték: „megmentette Angliát az erkölcsi pusztulástól."

Isten másik nagy eszköze *William Carey* (1761-1831). Szegény családból származott, suszterinas volt, 18 éves korában tért meg, előbb anglikán lett, majd baptista. Mohón olvasott és tanult. Megtanult latinul, héberül, görögül, olaszul, franciául. Az utazások és felfedezések megmozgatták fantáziáját. Minden könyvet elolvasott, amelyből a világról valamit megtudhatott. Megismerkedett a dán-hallei misszióval és a morva testvérek munkájával. Kutatni kezdte, hogy a keresztyéneknek milyen kötelességeik vannak a pogánysággal szemben. Erről írt egy könyvet is, amely 1792-ben jelent meg. Javaslatot tett missziós társaság megalapítására, mert nem az elmélet érdekelte igazán. Anglia baptistáinak nagy része ellenállt, de voltak, akik mellé álltak. Radikalizmusa: túl sokat akart túl rövid idő alatt, mégsem volt hatástalan. *„Vállalkozzatok nagy dolgokra Istenért! Várjatok nagy dolgokat Istentől!"*

1793-ban hagyta el Angliát öt gyermekével és két társával. Indiában 40 évet élt és szolgált. Hatása óriási volt mind hazájára, mint pedig Indiára. Missziós társaság jött létre, amely több helyen munkába állt. Ő maga lefordította a Szentírást több indiai nyelvre, 26 gyülekezetet alapított, 126 iskolát, Biblia-társulatok alakultak, személyes példaadása sokakat megmozgatott a missziómunka irányába.

7. A belső ébredés és külmisszió összefüggése, e munka nagy alakjai

Mint látjuk, szoros összefüggés figyelhető meg a belső ébredés, a gyülekezetek lelkületének megelevenedése és a gyülekezetek külmissziós felelősségének felébredése között. Az alábbiakban azoknak az Isten áldotta munkásoknak főleg jellemét és munkamódszerét figyeljük meg, akiket Isten ezeken a területeken eredményesen használt. Az ő küzdelmük, helytállásuk máig példaadó.

John Wesley *(1703-1791)*

Metodista szabály:

1. Szentlélekkel és bölcsességgel telt férfiaknak kell lennetek, hogy minden dolgot Isten előtt végezzetek.
2. Minden összejövetelt Istenhez való buzgó imádságban kezdjetek, hogy áldása lebessen azon, amit tesztek.
3. Minden hónap bizonyos napjára legyetek készen minden dolgotok elszámolásával.
4. Ne tegyetek semmit egymás ésszerű beleegyezése nélkül.
5. Ha együtt vagytok, gondoljatok arra, hogy Isten is jelen van, ezért ne legyetek gúnyosak egymáshoz. Ha valamit vitattok, egyszerre csak egy fejtse ki véleményét, a többi pedig figyelje szelídséggel és igazsággal. Minden tárgyalás közben őrködjetek lelketek felett, kerüljétek a feszültséget és hangoskodást.
6. Ne ítéljünk, ne irigykedjünk, ne vessük meg egymást, ne vágyjunk a másik balsikerére, ne örüljünk neki, ne kedvetlenítsük el a másikat.
7. Soha ne beszéljünk tiszteletlenül, felületesen, hűvösen vagy szeretetlenül egymásról, soha ne mondjunk vagy tegyünk olyant, amivel akadályozzuk a másik használhatóságát.
8. Méltányosan és tisztelettel gondolkodjunk egymásról, védjük egymás becsületét, legyünk készek egymás felől elhinni a jót, kívánjuk egymás sikerét, és igényeljük a másik kegyelmi ajándékát.
9. Szüntelen imádkozzatok azért, és igyekezzetek is rá, hogy az összhang fennmaradjon köztetek.
10. Ha segíteni tudtok a szegényeken, azonnal tegyétek meg, és úgy adjatok, hogy meg ne bántsátok őket.
11. Hónapról-hónapra más legyen közöttetek az elnök.
(Ha ez megvalósul, bárhogy támad is az ördög, az ő királysága veletek szemben meg nem állhat!)

1769. június 27-én kelt levelében válaszol annak az egyházi vezetőnek, aki kifogásolta munkáját:

1. Hogy Istent teljes szívvel szeressük, van ez ellen kifogása?
2. Hogy szívünk és életünk teljes mértékben meghódoljon Isten előtt. Kevesebbet kíván ennél?
3. Hogy aszerint járjunk, ahogy Krisztus járt, az az indulat legyen bennünk. Vajon ez túlzás?

(Ha valaki ennél többet vagy mást ért keresztyén tökéletesség alatt, ahhoz nekem semmi közöm.)

Teljesítménye:

- Kb. 800 prédikációt mondott el évente
- 1770. szeptember 2-án kb. 20 ezren hallgatták prédikáció-ját a gwennapi völgyben, 1778-ban 24 ezren
- 4-kor kelt, 5-kor már prédikált a munkásoknak, hidegben is szabad ég alatt
- 25 ezer mérföldet lovagolt, 10-szer megkerülhette volna a földet, kb. 40 ezerszer prédikált
- 400 kötetet írt, 10 nyelvet megtanult.

(Életelve volt: a hit, imádság, munka.)

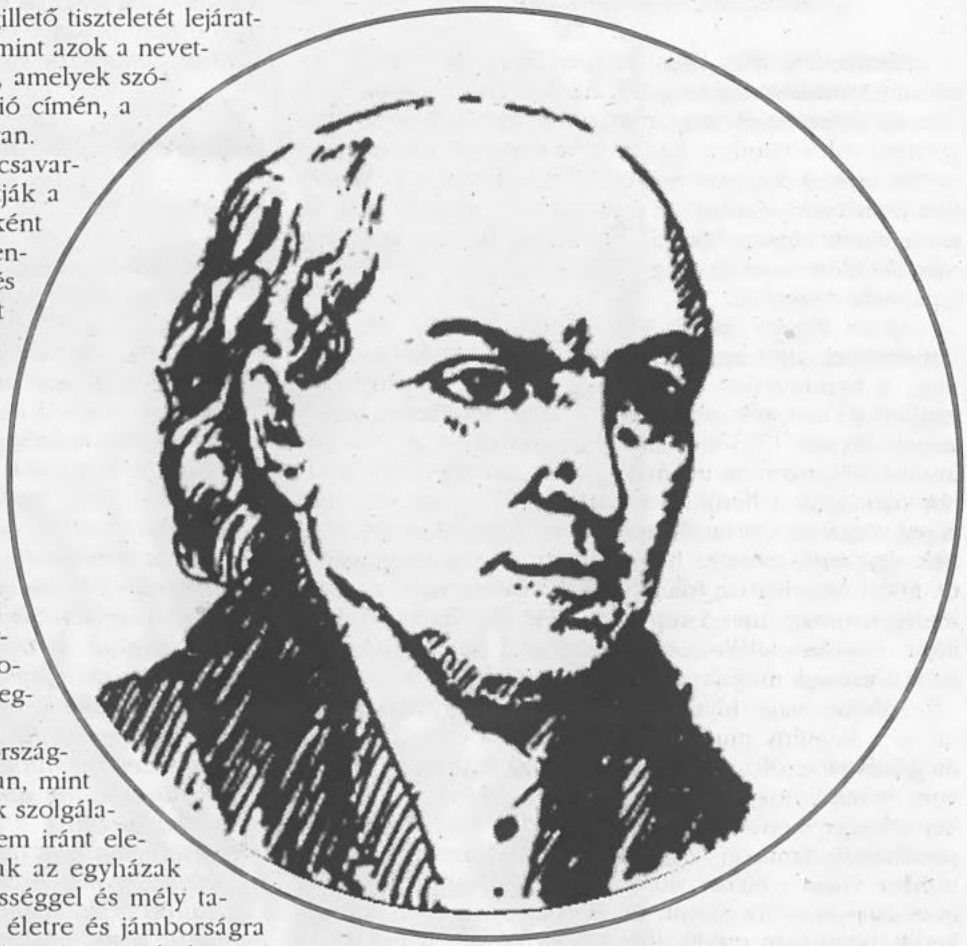
Véleménye kora egyházi embereiről:

- Hogy a Szentírásnak az őt megillető tiszteletét lejáratták, semmi sem hatott jobban, mint azok a nevetséges és haszontalan beszédek, amelyek szószékről hangzottak el prédikáció címén, a bajok nagy része a papságban van.
- Hogyan komédiáznak, csűrik-csavarják Isten Igéjét, amikor ezt látják a világ előkelői, akikben egyébként is megvan a hajlandóság az istentelenségre, nem csak kinevetik és megvetik a papokat, de a Bibliát is bolondságnak tartják, és gúnyt űznek mindabból, ami nemes és szent.
- A következménye az, hogy sok ember bizonyítottnak veszi, s a keresztyénségről bebizonyították, hogy emberek találmánya, mintha manapság ebben egyetértene minden értelmes ember, de nézd csak meg a hittől való elszakadás erkölcsi következményét, a nyomort, csalást, minden igazság megcsúfolását.
- Írországról mondja: ebben az országban semmi sem hiányzik jobban, mint a buzgó, tevékeny prédikátorok szolgálata, akiknek a rend és a fegyelem iránt eleven érzékük van. Kikből állnak az egyházak vezető testületei? Nagy bölcsességgel és mély tapasztalattal rendelkező, szent életre és jámborságra törekvő emberek? Sem az egyik, sem a másik, hanem az egyházközségek leggazdagabb emberei. A fiatalságról: egy-két odaszánt életű fiatal ember mellett nyegle és tanulatlan, önmaga érdemeire büszke ifjú lelkész. Egy sem volt közöttük, aki újszülött gyermekek táplálására alkalmas lett volna. Ellenben némelyek bűneikkel megszomorították Isten Szentlelkét

Néhány jellegzetes mondása:

- Arra nagyon vigyázzatok, hogy emberekről ne nevezzetek el közösségeket!
- Ha abbahagyjuk Isten erőteljes és odaszánt követését, mi metodisták néhány év múlva közönséges szektává válunk
- Ha üldözés támad, mennyien botránkoznak meg! Ha nem támad, mennyien hidegülnek meg! Egyesek a viharban, mások a szélcsendben vesznek el! Van-e olyan állapot a földön, amelynek ne lennének veszélyei? Ments meg, Uram, bennünket!
- Az az ember is üdvözülhet, aki nem tudja magát kellőképpen kifejezni. Sőt az is, akinek nincsenek világos fogalmai erről.
- Krisztus egyházának gyalázatát szívesen hordozom, de nem az ő minden ésszerű magatartást nélkülöző rajongóinak gyalázatát, akik imádságaikban oda nem illő, vakmerő és tiszteletlen, olykor hivalkodó dolgokat mondanak önmagukról, inkább önmagukat, mint Istent magasztalják.
- Minden bevezető vagy szertartásosság nélkül, amelyre nekünk nincs szükségünk, térjünk Isten Igéjéhez.

***William Carey** (1761-1834) India misszionáriusa*

Munkájának körülményei:

- Az ő korában India Nagy-Britannia gyarmata.
- A hatalmas területek javait a katonaság gyűjtötte össze, ők pacifizálták a lakosságot.
- A katonákon és kereskedőkön kívül még brit állampolgárok sem utazhattak Indiába.
- Emiatt dán hajóval India dán területére érkezett.
- Az angliai gyülekezetek nemcsak hogy nem támogatták a külmisszió gondolatát, hanem lenézték a „pogányokat". Azt várták tőlük, hogy előbb jussanak el az európai civilizáció fokára, hogy azután keresztyénné lehessenek. Később erről Carey könyvet is írt.
- Szinte teljesen pénz nélkül vágott neki a misszió-munkának, utazásakor a hajón munkát vállalt, hogy megérkezhessen Indiába.

Munkásságának főbb adatai és eredményei:

- 1789-ben tért meg és lett először élő hitű anglikán, majd baptista.
- Cook kapitány rányitotta szemét a világra, érdeklődni

kezdett a nagy földrajzi felfedezések iránt, és megmozgatta fantáziáját és lelkét az a kérdés, ki fogja a „felfedezett népeket" megnyerni Krisztusnak.
- Egy idő után tudatosan készült erre a szolgálatra, intenzíven tanulni kezdett, egyebek között nyelveket is, bár ő iskolázatlan cipőfoltozó volt ekkor.
- Kapcsolatba került a dán-hallei testvérekkel, akiknek 1792-ben egy missziói felelősségébresztő felhívásuk jelent meg az európai keresztyének felé.
- 1793. június 18-án hagyta el Angliát feleségével és 5 gyermekével, valamint két társával, és 1793. november 11-én partra szállt Indiában.
- 40 évet szolgált Indiában.
- Hét évet kellett várnia, amíg munkájának gyümölcsei kezdtek mutatkozni.
- 1800. december 28-án kezdődött életének „nagy korszaka" Isten elkezdte igazolni munkáját.
- 25 év alatt 6 indiai nyelvre fordította le a Szentírást és más építő irodalmat.
- 26 gyülekezetet és 126 iskolát alapított, 1818. óta Serampore-ban hatalmas iskolarendszer alakult ki, ahol több száz diák tanult.
- Sokakat felbátorított példája, és elindított a külmisszióba, mintát adott másoknak a missziómunka megkezdésére.
- Doktori címet ajándékoztak neki, a dán király meghívta királyi egyetemének tanszékére, de ő hű maradt elhívásához, Indiában maradt.
- Munkája közben odaadóan és állandóan ápolta gyógyíthatatlanul beteg feleségét.

Jelmondata :Várjatok nagy dolgokat Istentől és vállalkozzatok nagy dolgokra Istenért!

Charles Haddon Spurgeon *(1834-1892)*

1. A liberális teológia első támadási hulláma és a modern pszichológia terjedése kezdetén ébresztő igehirdető.
2. Határozott látása van a gyülekezetről:
- a gyülekezet Isten választottainak közössége a világban, olyan, mint gyenge juhnyáj a farkasok között.
- Az Isten által választott gyülekezetnek egyedül Krisztus a törvényadója, egyetlen parlamentnek vagy egyházi hatóságnak nincs joga hogy törvényt adjon Krisztus gyülekezetének, a Biblia az egyetlen törvénykönyv
- Veszedelmes tévelygés azt gondolni, hogy Krisztus gyülekezete és a világ között nem kell határvonalat húzni.
- A gyülekezetben nincs sok világ szerinti kiválóság, mégis Isten úgy határozott, hogy a senkiket dicsőíti meg.
- Krisztus gyülekezete számára létszükséglet a Szentlélek jelenvalósága, enélkül a gyülekezet csak vegetál és fázik, minden gyülekezet alszik, míg el nem jön hozzá a Lélek, akkor azonban feléled és nagy dolgokat tesz.
- Krisztus gyülekezete számára egyik legveszedelmesebb buktató a kard és kereszt szövetsége, mert amikor az állam védelmezte az egyházat, az evangélium hitelét vesztette, az egyház nem Istenben bízott többé.
- A gyülekezet alapvető feladata a misszió, a gyülekezet, ha él, akkor lélekmentő közösség, ha nem lélekmentő közösség, akkor nem él, mert a gyülekezet Isten munkatársa az emberek üdvösségre segítésében.
- Ahhoz, hogy a gyülekezet missziós közösséggé lehessen, imaközösséggé kell lennie, ha nem imádkozik a gyülekezet, akkor a gyülekezet halott, az imádság hatalmától függ minden a gyülekezetben.
- A gyülekezet tagjainak feladata egymás kölcsönös építése, senkinek sincs megengedve, hogy szenderegve feküdjön, óriási tévedés azt gondolni, hogy a feladatok teljesítéséhez elég egy aktív rész.
- A Jézusért végzett munka nevelője a keresztyéneknek.
- Minden gyülekezeti tagnak éreznie kell, hogy nem a magáé többé, hanem Krisztus drága véren megvett tulajdona
- A gyülekezet tagjainak tudniuk kell, hogy mit hisznek, annyira, hogy a világ fiainak fel kell ismerni, hogy a hívőknek mi a szándékuk.
- A gyülekezetnek állandó megújulásra van szüksége, mint ahogy az órákat állandóan felhúzzák.
- A gyülekezetnek fegyelemre van szüksége, különben rendetlenné válik.
- Az igazi gyülekezet szeretetközösség is, amelyben nincsenek magányosak vagy félrevetettek, hanem mindenki meleg otthonra talál az evangélium világosságánál.
- A gyülekezetben fontos az igazság bátor tanítása.
- A gyülekezet megújulásának vannak határozott személyi feltételei, a meg nem szentelt életű prédikátorok rontják a gyülekezet munkáját.

Hatása, munkájának eredménye

1. Alig 20 éves, amikor Londonba meghívják egy 40 tagú gyülekezet pásztorává, ahol 38 éven át szolgált.
2. Ez a gyülekezet hamarosan több ezer tagúvá növekszik, felépítik a Tabernaculumot, a gyülekezet 3000 férőhelyes imaházát, amely egy vasárnap több istentiszteleten zsúfolásig telt, szinte minden vasárnap bemerít, mert a megtérők száma állandóan szaporodik gyülekezetében
3. Árvaházat alapít és részben saját költségén tart fenn.
4. Egyik fő műve a bibliaiskola, „prófétaiskola", ahol azt vizsgálja, a jelöltnek van-e Istentől elhívása a szolgálatra, „nekünk katonákra van szükségünk és nem piperkőcökre" – becsaphatatlan, gondot fordít a jellem fejlődésére és a hitbeli tisztaságra.
5. Többszáz prédikációs kötet maradt utána, prédikációit egyidejűleg Anglia és Amerika szerte nyomtatásban terjesztik.

Emberi tulajdonságai:
- amikor készült, „beimádkozta magát" a textusba.
- hatalmas munkabírással rendelkezett, hangosító berendezés nélkül hangja betöltötte a Tabernaculumot.
- egészséges életmódot folytatott, éjszaka sohasem dolgozott, kiegyensúlyozott házasságban élt.
- Prédikációs nyelvezete a „piac nyelve" volt, egyszerű, világos, szókimondó humora volt, gyülekezete hol nevetett, hol sírt, igehirdetés közben mozgékony volt, fel-alá járt hatalmas „szószéke" mögött
- Kérlelhetetlenül őszinte volt, és hite valóságos, prédikációi izzottak.

Dwight Lyman Moody (*1837-1899)*

(Moody hirdette, Sankey énekelte az evangéliumot)

Moody egyszerű, de célratörő és tüzes prédikációja nem illett bele a kor megfontolt ünnepélyes istentiszteleti rendjébe. Sankey éneklési módja ellenkezett a kor elképzelésével, orgánumát förtelmesnek mondták, mégis hatása alá kerültek.

Szolgálati módszerei és emberi tulajdonságai:

1. Soha sem kezdett prédikálni, míg hallgatóit tökéletes összhangba nem hozta magával.
2. Félelmetesen komoly, teljesen őszinte, és képtelen a frázisgyártásra.
3. Senki magánélete nem állja ki annyira a nyilvánosságot: mint szülő, szomszéd, barát, ember, ugyanaz, mint a szószéken.
4. Nemigen hatotta meg semmiféle cím, vagy hírnév. Amikor összejövetelen megjelent egy arisztokrata, így szólt:

„Örvendek, hogy látom lord X, lenne olyan kedves, hozná azt a két széket ezeknek a hölgyeknek?"

5. Prédikációjából kiérezték: halálosan komolyan veszi amit mond, és mélységesen aggódik a jelenlévők lelkéért.
6. Összejövetelein ünnepélyes csend volt, minden érzelmi megnyilvánulás nélkül.
7. Gyakran előfordult, hogy amikor a hallgatósága lelkiismerete megmozdult, mély komolysággal nézett szembe a megrendült sokasággal.
8. Természetes adottságai közé tartozott a mindig finom humor.
9. Az Igéhez ragaszkodó prédikációi mélyen megérintették az emberek lelkét.
10. Belső függetlenséggel rendelkezett, amely Isten előtti alázatából adódott, nem törődött emberek véleményével, de Istenével megalkuvás nélküli kapcsolatban volt.
11. Hatalmas munkabírása volt, azt tartották róla, hogy naponta tíz ember munkáját végezi el, nagyon ügyelt a részletkérdésekre.
12. Széles körű levelezést folytatott, ragaszkodott hozzá, hogy minden levelet maga bontson fel, és válaszolt.
13. Korán kelő volt, szerette a kertészetet, értett a saláták és friss főzeléknek valók termesztéséhez (iskolákat látott el kertjéből).
14. Erős ellenszenvvel viseltetett a bizottságok ellen. „Ha akarunk valamit, mondjuk meg X Y-nak, hogy végezze el, akkor jutunk valamire".
15. Szigorú, ugyanakkor szeretetteljes volt nevelési elveiben. „Énekeljetek jó hangosan!" – mondta egy alkalommal, amikor egy vásott kamaszt kellett az iskola WC-jében lelkigondoznia, de pónilovakat vásárolt a fiúknak, hogy friss levegőn legyenek.
16. A padló fölseprését egy összejövetel előtt ugyanolyan szolgálatnak tekintette, mint egy iskola vezetését. (Több iskolát alapított.)
17. Életet akart maga körül, szerette látni nőni a dolgokat

Hatása:

1. Amerika és Anglia szerte hatalmas és minden gátat áttörő lelki ébredés.
2. Sikerei közben is alázatos maradt.
3. A meg nem tért vagy visszaesett keresztyének tízezreit vezette Istennel való szoros közösségre.
4. Régi előítéleteket sodort félre.
5. A Krisztus szolgálatának minden ága friss életerővel telt meg.
6. Felébresztette az evangélizációs lelkületet a gyülekezetekben Amerika szerte.
7. Az éneklés elnyerte méltó helyét Isten imádásában.
8. Nagy szerepe volt a felekezeti ellenségeskedések megszüntetésében. A gyülekezetek közös alapon: a biblián tájékozódva tanultak meg együttműködni a bűnösök megmentéséért.
9. Hatalmas ösztönzést adott a Biblia olvasására, és tanulmányozására.
10. Chicagóban és másutt: Northfield, Mount-Hermon, stb. bibliaterjesztő társaságot, bibliaiskolákat, börtön- és hadseregmissziót indított és személyesen felügyelt, számos európai, főleg skóciai és angliai evangélizációs szolgálatot végzett.
11. Úgy halt meg, hogy hatalmas bizonyságtétel volt halála az élő Istenről

Judson Adoniram *(1788 aug. 9. – 1850. ápr. 12.)*
Missziói szolgálatát Hátsó-Indiában, Burmában végezte, ő az első amerikai külmisszionárus

Életrajzi adatai:

- kongregacionalista hívő családban nőtt fel, a francia szabadgondolkodás hatására elfordult Istentől, barátja hirtelen halála rázta föl, és segítette átütő erejű megtéréshez.
- 1808-ban vették föl a Plymouth Teológiára, egy év múl-va már elhívatást érez a „pogánymisszióra".
- 1810. januárjában kilencedmagával megalakítja az „Amerikai Missziótársulat a pogányok között" szervezetet.
- 1812-ben Burmába indul feleségével.
- Indiában találkozik William Careyvel és társaival, hatásukra bemerítkezik.
- Kalkuttában, majd 1813-ban Madrasban, később Rangunban kezdi meg szolgálatát, ahol missziós házat épít
- Hat év munkája nyomán tért meg az első bennszülött, tíz év alatt fordította le a teljes Újszövetséget, majd húsz év múlva, 1840-ben az Ószövetséget.
- Közben 3 évet töltött börtönben, amikor fordításának kézirata csodával határos módon maradt épen.
- 1822-ben alakul meg az első gyülekezet, 14 taggal, letartóztatása idején (1823-26) ez széthullott, többször kellett munkáját elölről kezdenie, de 1831-ben 217 személyt merítettek alá, haláláig ez a szám 7000-re emelkedett.
- Többször betegeskedett az éghajlat miatt, két feleségét és több gyermekét kellett eltemetnie, a rossz körülmények folyamatosan nagy fizikai és lelki megpróbáltatást jelentettek.

Jelleme, missziós munkamódszere:

- állandó belső konfliktusban él a bibliafordítás és a személyes evangélizációs feladat sürgősségének érzése miatt: *„amikor már a nyelv teljes ismeretében voltam, és minden időmet az Újszövetség fordítására szenteltem, égett a vágy bennem arra nézve, hogy az evangéliumot szóval hirdethessem".*
- Ha valahol a lábát megvetette és munkája kezdett ismertté válni, a hatóságokkal kellett áldatlan csatát vívnia, de makacsul védelmezett minden centimétert abból, amit addig elért.
- A betegség, elhagyatottság idején az imádságra fordított időt növelte.
- Tanítási és evangélizációs módszere, valamint istenfélelme nem volt kiöntött formákhoz ragaszkodó, hanem őszinte és nyílt.
- Egyáltalán nem állt szándékában, hogy a fejlettebb kultúra technikai fölényét, vagy az amerikai életmód elemeit közvetítse, hanem egyedül Isten üdvözítő akaratát hirdette a „vadaknak".
- Az evangélium hirdetésével együtt iskolai oktatást végeztek és különféle hasznos tudást osztottak meg az emberekkel.
- Szerényen és becsületesen élt, visszautasította a követi állást, és a browni egyetem teológiai díszdoktori címét
- Nagy adománya volt a betegek és bajba jutottak vigasztalása.

8. Missziói ébredés az Egyesült Államokban a XVIII. és XIX. században

A legtöbb amerikai egyetemet keresztyének alapították, mégpedig mindig más tudományok mellett elsősorban teológiai képzésre. Ezek az egyetemek azonban szabadelvűvé váltak. Ebben a miliőben jelentkezik *Samuel J. Mills*, aki imacsoportot alakított a misszióért. A diákokkal egy alakuló missziói összejövetel felé tartva nagy vihar kapta el őket, és beszorította a csoportot egy szénakazal tövébe. Míg a vihar tartott, ki is dolgozták módszerüket, és eldöntötték: „megtehetjük, ha akarjuk". Ez a híressé vált *„haystack meeting"* sok ezer diákot megindított. 1810-ben az Andoweri Teológiai Szeminárium diákjai azzal kéréssel fordultak professzoraikhoz és a lelkipásztorok testületéhez, hogy segítsék őket missziós látásuk kibontakoztatásához. A professzorok és lelkészek igent mondtak. Ennek az akciónak az lett a következménye, hogy 6 ezer diák szentelte oda életét a szolgálatra, és 1814-ben megalakult az Amerikai Baptista Missziós Társaság. Kitűzött céljuk a következő volt:

- el kell érni az evangéliummal az ősi civilizációk népeit,
- a primitív kultúrához tartozó népeket,
- az ősi, régi alapítású, de mozdulatlan keresztyén egyházak tagjait,
- a mohamedánok által lakott területeket.

Millst néhány társával kinevezték misszionáriusnak, és először az országban élő indiánok felé fordultak. E munka megváltoztatta a keresztyéneknek a misszióról vallott felfogását. Sok áldott munkatárs között találjuk Judson Adonirámot is.

1880-ban Bible College Movement néven egyetemi mozgalom indult, ennek munkájához társult a Chicago Moody Bibliai Intézet 1886-ban. Programjuk: 1. bibliai tanítás, 2. evangélizáció, 3. külmisszió. A diák önkéntesek mozgalma 1886-tól több mint száz egyetemet mozgatott meg. A diákok aláírtak egy fogadalmat: „Az a célom, hogy Isten akaratából misszionárius legyek!". Azt akarták, hogy a világ népeit elérjék az evangéliummal egy generáció alatt. Minden 4. évben konvenciót hívtak össze, hogy kiértékeljék munkájukat. 1936-ban a mozgalom „természetes halállal" kimúlt, de addigra több mint húszezer diák vett benne részt, és 18 ezer missziómunkást képeztek és küldtek ki.

A XIX. században sorra alakulnak meg a világon **az első missziós társaságok** megalakulása, amelyek közül csak némelyik neve hadd álljon itt:

- Az evangélium terjesztésére alakult társaság New-Englandben (1649).
- Keresztyén ismeret terjesztésére alakult társaság Angliában (1698).
- Külországokban az evangélium terjesztésére létrejött társaság Angliában (1701).

Németországban a XIX. században 5, a skandináv országokban 6, Franciaországban és Svájcban 1-1 missziós társaság alakult, ezek ma is élnek és működnek.

A külmisszió a gyarmatosítás megszűntével átalakult. A gyarmatosítók távoztak, a misszionáriusok maradtak. Eközben azonban a misszionárusok feladata megváltozott. A nemzeti egyházak megerősödtek, és ezt a misszióban dolgozók is helyesnek látták: az új egyházak ne függjenek a nyugati egyházaktól, ha eddig mesternek tekintették önmagukat, ettől kezdve partnernek kell tekinteniük az új egyházakat. A missziónak más feladatot kell vállalnia. A világon sok helyen a misszionáriusok saját kultúrájukat is terjesztették, és ezzel elérték, hogy a keresztyénségre úgy tekintsenek, mint idegen vallásra. A megtérést és hitben való engedelmes életet le kell választani a kultúráról. Nem érdemes az afrikaiakat megzavarni azzal, hogy a hit érdekében angol úriemberekként viselkedjenek. Ha a missziónak van szerepe, az a szolga szerepe.

Persze van a misszió visszaesésének prózaibb oka is: a missziós területeken a nacionalizmus kiéleződése, amely a misszionáriusok helyzetét ellehetetleníti, a küldő országokban csökken a missziómunka anyagi támogatása, megkevesbedik a misszionáriusok lelkesedése, stb. Mindezek ellenére Isten felhasználja a missziókat és missziómunkásokat.

A kelet-európai evangéliumi keresztyének számára ma adatik igazán lehetőség arra, hogy ne pusztán élvezői legyenek mások áldozathozatalának, hanem maguk is eleven módon bekapcsolódjanak a munkába.

Mielőtt megvizsgálnánk e század missziói tevékenységét és megérkeznénk a mához, felkínálva missziós metodológiát, vagy legalábbis néhány más helyen, más kultúrában már bevált módszert tanulmányozás céljából, tekintsük át magának az egyháznak és a missziónak a kapcsolatát, hiszen ez az utóbbi évtizedekben újra előkerült, miként viszonyul egymáshoz az egyház és a missziói társaságok. Meg kell látnunk, hogy idehaza is feszültségek, félreértések, sokszor szeretetlenség forrását képezik. A gyülekezetek egy része hajlamos úgy tekinteni a missziós társaságokra, mint riválisokra, vetélytársat lát bennük. Mások eltúlozzák jelentőségüket a gyülekezetek kárára. Nem új keletű a probléma. Ahogy az első missziós társaságok megalakultak, már felmerült a kérdés: milyen viszonyban vannak egymással a hagyományos gyülekezetek és a missziói munkaközösségek?

(Folytatása következik)

ISTEN NÉPE A GYÜLEKEZETBEN

Dr. Edward Jordan

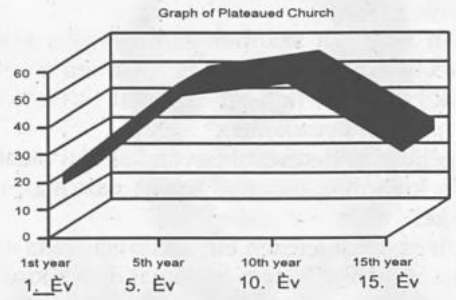
Mit tehetünk, ha a gyülekezetünk „körhintázik"?

Ki ne tapasztalta volna, milyen érzés a vásárban vagy a vidám parkban körhintába ülni? Ha netán mégsem ültél volna még benne, a képet azért fel tudod idézni. A gyerekek repkednek a boldogságtól, ha odamehetnek, kiválaszthatnak egy élénk színűre festett lovacskát, felmászhatnak rá, és már kezdődik is a kaland! A ló fel-alá mozog, miközben a körhinta körbeforog. Mindezt általában valamilyen emlékezetes zene is kíséri, ami az élményt teljessé teszi. A gyermek gyakran kéri a szüleitől, hogy hadd ülhessen fel rá még egyszer, vagy hadd maradhasson fenn a lovon még egy körre. Egy idő után azonban megfakul az élmény. Még egy gyermek is rájön, hogy a ló nem igazi, hogy gondolkodás nélkül és élettelenül mozog fel és alá, és hogy az útja nem vezet sehová. Ha az ember egy ilyen lovon lovagol hosszú időn keresztül, ugyanaz a látvány tárul elé minden fordulatnál, ugyanazokat a hangokat hallja, már előre tudja, mikor fog a ló felfelé mozdulni, és mikor indul el lefelé. Ha az ember évekig így élt, elkezd vágyódni egy igazi ló után, amely új helyekre viszi el, és lehetővé teszi számára, hogy értelmes dolgokat csináljon. Élő, igazi lovat akar, és valódi okot az utazásra.

Megfigyeltem, hogy ha nem vigyázunk nagyon éberen, és nem teszünk meg minden szükséges intézkedést a stagnálás elkerülésére, a gyülekezet (minden gyülekezet) életében eljön egy olyan időszak, amikor olyanná válik, mint a körhinta. Mozog felfelé és lefelé, forog körbe, körbe. Még az is lehet, hogy valami emlékezetesen szép zene kíséri, de sajna, csak egy önmagába visszatérő kört ír le, nem halad semerre. Azzal tölti minden idejét és energiáját, hogy végigjárja ugyanazt a körívet, és végül nem jut sehová. Ha ez hosszú időn keresztül folyik, meglehetősen zavaróvá válik a lelkipásztor és mindazok számára, akik azt szeretnék, hogy a gyülekezet tovább nőjön és fejlődjön. A te gyülekezetedben hogy van ez? Észrevehetően növekszik és halad előre a szolgálatban, vagy körbekörbe jár? Minden vasárnap ugyanolyan, mint az előző volt, és minden év ugyanúgy telik el?

Az a gyülekezet, amelynek 10 évig lelkipásztora voltam Amerika nyugati részén, szintén megtapasztalta ezeket a jellemző vonásokat egyszer-másszor. Volt nálunk is felemelkedés, növekedés, és sajnos túl sok időt eltöltöttünk körbe-körbe járással is. Amikor a gyülekezethez kerültem, az csupán egy maréknyi szomorú és elbizonytalanodott emberből állt. Az első vasárnapunkon 18-an jöttek el. Akkor összegyűltünk, és elkezdtük tervezni azokat a dolgokat, melyektől a gyülekezet növekedését reméltük. Istennek hála, az tényleg el is kezdett növekedni. Egy év múlva már körülbelül 40 hívő volt a gyülekezetben. Újabb másfél év múlva már 65-en voltunk. Megtapasztaltuk a felfelé emelkedést. Három év múltán aztán kezdett lanyhulni a lelkesedés. A gyülekezeti élet ellaposodott, a fejlődés lelassult. Mi ezt az ellaposodást *fennsík jelenségnek* neveztük, mert ha vonaldiagrammal ábrázoljuk a gyülekezet fejlődését, egy bizonyos pontig felfelé ível a vonal, aztán vízszintesen halad tovább, akárcsak egy fennsík a hegyoldal tetején. Ha semmit sem teszünk ennek megváltoztatására, akkor a vízszintes rész túlsó végén elkezd a vonal lefelé süllyedni, amely a gyülekezet hanyatlását jelzi. Ahogy ezen az ábrán látható, az eredmény egy lapos tetejű hegy.

Egy lapos tetejű hegy ábrája

Amikor a mi gyülekezetünk lapos tetejű heggyé változott, körülbelül 120 tagja volt. Jó néhány teljesen normális tényező járult hozzá az ellaposodásához. Például a következők:

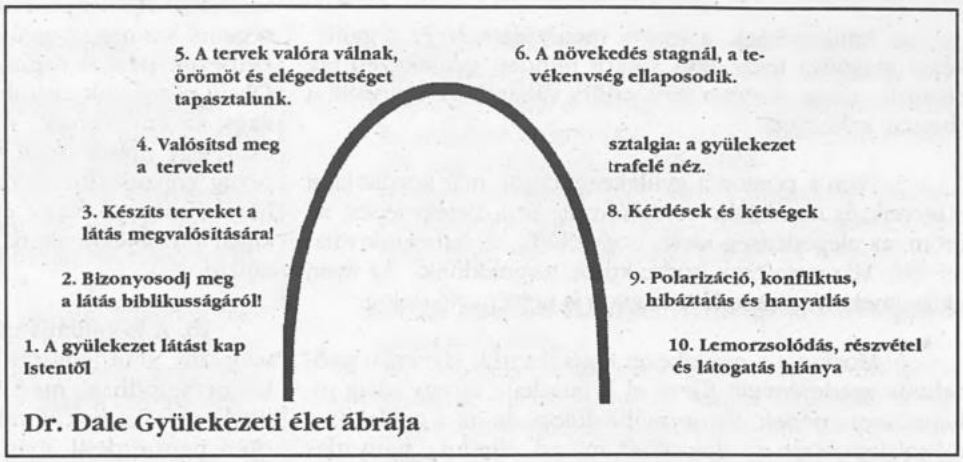
1. A gyülekezet tagjai keményen dolgoztak, sok mindent elértek, és úgy érezték, itt az ideje egy kicsit pihenni, és élvezni a munkájuk gyümölcsét.
2. Ezek az emberek szerettek együtt lenni, és nem kívántak még több új embert hozni a csoportba most, amikor az olyan volt végre, amilyennek ők szerették.
3. Elfogyott az emberek befogadására alkalmas épületünk. A vasárnapi bibliaóra idején minden terem tele volt, sőt három olyan termet is használtunk a felnőttek bibliaóráihoz, amelyek nem tartoztak az imaházhoz. Az istentiszteleti terem is annyira tele volt, hogy második istentiszteletet kellett tartanunk minden vasárnap délelőtt. A további növekedés még több kényelmetlenséget jelentett volna, és az embereknek akkor elege volt a kényelmetlenségekből.
4. A tagok megszoktak engem, mint lelkipásztort, és már nem érezték azt, hogy jó benyomást kellene tenniük rám azzal, hogy nagy erőfeszítéseket tesznek a gyülekezet fejlesztésére.
5. Én is elfáradtam, mint lelkipásztor. Kifogytam az új ötletekből, kevesebb lett az energiám. Inkább csak reagáltam a dolgokra a gyülekezetben, ahelyett, hogy kezdeményeztem volna őket. Szinte csak tűzoltó munkát végeztem. Minden időmet azzal töltöttem, hogy a felmerülő problémákra találjak megoldást, ahelyett hogy kezembe vettem volna a dolgok irányítását, és folytattam volna annak megtervezését, hogyan juthat a gyülekezetem előbbre. Amikor a lelkipásztor rádöbben arra, hogy a gyülekezet vezetése helyett mindenki apró-cseprő ügyeit intézi, akkor ő maga is azon a bizonyos körhintán ül. Ettől egyre frusztráltabbá és reménytelenebbé válik, hiszen semmi mással nem foglalkozik, csak a heti válságok kezelésével. Így kezdődik el a körforgás, ugyanazokra a kis krízisekre való reagálással minden héten, miközben egyáltalán nincs

előrehaladás. Tapasztaltad-e ezt valaha? Vagy talán éppen most tapasztalod? Nagyon is lehetséges. Ez normálisan minden lelkipásztorral megesik.

Abban az időben meglehetősen frusztrált voltam, és a tagok is azok voltak. Mi történik olyankor, ha az ember frusztrált? Konfliktusokba keveredik. Az emberek próbáltak nekem segíteni. Látták, hogy nagyon elfoglalt vagyok, és segítségre van szükségem. De az a segítség, amelyet egyesek nyújtani próbáltak, olyan irányba vezette volna a gyülekezetet, melyet én, mint pásztor nem tudtam elfogadni. Az pedig, hogy minden időmet válságkezeléssel töltöttem, még több válságot szült. Mindig ez történik, amikor túl sok időt fordítunk ideiglenes megoldásokra ahelyett, hogy hosszú távú megoldásokra törekednénk, amelyek az egész gyülekezet javát szolgálják. Sok olyan probléma, amellyel az emberek előhozakodtak abban a tényben gyökerezett, hogy a gyülekezet megszűnt növekedni, ők pedig javítani akartak ezen a helyzeten. Én akkor azzal töltöttem az időmet, hogy orvosoljam azokat a bajokat, amelyeket a segítés szándékával okoztak nekem. Végül aztán módot kellett találnom, hogy megállítsam a körbe-körbe forgást, új reménységet adjak a gyülekezetnek. Terveket kellett szőnünk a gyülekezet jövőjét illetően. Mihelyt ez megtörtént, a gyülekezet tagjai a tervek megvalósítására összpontosítottak ahelyett, hogy azt boncolgatták volna, mi a hiba a gyülekezetben, mért nem jó a zene, a lelkipásztor, és más ilyen dolgok.

Megvan az ideje a rövid távú, gyors javításoknak is. Ha az autónk lerobban az úton, néha jobb, ha csak annyira hozatjuk helyre, hogy el tudjunk jutni vele a saját autószerelőnk műhelyéig. Másrészt megvan az ideje az alapos javításnak is, hogy ne kelljen naponta ugyanazokkal a problémákkal foglalkoznunk. Sok olyan dolgot, amivel magunk törődünk, a gyülekezet valamely más tagja is remekül el tudna intézni, de olyan is van, amit nyugodtan figyelmen kívül lehet hagyni. De a lelkipásztor az a személy a gyülekezetben, akié a felelősség, aki megfelelő képzettséggel és tapasztalattal rendelkezik a gyülekezet növelésére. Azzal kell az időnket tölteni, amire kizárólagos képzést kaptunk. Ha mi kezdeményezünk és vezetjük a gyülekezetet tervek kidolgozásában és a tervek megvalósításában, a többi probléma közül sok szinte magától megoldódik. Természetesen lesz egy csomó új probléma, ami magából a növekedésből ered, de ezek remélhetőleg valódi problémák lesznek, amelyeket érdemes megoldani, nem pedig üres panaszkodások problémának öltöztetve.

Dr. Robert Dale, aki az USA -beli Virginia államban lévő baptista gyülekezetekkel működik együtt, felfedezett egy nagyon érdekes ciklust ezeknél a gyülekezeteknél. Azt is észrevette, hogy ez a ciklus legtöbb szervezetre nézve igaz, nem csupán a baptista gyülekezetekre. Amikor rájöttem, hogy magamra kell vállalnom annak a felelősségét, hogy rávezessem a testvéreimet, hogy újabb terveket kell szőni ahhoz, hogy újra növekedhessünk, a gyülekezet újra elkezdett előre haladni ahelyett, hogy körbe-körbe forogtunk volna. Dr. Dale megfigyeléseit egy harang alakú görbén mutatta be az *Új látást nyerni*: avagy Hogyan segítsük a gyülekezetünket új életre kelni? című könyvében. Az általa írottak és ez az ábra nagyon hasznos volt számomra annak megértésében, hogy mi történik a gyülekezetemben, de más szituációkban is használni tudtam. A következő ábra mutatja, hogyan érti Dr. Dale a tipikus gyülekezeti növekedést.

Dr. Dale Gyülekezeti élet ábrája

Fussuk át a gyülekezeti életnek ezt a tíz állomását. Ezek olyan gyülekezetet írnak le, amely természetes ciklust követ, amelybe sem emberek, sem Isten nem avatkozik bele.

1. A gyülekezetnek van látása arról, hogy milyennek kellene lennie, milyen szolgálatokat kellene tennie, ha meg akarja osztani Jézus életét másokkal. Ha ezt a folyamatot el akarod kezdeni a saját gyülekezetedben, gyűjtsd össze az embereket, akiket érdekel a gyülekezet növekedése, imádkozzatok, és kérjétek Istent, hogy mutassa meg nektek, mit kell tennetek ahhoz, hogy megoszthassátok az ő életét másokkal. Vizsgáld meg a közösséget, hogy meglásd, mire van az embereknek (vagy a lakosság valamelyik csoportjának, például a fiataloknak, az elváltaknak, a nyugdíjasoknak) szüksége. A másik módja annak, hogy rájöjj, hogy milyen látásoknak van realitása az, hogy megvizsgálod, hogy a gyülekezetednek, vagy a gyülekezeted tagjainak melyek az erősségei, amelyeken keresztül meg lehetne nyerni az embereket Krisztus számára. Ha jó zenészeid vannak, akkor a zene lehet a módszered. Ha jó felszereléseid és aktív embereid vannak, akkor a felszerelések kreatív felhasználása lehet a módszer. Vizsgáld felül, hogy mi áll rendelkezésedre ahhoz, hogy megnyerd az embereket. Legyetek kreatívak!

2. Ha a gyülekezet eldöntötte, hogy mi az a látomás, amelynek a megvalósítását megcélozza a következő évben, akkor fordulj a Bibliához, és bizonyosodj meg az erős bibliai alapról a látás dolgában. Például mondjuk, hogy egy gyülekezet eldöntötte, hogy cipőket fog árulni, és a gyülekezetet pénzcsináló cipőgyárrá alakítja. Ha a Bibliához fordulsz, látni fogod, hogy egy efféle terv (legalábbis, ahol a pénzcsinálás a cél) nem olyasmi, aminek a gyülekezetet jellemeznie kellene. De ha vannak tehetséges varrónőid, akik ruhákat akarnak varrni a rászoruló gyermekek számára a városban, s azokat a ruhákat Isten ajándékaként adják oda a gyermekeknek, erre megtalálod a bibliai alapokat Dorcas életében (ApCsel 9:36 vagy bármely más vers, amely az Isten nevében való jó cselekedetekről szól). A gyerekeknek szóló szeretetszolgálat lehet a módja annak, hogy a közösség tagjainak kinyíljon a szíve, és befogadja Krisztust.

3. Mihelyt meggyőződtél arról, hogy a látásod bib-

likus, akkor a csoport tervezze meg lépésről lépésre, hogy hogyan fogja a látást megvalósítani. Ahhoz, hogy az a látás ne csak álom legyen, hanem valósággá is váljon, és felfedje Krisztust a közösségedben, tervezd meg, hogy ki mit csinál, és azt mikor csinálja.

4. Amikor ezek a tervek megszületnek, és a gyülekezet magáévá teszi őket, akkor minden gyülekezeti tag elvégzi a maga részét a terv valóra váltásában. Így válik a látomás valósággá.

5. Ezen a ponton a gyülekezet tagjai már kezdik látni a terveik és munkájuk eredményeit. Ez a beteljesedés, az öröm, az elégedettség ideje, hogy élünk, és haladunk valami felé. Már nem csak körbe-körbe forgolódunk! Az ilyen győzelmek megünneplése nagyon is helyénvaló dolog.

6. Mostanra a gyülekezet tagjai kezdik élvezni a győzelmük eredményeit. Kicsit el is fáradtak, és egy ideig pihenni szeretnének. Ez normális dolog, de ha a gyülekezet túl sokáig ebben az állapotban marad, elindul a hanyatlás útján, és eljut a 7-9-es fázisba. Egy rövidke pihenő helyénvaló lehet, de az az ideális, ha a gyülekezet növekedésének fenntartása céljából visszatér a gyülekezet az első állomásra, mielőtt a hatodikat megtapasztalná, és új látást talál, új célt, új szolgálatot. Miközben az emberek a győzelmet élvezik, azt kérdezhetik: Nos, mit tehetünk, hogy a gyülekezetet még jobbá, még hatékonyabbá változtassuk? Kik azok az emberek, akikhez a jelenlegi szolgálataink nem jutnak el? Hogyan tudnánk elérni az embereknek egy másik csoportját? Mit vár tőlünk most Isten, mit tegyünk? És aztán végig kell járni újra az 1-5-ös állomásokat. Ha ezt teszitek, akkor a hanyatlás görbéjét ki tudjátok kerülni. Ha nem, akkor a 7-10-es állomásokat fogjátok végigjárni.

7. A gyülekezet (vagy az egyén), aki túlságosan élvezi a múltat, elkezd visszalépni a múlt felé. Ezt hívjuk nosztalgiának. Az emberek visszagondolnak arra az időre, amikor ilyen vagy olyan volt a gyülekezet, és az élet sokkal könnyebb volt. Azon kezdenek gondolkodni, hogy az előző lelkipásztor mennyivel jobb volt, mint a mostani. Emlékezni kezdenek a régi dalokra, a régi kórusra, a régi hagyományokra, a régi imaházra, és így tovább. Fontos, hogy emlékezzünk, és tanuljunk a múltból. De nem egészséges dolog azt színlelni, hogy még mindig a múltban élünk. Ha a múlt rabjai vagyunk, megtagadjuk a jelent vagy a jövőt. Az izraeliták, akik folyton visszavágytak az egyiptomi jó életre, fellázadtak Isten és Mózes ellen, és nem akartak a jövő földjére menni, arra a földre, amit Isten megígért nekik. A múltat dicsőítették elfeledve, hogy Egyiptomban rabszolgák voltak, és könyörögtek, hogy vigyék ki őket a szolgaságból.

8. A nosztalgia kétségekhez, a dolgok megkérdőjelezéséhez vezet. Azon kezdünk gondolkozni, hogy a jelenlegi helyzetünk talán egy nagy tévedés. Mivel pontatlanul emlékszünk a múltra, csak arra emlékszünk, milyen nagyszerű volt, elkezdünk kételkedni jelenlegi módszereinkben, és kifejezzük a jelennel kapcsolatos elégedetlenségünket. Nem tetszik, ami a jelenben történik, illetve ami a jövőben lesz, így visszaballagunk a múltba. Amikor az élet valósága arra kényszerít minket, hogy a jelenben vagy a jövőnek éljünk, akkor kirohanunk és tiltakozunk ellene.

9. Polarizáció és konfliktus. Amikor kényelmetlenséget tapasztalunk, és konfliktusban találjuk magunkat aközött, ami a gyülekezetben történik és amit mi szeretnénk ott megvalósítani, azaz hogy azt, ami ott régen is volt, mindig mást hibáztatunk a kényelmetlenségért. Általában ez a más valaki a lelkipásztor, vagy a gyülekezeti vezetők, vagy bizonyos családok. Majdnem mindig a változásokat előidéző emberek azok, akik miatt kellemetlenségeink vannak. A gyülekezet tagjai elkezdik különböző emberek pártját fogni, és a gyülekezet polarizálódik. Olyan csoportok alakulnak, akiknek hasonlóak az érzései vagy az értékrendje. A gyülekezet egyik része fejlődni akar, egy másik része visszalépni a múltba, a harmadik pedig konzerválni akarja a kényelmes jelent. Amikor ez a három csoport, vagy ennek a három csoportnak egyes tagjai a többiekre akarják erőltetni a nézeteiket, konfliktus támad.

10. A konfliktus után egy olyan állomás szokott következni, amit lemorzsolódásnak nevezünk. Az emberek lemorzsolódnak, mert megsértették az érzéseiket, mert tiltakozni akarnak a változások ellen, vagy mert egyszerűen nem érdekli már őket az egész (apátia). Vannak, akik a körbe-körbe járásba fáradnak bele, azért morzsolódnak le. Van, aki nem jön többet a gyülekezetbe. Mások fizikailag ott vannak, de a szívükkel nem.

Ha a gyülekezet a fennsíkon van, vagy a harang ábra jobb oldalán bármely pozícióban (a hanyatlás fázisában), még mindig van remény. Én már megmutattam ezt a harang ábrát és a hozzá kapcsolódó magyarázatot egy gyülekezetnek Magyarországon, és láttam az emberek arcán, hogy kezdik érteni, hogy mi történt a gyülekezetben. A következő héten a gyülekezet vezetősége elkezdett terveket készíteni a jövőre. Akkor tudunk leszállni a körhintáról, ha rádöbbenünk, hogy rajta vagyunk, és úgy döntünk, hogy le akarunk szállni. Mihelyt ez megtörténik, a gyülekezet és annak vezetői elkezdhetnek álmodni és terveket szőni. A gyülekezet növekedési ciklusa a következő kellene, hogy legyen: legyen látásod, bizonyosodj meg róla, hogy az biblikus, tervezd meg a végrehajtását, valósítsd meg azt, ünnepelj, aztán kezdj újra látni, látást kérni, és kövesd ugyanezeket a lépéseket.

Tudom, hogy nincs könnyű módja a gyülekezeti növekedésnek. Tudom, hogy nehéz dolog pásztornak lenni. De azért ez óriási privilégium. Isten téged választott, hogy vezesd a nyáját. Téged választott, hogy segíts a gyülekezetnek, hogy megvalósíthassa Isten terveit. Olyan helyzetbe hozott téged, hogy segíthess az embereknek látáshoz jutni, hogy felismerd, mit tud Isten tenni a te gyülekezeteden keresztül, s aztán légy Isten eszköze terveinek megvalósításában.

Remélem, Dr. Dale magyarázatát hasznosnak találod, ahogy én is annak találtam a magam szolgálatában. Legyünk mi az a magyar baptista generáció, akik beteljesítik a Jóel 3:1-ben írottakat:
„Azután kitöltöm majd lelkemet minden emberre. Fiaitok és leányaitok prófétálni fognak, véneitek álmokat álmodnak, ifjaitok látomásokat látnak."

❖

Isten áldjon benneteket, amint vezetitek a gyülekezeteteket, hogy felfedezhessék Isten számukra küldött izgalmas látomását, hogy megvalósíthassák azt, és ünnepeljék Isten jóságát. Ha bármiben a segítségetekre lehetek nektek vagy a gyülekezeteteknek ezzel az anyaggal kapcsolatosan, vagy bármilyen más szolgálat ügyében, kérlek, ne habozzatok felhívni.

Kovács Géza

Karizmák és karizmatikus mozgalmak (5.)

9. A gyógyítás és a csodatévő erő ajándéka

1. Csodák és betegek gyógyítása a Bibliában

A Bibliában sok beteggyógyításról és más csodáról olvasunk. Ami az ember számára természetfelettinek és csodának számit, az Istennél természetes. Aki szavával világokat teremtett és tart fenn, az bármit megtehet, számára minden lehetséges /Mk. 10:27/

A kérdés az, hogy mennyire, milyen feltételek mellett osztja meg Isten hatalmát az emberekkel, mikor és kiket ruház fel hatalommal arra, hogy általuk – emberi mérték szerint – csodák történjenek.

a) Az Ószövetségben is olvasunk arról, hogy Isten egyeseket felruházott ilyen hatalommal. Pl. **Mózes által** hatalmas csodákat cselekedett: *„Kinyújtotta vesszejét az égre, az Úr pedig mennydörgést támaszta és jégesőt"* /2Móz 9:23/. *„Kinyújtá Mózes kezét a tengerre... és szárazzá tevé a tengert"* /2Móz 14:21/, *„Felemelé az ő kezét és megüté a kősziklát az ő vesszejével... és sok víz ömle ki"* /4Móz 20:11/, stb. Megfigyelhető, hogy **Isten minden esetben pontosan és részletesen utasította Mózest: mikor, mire és hogyan használja vesszejét.** Mózes nem önállósította magát, vesszejét sohasem használhatta és nem is használta saját tetszése, vagy elhatározása, vagy esetleg emberek kérése, kívánsága szerint. Tömeges beteggyógyításban is eszköz volt Mózes, de **Isten írta elő, hogy mit tegyen**: *„Csinálj magadnak tüzes kígyót, és azt tűzd fel póznára és ha valaki megmaratik és feltekint arra, életben maradjon"* /4Móz 21:8/.

Illés, Elizeus, Ésaiás és a többi próféta közreműködésével történt csodák, gyógyítások, szabadulások leírásából az is nyilvánvaló, hogy a **csodákat Isten tette** az Ő jótetszése szerint, az emberek csak eszközök voltak az Ő kezében.

b) Jézus Krisztus, a négy evangélium leírása szerint sok beteget gyógyított meg. Az evangéliumok bemutatnak **kiemelkedő jelentőségű gyógyításokat**. Pl. A béna meggyógyítása /Mt 9:1-8; Mk 2:1-12; Lk 5:17-26/. A gadarai megszállott gyógyítása /Mt 8:28-34; Mk 5:1-20; Lk 8:26-39/, Jairus leányának feltámasztása /Mt 9:18-26; Mk 5:21-43; Lk 8:40-56/, stb. Az evangéliumok részletes leírást adnak egy-egy gyógyításról.

Az evangéliumokból nyilvánvaló, hogy **Jézus tömeges méretben is végezte a betegek gyógyítását**. Ilyeneket olvasunk: *„Hozzávittek **minden szenvedőt**, aki különféle betegségben és kínokban gyötrődött és meggyógyította őket."* /Mk. 4:24/ *„Sok megszállottat vittek hozzá, Ő pedig szóval űzte ki a tisztátalan lelkeket és **minden beteget meggyógyított**"* /Mt 8:16/

„... Gyógyítván mindenféle betegséget..." /Mt 9:35/. *„**Az egész város összegyűlt** az ajtó előtt. Sok különféle betegségben sínylődőt meggyógyított."* /Mk 1:33-34/. *„Sok embert meggyógyított, úgy, hogy akinek csak baja volt odanyomult, hogy megérinthesse Őt"* /Mk 3:10/. *„Ahova csak bement, falvakba, városokba, vagy településekre, letették a tereken a betegeket és kérték Őt, hogy legalább a ruhája szegélyét érinthessék, és azok, akik csak érintették meg is gyógyultak"* /Mk 6:56/.

Kiemelkedő jelentőségű Jézus csodatételei sorában – a már említetteken kívül – még három halott feltámasztása /Lk 7:11-17; Jn 11:1-45; Lk 8:49-56/.

c) Az apostolok által is történtek beteggyógyítási csodák.

Bár szolgálatukban mindig az evangélium hirdetése volt a középpontban, kisérő, kapcsolódó eseményként történtek gyógyítások, amelyek nyilvánvalóvá tették Isten hatalmát és erősítették az általuk hirdetett Igét. Az ApCsel 5:14-től olvassuk: *„Az Úrban hívők száma egyre növekedett, férfiak és nők tömegével. A betegeket is kivitték az utcákra, ágyakra, fekvőhelyekre tették le őket, hogy ha arra jár Péter, legalább az árnyéka vetődjék rá valamelyikükre. Összejött a Jeruzsálem körüli városok népe is, hoztak betegeket és tisztátalan lélektől gyötörteket s ezek mind meggyógyultak"*. Isten Lelkének hatalmas és ma is kívánatos kiáradásáról van itt szó, nem valamilyen, az apostolok által szervezett, gyógyító alkalmakról. Hasonló Lélekáradásról olvasunk az ApCsel 19:11-12-ben: *„Isten pedig nem mindennapi csodákat tett Pál keze által, úgyhogy még a testén levő kendőket, vagy kötényeket is elvitték a betegekhez és a betegségek eltávoztak tőlük, a gonosz lelkek pedig kimentek belőlük."* Péter apostol imájára Dorkás a halálból támadt fel, hogy tovább folytathassa jótékonysági szolgálatát (ApCsel 9:36-43).

Az apostolok által történt csodák közül kiemelkedik két sánta meggyógyítása (ApCsel 3:1-22; 14:8-18). Mindegyik esetben az apostolok (Péter és János, illetve Pál) voltak a kezdeményezők. Mindkét esetben tömegesnek mondható megtérés, másrészt az apostolok kemény üldözése (börtön illetve megkövezés) és nem valamiféle „megdicsőülésük" lett a következmény.

2. Jézus földrejövetelének és az apostolok szolgálatának a célja

Ahhoz, hogy megértsük és helyesen értékeljük Jézus és az apostolok keze által történt csodákat, nagyon fontos tisztán látnunk, hogy a Szentírás szerint mi volt Jézus Krisztus földrejövetelének, az itt töltött 33 évének, a tanításainak, a csodatételeinek, a halálának és a feltámadásának a tényleges és a fő célja. Talán az, hogy néhány száz, vagy néhány ezer beteget meggyógyítson, három halottat feltámasszon vagy a benne hívőknek jólétet teremtsen ezen a földön? Természetesen nem, nem ez volt a fő célja. Hiszen azok az emberek, akiket Jézus meggyógyított, vagy feltámasztott néhány évvel, vagy évtizeddel később mind meghaltak. A csodatételek beletartoztak ugyan Jézus tervébe, de csak mellékjelenségei és erősítői voltak az Ő fő céljának. A földi jólét ajándékozása sem tartozott Jézus

elsőrendű céljai közé. A gazdagság lehet Isten áldása – ha valaki istenfélő módon jól sáfárkodik vele – de figyelembe kell venni Jézus álláspontját ebben a kérdésben. Ő pedig ezt mondta: *„Milyen nehezen mennek be Isten országába azok, akiknek vagyonuk van! Könnyebb a tevének a tű fokán átmenni, mint a gazdagnak Isten országába bejutni"* (Lk 18:24-25). Jézus tehát a földi gazdagságban nemcsak áldást, hanem veszélyforrást látott az üdvösségre nézve.

Lássuk hát az Ige alapján a tényleges célt, amiért Jézus közénk jött, értünk halt és dicsőségesen feltámadt és amiért Ő is és az apostolok is hirdették az evangéliumot és általuk csodák, gyógyulások történtek.

a) A bűn problémájának megoldása

Az angyal – már Jézus földrejövetele előtt – így szólt: ***„Ő szabadítja meg népét bűneiből"*** (Mt 1:21). Ugyanezt erősítette meg János, amikor Jézus bemerítkezni jött hozzá: *„Íme az Istennek Báránya, aki elveszi a világ bűneit"* (Jn 1:29/b). Az ember (az egész emberiség) legalapvetőbb, minden nyomorúságot, a halálát és a kárhozatát is okozó nagy problémája: a **BŰN**, – a ránk nehezedő bűn-átok terhe. *„Egy ember által jött be a világba a bűn és a bűn által a halál ... és minden emberre elhatott."* (Róm 5:12). ***Jézus Krisztus pedig azért jelent meg, hogy a mi bűneinket elvegye"*** (1Jn 3:5).

Egy-egy testi betegség meggyógyítása bizonyította – ma is igazolhatja – Jézus Krisztus isteni hatalmát, de az Ő fő céljának – a bűntől való megszabadításnak – a megvalósítása érdekében, esetleg hitet erősítő kezelést jelent. Hiszen a testi betegségből meggyógyított ember – ha a megtérés és az újjászületés kegyelmében nem részesül – éppúgy elveszett bűnös marad, mintha nem is gyógyult volna meg testileg. Gondoljunk a 10 meggyógyított bélpoklosra, akik közül 9 nem tért vissza Jézushoz. Hamar napirendre tértek a gyógyulás csodáján. Nem érdekelte őket többé a csodatévő Jézus (Lk 17:11-19).

b) Az örök élet

Jézus földrejövetelének másik célját Ő maga így fogalmazta meg: *„Betelt az idő és elközelített már az Isten országa: térjetek meg és higgyetek az evangéliumban"* (Mk 1:15). Márk evangéliuma ebben a mondatban foglalja össze Jézus egész földi szolgálatának programját. Jézus pedig így nyilatkozik országáról: *„Az én országom nem e világból való"*. (Jn 18:36). Jézus élete, tanítása, engesztelő áldozata mind, mind azt szolgálta, hogy a Benne való hit által számunkra **örök életet szerezzen** és ajándékozzon, ezáltal az Ő eljövendő országának polgárává tegyen. A Bibliának (talán) legszebb mondatában ezt mondta: *„Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta, hogy aki hisz Őbenne, el ne vesszen, hanem* ***örök élete legyen"*** (Jn 3:16). **A cél tehát az örök élet**, amelyet e földi életünk idején nyerünk el, de messze túlmutat a földi életen, a romlandó test világán. Ezért mondja Jézus tanítványainak: *„Higgyetek Istenben és higgyetek énbennem! Az én Atyám házában sok hajlék van ... És ha majd elmentem és helyet készítettem néktek, ismét eljövök és magam mellé veszlek titeket, hogy ahol én vagyok, ti is ott legyetek"* (Jn 14:1-3). Jézus szeretetét és hatalmát bizonyította az Ő gyógyító csodái által, de elsődleges célja az örök élet ajándékozása volt az evangéliumban vetett hit által. *„Menjünk* – mondta – *hogy ott is hirdessem az Igét, mert* ***azért jöttem"*** (Mk 1:38).

Ugyanezt a gondolkodást és célt látjuk az apostoloknál is. Pál természetesnek tartja, hogy a *„külső ember"* megromlik, de ez csak a *„belső ember"* megújulását munkálja. Így ír erről: *„... ha a külső emberünk megromlik is, a belső emberünk mégis megújul napról napra. Mert a pillanatnyi könnyű szenvedésünk minden mértéket meghaladó nagy, örök dicsőséget szerez nékünk, mivel nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra, mert* ***a láthatók ideigvalók, a láthatatlanok pedig örökkévalók"*** (2Kor 4:16-18). Igeellenes tehát a célt e látható földi életre, az itt megvalósítandó anyagi jólétre tenni és azt igényelni Istentől, hogy földi sikereink és egészségünk szolgálatába álljon. Veszélyes és csalódásba torkollik az ilyen igény, mert Isten nem áll be evilági céljaink kiszolgálására.

c) A lélek üdvössége

Testünk is Isten csodálatos és nagyszerű alkotása. Isten akarata, hogy testünk jól használható és értékes eszköz legyen az Ő szolgálatában. Ezért is igényli az apostol: *„okos istentiszteletként szánjátok oda testeteket élő és szent áldozatul, amely tetszik az Istennek"* (Róm 12:1). Ugyanakkor világosan látnunk kell azt is, hogy **testünk a romlandó és mulandó világhoz tartozik**. Ezért mondja Jézus: *„Ne féljetek azoktól, akik megölik a testet, de a lelket meg nem ölhetik"* (Mt 10:38). Másik helyen: *„A lélek az, aki életre kelt, a test nem használ semmit"* (Jn 6:63). Majd így szól: *„Mit használ az embernek, ha az egész világot megnyeri, lelkében pedig kárt vall?"* (Mk 8:36). Tanulságos Péter apostol hitvallása a lélek üdvösségéről: *„...megszomorodtatok különféle kísértések között, hogy a ti kipróbált hitetek, mely sokkal értékesebb a veszendő, de tűzben kipróbált aranynál, Jézus Krisztus megjelenésekor méltónak bizonyuljon a dicséretre, dicsőségre és tisztességre, ... bár most nem látjátok, kimondhatatlan és dicsőült örömmel örvendeztek, mert* ***elértétek hitetek célját, lelketek üdvösségét"*** (1Pt 1:7-9). Ki lehet tehát mondanunk, hogy a Biblia tanításával ellentétes az, ha a lélek üdvössége helyett a testet, a test egészségét helyezzük előtérbe és a test gyógyítását tartjuk fontosabbnak, vagy ha a test gyógyulását egyenértékűnek látjuk a lélek üdvösségével, vagy esetleg a bűnbocsánat, a megtérés elmaradhatatlan jelének (bizonyítékának) tekintjük a testi gyógyulást.

Isten hatalmas arra, hogy bármilyen testi, lelki, vagy szellemi betegségből meggyógyítson. Áldott tapasztalatunk, hogy sokszor meg is tette és megteszi. Ez minden esetben az Ő szuverén döntése. Figyelembe kell azonban vennünk, hogy – amint Pál apostol mondja – az újjászületésben a lélek életet nyert a megigazulás által, de *„a test halott maradt a bűn miatt"* (Róm 8:10). A test megváltása csak Jézus Krisztus visszajövetelekor valósul meg. Így beszél erről az apostol: *„még azok is, akik a Lélek első zsengéjét kapták, mi magunk is, sóhajtozunk magunkban, várva a fiúságra, testünk megváltására"* (Róm (8:23). Jézus a megváltásunkat teljességgel elvégezte – Ő megdicsőült testben ült az Atya jobbjára. Bennünket azért tart mégis itt rom-

landó, betegségre, kisértésre hajlamos és a halál átka alatt levő testben – újjászületésünk után is – mert ugyanabba a küldetésbe állít be, a körülöttünk lévő világ felé, amelyben Ő is itt járt hozzánk hasonló testben. Feltámadása napján mondta ezt tanítványainak: *„Ahogyan engem elküldött az Atya, én is elküldelek titeket"* (Jn 20:21/b). Természetes igényünk, kérésünk Istentől a jó egészség, betegségből a gyógyulás. Nagyon hálásak vagyunk, ha megadja. Egészséges testben könnyebb az Ő szolgálata is. De Isten útjai kifürkészhetetlenek. Előfordulhat, hogy gyenge, betegségre hajlamos, esetleg fogyatékos, vagy nyomorék, betegséget hordozó testben még hatalmasabban megmutatkozik Isten dicsősége! Ez történt Pállal, a nagy apostollal is. Így vall erről... *„Hogy valaki többnek ne tartson, mint aminek lát, vagy amit tőlem hall, még a kinyilatkoztatások különleges nagysága miatt sem. Ezért tehát, hogy el ne bizakodjam tövis adatott a testembe: a Sátán angyala, hogy gyötörjön, hogy el ne bizakodjam. Emiatt háromszor kértem az Urat, hogy távozzék az el tőlem. De Ő ezt mondta nekem: Elég néked az én kegyelmem, mert az én erőm erőtlenség által ér célhoz. Legszívesebben tehát az erőtlenségeimmel dicsekszem, hogy a Krisztus ereje lakozzék bennem. Ezért a Krisztusért örömöm telik erőtlenségekben, bántalmazásokban, nyomorúságokban, üldöztetésekben és szorongattatásokban; mert amikor erőtlen vagyok, akkor vagyok erős."* (2Kor 12:6-10). Bizonyára nem kizárólag Pál volt az, akinek testében Isten ott hagyta a betegséget, sőt az ő javára és szolgálatának hasznára volt a testében lévő „tövis". Valószínűleg legtöbbünknek van olyan tapasztalata, hogy sérült, nyomorék, gyógyíthatatlanul beteg testben Jézus Krisztusban boldog, Istent dicsőítő, az Ő békességét sugárzó ember (lélek) lakik.

3. A csodatételek, gyógyítások célja

A Szentírás tanításából egyértelműen látnunk kell, hogy Jézus megváltói munkájának és áldozatának célja, hogy mi, a bűn és a múlandóság átka alá rekesztett emberek, **bűntől szabadok és örök élet részesei**, valamint a Jézus Krisztusban vetett hit által Isten gyermekei és örökösei, már e földi életünkben boldog bizonyossággal a Menny polgárai legyünk (Jn 8:34-36; Róm 8:15-17; Ef 2:4-6; Fil 3:20-21). Jézus a lelkünk üdvösségét adja, a testünk a Szentlélek templomaként hasznos és fontos szerszám (eszköz) lehet Isten kezében, de a „teljes váltság" napjáig a romlás, a mulandóság világához tartozik. Természetes igényünk a test egészsége, de – látnunk kell, hogy – egy betegség türelmes elhordozása éppúgy lehet Isten dicsőségére, mint a meggyógyítása, vagy az egészsége. Súlyos eltévelyedés az, ha az evangélium hirdetése test-központúvá, vagy föld-központúvá válik és azt ígéri, hogy aki Jézushoz jön, az minden testi nyomorúságából és betegségéből meggyógyul, és e földön Isten anyagi jólétet biztosít számára (1Kor 6:19-20; Róm 8:23; 2Kor 4:16-18; 12:7-10).

Fel kell hát tennünk a kérdést: milyen célt szolgáltak Jézus csodatételei, valamint az apostolok tömeges beteggyógyításai? Az evangéliumokból nyilvánvaló, hogy a csodák vonzották leginkább az emberek tömegeit Jézushoz ... Egyetemes emberi tulajdonságunk, hogy a testünk betegségei sokkal hamarabb és jobban aggasztanak bárminél. A legtöbb emberre nézve igaz, hogy testének gyógyulásáért minden elképzelhető áldozatra kész. Miért állt be Jézus ennek az emberi igénynek a kiszolgálására? Hiszen ilyet olvasunk, hogy *„minden* (hozzá jövő) *beteget meggyógyított!"* (Mt 8:6). – És miért ne tenné ugyanezt ma is? Hiszen *„Jézus Krisztus tegnap, ma és mindörökké ugyanaz"* (Zsid 13:8). Sőt Jézus ilyet ígért: *„aki énbennem hisz, azokat a cselekedeteket, amelyeket én teszek, szintén megteszi, sőt ezeknél nagyobbakat is tesz"* (Jn 14:12). Ez az ígéret miért ne vonatkozna a beteggyógyítási csodákra is? Ezek a kérdések minden hívő ember agyában és szívében felmerülnek. Különösen élessé válnak e kérdések, ha saját magunkat vagy valamelyik közeli hozzátartozónkat valamilyen súlyos betegség gyötör. Vagy ha egy beteg – gyógyulást remélve – kér tőlünk segítséget.

Kíséreljünk meg választ találni e kérdésekre. Először is azt vizsgáljuk meg a Szentírásból, hogy mire szolgáltak Jézus csodatételei az Ő messiási szolgálatának három esztendeje alatt? Meg kell állapítanunk, hogy Jézus Krisztus személye és e földi küldetése az üdvtörténetben is, és a világtörténelemben is egyedülálló és megismételhetetlen. Ő az egész **emberiség** (a világ) **megváltását végezte el**. E hallatlanul nagy jelentőségű küldetés betöltéséhez föltétlenül szükséges volt kinyilvánítania és bizonyítania azt, hogy az Ő valóságos emberi testében maga az Isten jött közénk, hogy Ő Istenből való Isten és örök Világosságból való örök Világosság egy ember testében.

Jézus csodatételei tehát azt szolgálták, hogy mind a kortársai, mind mi ismerjük fel benne azt a Messiást, akiről a próféták évszázadokkal korábban jövendöltek. Amint Máté evangéliuma hivatkozik is erre: *„...minden beteget meggyógyított, hogy beteljesedjenek az Ésaiás próféta által mondottak: »Erőtlenségünket Ő vette el és betegségeinket Ő hordozta«"* (Ézs 53:4; Mt 8:17). Tanulságos, hogy amikor Keresztelő János a börtönből követeket küldött Jézushoz ezzel a kérdéssel: *„Te vagy-e az Eljövendő, vagy mást várjunk?"* – Jézus Ézsaiás egyik reá vonatkozó próféciáját idézve válaszolt: *„Menjetek és mondjátok el Jánosnak, amiket hallotok és láttok: a vakok látnak és a bénák járnak, a leprások tisztulnak meg és a süketek hallanak, a halottak támadnak fel és a szegényeknek hirdettetik az evangélium"* (Ézs 35:5-6, 61:1; Mt 11:3-5). Jézus természetesnek tartotta, hogy az ószövetségi írásokat jól ismerő János, a próféciák teljesüléséből – látva Jézus csodatételeit – felismeri Őt.

Jézus gyógyításaival a bűn okozta nyomorúságon enyhített. Ezzel kifejezte szeretetét, és csodái arra az eljövendő dicsőséges korra utalnak, amikor Isten az övéinek *„letöröl minden könnyet a szemükről és halál sem lesz többé, sem gyász, sem jajkiáltás, sem fájdalom nem lesz többé, mert az elsők elmúltak"* (Jel 21:4). Jézus csodáinak a legfőbb célja azonban az volt, hogy hatalmasan **tanúságot tegyen az Ő Istenségéről**. Hiszen az **Ő személyének helyes megismerése az ember üdvösségének egyetlen útja** és lehetősége. Jézus maga mondta: *„Az pedig az örök élet, hogy megismerjenek téged, az egyedül igaz Istent és akit elküldtél, a Jézus Krisztust"* (Jn 17:3). Pál apostol ezért vallja: *„...kárnak ítélek mindent Krisztus Jézus, az én Uram ismeretének*

gazdagságáért..." (Fil 3:8). Jézus az Ő Isten-voltának a megismerését munkálja, amikor a béna meggyógyításánál így szólt: „*hogy meglássátok, hogy az Emberfiának van hatalma a bűnöket megbocsátani a földön: kelj fel!*" – szólt a bénához (Mt 9:1-8). A tanítványokhoz intézett legfőbb vizsgakérdése is ez volt: „*Ti kinek mondtok engem?*" (Mt 16:15).

Lázár sírja mellett Jézus nagy jelentőségű kijelentést tett. Így szólt: „*Én vagyok a feltámadás és az élet, aki hisz énbennem, ha meghal is él, és aki él és hisz énbennem, az nem hal meg soha*" (Jn 11:25-26). E fantasztikus bemutatkozás igazolást kívánt. Megtörtént! Jézus megszólította a négy napja halott Lázárt, és Lázár kilépett a sírból. Rendkívül tanulságos Jézus nyilvános rövid imája, amelyet ott a sírnál, Lázár föltámasztása előtt mondott: „*Atyám hálát adok neked, hogy meghallgattál. Én tudtam, hogy mindig meghallgatsz, csak a körülálló sokaság miatt mondtam, hogy elhiggyék, hogy Te küldtél engem*" (Jn 11:41-42). A csodatétel célja tehát ez volt: „*elhiggyék*", hogy Jézus az Isten Fia, tőle jött a mi megváltásunkért.

Jézus tehát a csodával nem a test és a múlandó földi élet szolgálatába állt, hanem azt kívánta (és akarja) elérni, hogy benne ismerjük meg Isten Fiát, aki értünk emberré lett, de akiben benne lakozott az Isten egész teljessége. Azért kell megismernünk Őt, mert a mi üdvösségünk és örök életünk egyetlen útja és lehetősége az Ő megismerése és hit által való elfogadása. „*Akik pedig befogadták Őt, azokat felhatalmazta arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek*" (Jn 1:12). Jézus Krisztus megismerése és befogadása pedig mindenféle testi gyógyulásnál nagyobb csoda, hiszen ez új, felülről való és örök életet jelent. És mi arra hivattunk, hogy a beteggyógyításoknál is nagyobb csodák részesei és továbbítói legyünk, amikor az evangéliumot a Szentlélek erejében hirdetjük.

Fontos megfigyelnünk azt is, hogy **a gyógyító alkalmakat nem Jézus és nem is az apostolok rendezték, vagy kezdeményezték! Sehol nincs nyoma annak, hogy Jézus vagy az apostolok gyógyítást szolgáló alkalmakat, vagy akár csak utóösszejöveteleket hirdettek volna**, ahol a betegek gyógyítása volt a cél. Nem ismerünk egyik részről sem olyan felhívást, hogy jöjjenek a betegek és majd általuk meggyógyulnak.

A betegek persze jöttek, és sokan meg is gyógyultak. Jézusnak és az apostoloknak azonban valamennyi megnyilatkozása és a gyakorlatuk azt igazolja, hogy **ők feladatuknak az evangélium hirdetését, a bűnösök megtérítését, a bűnbocsánat, a váltság hirdetését, az embereknek örök üdvösségre való vezetését tekintették. A betegek gyógyítása** az Ige, Jézus Krisztus, a Szentlélek hatalmának megnyilvánulásaként – mindig mellékesen és leginkább a betegek, vagy hozzátartozóik kérésére – **a hirdetett Ige megerősítésére szolgált** (Mk 16:20).

4. Igei alapelvek a betegek gyógyításával kapcsolatosan

Mindezek után tömören – pontokba szedve – foglaljuk össze azokat a bibliai alapelveket, amelyek a csodákra, különösképpen a betegek gyógyítására vonatkoznak.

a) **Istennek van hatalma** bármilyen betegségből és bárkit meggyógyítani, sőt a halálból feltámasztani.

b) **Isten teljes mértékben szuverén abban, hogy kit és hogyan gyógyít, vagy nem gyógyít meg**. Mi nem írhatjuk elő, nem követelhetjük ki, hanem ráhagyatkozó hittel és bizalommal kérhetjük a betegek gyógyítását (Mk 14:35-36; 2Kor 12:7-9).

c) Isten abban is szuverén, hogy közbenjárók hitére és imájára (Mt 9:1-8, 15:21-28), vagy bárki részéről megnyilvánuló **hit és kérés nélkül** (ApCsel 3:3-7) gyógyít meg valakit.

d) **Isten kezéből vesszük** hálaadással a gyógyulást akkor is, ha minden **emberi beavatkozás nélkül** imáinkra válaszul gyógyul meg a beteg és akkor is ha az orvosok közreműködésével és gyógyszerrel történik /Ézs 38:21; Jak5:14/.

e) Elismerjük, hogy az Istenben való hiten és az orvosi beavatkozáson kívül **szerepe lehet a gyógyulásban a pszichikus hozzáállásnak**, tehát a gyógyulásban való hitnek, az élniakarásnak is.

f) **Készséggel és hittel visszük Isten elé imáinkban** azokat a betegeket – gyógyulásukért imádkozva –, **akik ezt kérik, vagy akiknek a hozzátartozói, vagy barátai kérik**. Az imádkozás a betegért történhet kézrátétellel, vagy anélkül, a betegtől távol, vagy mellette, magánosan, csoportban, vagy gyülekezetben. Lényeg, hogy az imádkozás a Szentlélek indítására és vezetése szerint történjék, **nem formákhoz, hanem az adott helyzethez igazodva**, alázatosan, Istenre hagyatkozó hittel.

g) Eleve tudomásul vesszük, hogy **a betegség is lehet Istentől a mi javunkra**

- hogy Isten felé fordítson (Ézs 38:1-2; 2Sám 12:15-16; Zsolt 107:10-15);
- hogy hitünket a próba által erősítse (Ézs 38:17; 1Pt 1:6-7; Jób 42:10);
- hogy ítéletként Isten az Ő szentségét és hatalmát nyilvánvalóvá tegye (Jel 2:22-23);
- hogy alázatban tartson (2Kor 12:7-10);
- hogy betegség által elkészítsen az elköltözésre (1Pt 4:1-2; Ézs 38:1-2);
- hogy a gyógyításban az Ő dicsőségét megmutassa (Jób 42:10; Jn 9:3; Mt 9:8).

h) Alázattal tudomásul vesszük, hogy **Isten a gyógyulásért mondott imákra** – mint minden más imára – miután meghallgatta azt, **többféleképpen válaszolhat**. Válaszolhatja azt, hogy „igen" és megadja a gyógyulást. Mondhatja azt, hogy „nem" – „*Elég néked az én kegyelmem*" (2Kor 12:9). Vagyis „Erre a betegségre neked szükséged van, hordozd türelemmel!" Válaszolhat úgy is, hogy „várj" (Zsolt 37:4-5; JSir 3:25-26).

i) Alázattal tudomásul kell vennünk azt is, hogy „*elvégzett dolog, hogy az emberek meghaljanak*" (Zsid 9:27), és hogy „*Nincsen itt maradandó városunk, hanem a jövendőt keressük*" (Zsid13:14).

j) **Isten adhat egyes hivő embereknek olyan karizmát, hogy imájukra gyakran meggyógyulnak betegek** (1Kor 12:9). Rájuk is vonatkozik azonban mindaz, amit az eddigiekben elmondtunk. Nem igazolható a Bibliából az, hogy aki hisz, vagy akiért hittel imádkoznak, az mind meggyógyul. Vagy, hogy a gyógyulás elmaradásának egyedül a hitetlenség az oka.

k) **Nem lehet igeszerűnek elfogadni gyógyító összejövetelek (vagy utó-összejövetelek) meg-**

hirdetését és tartását,

– mert ilyet sem Jézus, sem az apostolok nem tartottak,

– mert, ha **a testi gyógyulást tesszük a középpontba, ez „testi", „földi" szintűvé teszi a gondolkodásunkat és a hitünket.** (A test szolgálatába szeretnénk beállítani Istent). A test gyógyulásáért az emberek mindenre képesek: összetörni, sírni, imádkozni, bűnt vallani, hinni, stb. Ha azonban a szívben a cél csak a test gyógyulása – az ilyen hitből **nem születik új és örök élet**;

– mert a gyógyulást ígérő **gyógyítók** abba a veszélyes **kísértésbe kerülnek**, hogy mindenáron gyógyulásokat kell produkálniuk... (Igy esnek szemfényvesztés, csalás, a gyógyulni vágyók pedig csalódás áldozataivá).

l) **Ma is kívánatos, hogy Isten erősítse meg az Ő Igéjét,** kinyújtván kezét gyógyításra, hogy jelek és csodák történjenek Jézus neve által (ApCsel 4:30). Szent lelki egységben kell imádkoznunk ezért! Ugyanakkor az **Igének és a Szentléleknek a fegyelme alatt kell maradnunk**. Az ilyen csodák mindig a betegtől, vagy hozzátartozóitól ill. barátaitól kiinduló igényre válaszul az evangélium hirdetésének, a lélekmentésnek csak a kísérő jelensége és egyben megerősítése lehet.

m) Isten eszközeinek és a Gyülekezetnek mindig **csak az emberek üdvösségre vezetése lehet a fő célja,** Jézus Krisztus személye, váltsága és az evangélium hirdetése által. Az ember alapbetegsége: a természetünkben magunkkal hozott bűn. Jézus azért jött, hogy a bűneinket elvegye (Mt 1:21; Jn 1:29; Mk 2:9-12; 1Kor 2:2; 1Tim 2:4-6). A gyógyítások az igehirdetés megerősítését szolgálják. (Mk 16:20).

10. Nyelvek nemeinek ajándéka

Kiemelten kell foglalkoznunk azokkal a karizmákkal, amelyek a jelen kor gyülekezeteiben a legtöbb problémát okozzák. Ezek közül is legrészletesebben a nyelvek nemeinek ajándékával.

Az újszövetségi Szentírásban kétféle nyelvadományról van szó. Az első pünkösd napján kapott nyelvadomány arra képesítette az apostolokat, hogy az ott összesereglett soknyelvű tömeg valamennyi tagja a saját nyelvén hallja az Igét. Ezért fakadt ki belőlük a kérdés: *„Ezek, akik beszélnek mind Galileából valók, hogy hallhatja őket mindegyikünk a maga anyanyelvén?"* (ApCsel 2:7-8).

Ez a **„pünkösdi" nyelvadomány** tehát arra képesítette az ajándékozottat, hogy egy **élő nyelven szólaljon meg** azzal a nyilvánvaló céllal, hogy az **evangélium üzenetét hirdesse** azok számára, akik azon a nyelven értenek. Ez a fajta nyelvadomány az első pünkösd óta **nagyon ritkán** és – a rendelkezésre álló adatok szerint – csak **alkalmilag adatott** különleges szükséghelyzetbe került személyeknek, és mindig az evangélium hirdetésére.

A másik nyelvadományról a korinthusi levélben olvasunk, a korinthusi gyülekezetben volt vele probléma: ezért ezt **korinthusi nyelvadománynak** nevezzük.

Ennek **egyik jellegzetessége**, hogy *„Senki sem érti, hanem lélekben* /vagy Lélek által = új fordítás/ *beszél titkokat"*. Tehát itt nem érthető és nem élő nyelvről van szó. A **másik jellegzetessége**, hogy aki ilyen nyelveken megszólal, *„nem emberekhez szól, hanem Istenhez"* (1Kor 14:2). Ez tehát **mindig Istenhez szóló** imádat, dicsőítés ill. könyörgés, amely által az ajándékozott **önmagát építi** (1Kor 14:4). A gyülekezet akkor nyer belőle áldást, ha valaki a *„nyelveken való szólás magyarázásának"* az ajándékát kapta és így mintegy „lefordítja" érthető nyelvre az egyébként érthetetlen nyelven megszólaló imádságot. (1Kor 14:5, 27-28).

Tekintettel arra, hogy korunkban szinte kizárólag a korintusi nyelvadománnyal van dolgunk, a következőkben ezzel foglalkozunk.

1. **A Biblia kijelentései a nyelveken szólással kapcsolatosan** (Amelyekre oda kell figyelni!)

a) **Az evangéliumokban**

– Jézus sehol nem említi, sem nem gyakorolja a nyelveken szólást

– Egyedül Márk 16:17 említi az „új nyelveken szólást" (Meg kell jegyezni, hogy a Márk 16:9-20 igeszakasz a legrégebbi kéziratokban hiányzik).

b) **Az Apostolok cselekedeteiről írt könyvben**

2:4 Érthető nyelven szóltak

4:31 – Szentlélekkel való beteljesedés nyelvadomány nélkül

8:17 – Szentlélekkel való beteljesedés nyelvadomány nélkül

9:17-18 – Szentlélekkel való beteljesedés nyelvadomány nélkül

10:44-46 – Leszállott a Lélek és szóltak nyelveken. „Jel"-ként a hitetlenkedő Péter meggyőzésére.

19:6 – Kézrátétel, ima a Szentlélekért (!). Nyelveken szóltak. A „jel" fontossága itt is nyilvánvaló, hiszen addig nem is hallottak a Szentlélekről.

c) **A levelekben**

A nyelveken szólásról kizárólag a Korinthusi első levélben van szó. Itt komoly zavart okozott a nyelvek szertelen használata. Erről számol be a 1Kor 14. fejezet.

1Kor 12:8-10 A nyelvek adománya a felsorolás végén szerepel

14:5-28, 39 Pál egyértelműen úgy beszél róla, mint kevésbé hasznos ajándékról, csak magyarázóval lehet nyilvánosan használni. Az adott feltételek szerint tiltani sem helyes.

1Kor 14:2, 4, 28 A nyelveken szólás kifejezetten Istenhez szóló ima, elsősorban saját épülésre. Nem másoknak szóló kijelentés!

1Kor 14:14 Eszerint az igevers szerint a nyelveken szólásban az ember lelke /pneumája/ könyörög Istenhez.

1Kor 12:11 Az ajándékozó Szentlélek dönti el, hogy kinek milyen karizmát ad.

1Kor 14:1, 39 Pál tanácsa, hogy leginkább a prófétálás ajándékára törekedjünk, ill. azt kérjük.

1Kor 12:27-31 Egyetlen karizmát sem kap mindenki. Senki sem kap meg minden karizmát.

2. **Igeellenes megnyilvánulások a nyelveken szólás karizmájával kapcsolatosan**

a) **A nyelvek karizmájának szuperajándékként való kiemelése**
A Szentlélekkeresztségről elmondottak magyarázzák, hogy egyes karizmatikus csoportok és vezérek a nyelveken szólás ajándékának mindenek fölötti fontosságot tulajdonítanak. Érthető, hiszen eszerint a szemlélet szerint, – **amikor valaki megszólal nyelveken, akkor érte el a beteljesülést** és megérkezett a „Szentlélekkereszteltek" kiváltságos táborába.
Mint említettem, megtévesztő, – amivel e csoportok és a vezetők saját magukat is megtévesztik – hogy **szóban, tanításban** /az Igéhez igazodva/ **azt mondják**: „ez a legkisebb ajándék". Aztán hozzáteszik: „légy szerény, kérd ezt a legkisebbet... kérd buzgóságosabban! ... engedd, hogy forduljon el a nyelved!... stb.
Természetesen a készséges közreműködők megfelelő segítséget is nyújtanak: kézrátétellel, nyelveken való imával /magyarázó nélkül/, hirtelen és energikus lökésekkel, ördögűzéssel, stb. Amikor aztán ebben a forró érzelmi és különleges szellemi légkörben végre létrejön az extázis, kikapcsolódik az értelem és a többre vágyakozó személy megszólal nyelveken – azonnal ujjongó örömmel lehet felkiáltani, hálát adni, abbahagyni a tusakodást: **célhoz értek**. Vagyis – bár esetleg szóban, tanításban a legkisebb ajándéknak mondják – **a valóságban, a szemléletben, a gyakorlati törekvésben a legfontosabb szuperajándékként kezelik** a nyelveken szólás ajándékát... Ez igeellenes szemlélet és gyakorlat.

b) A nyelvek ajándékát mindenképpen megnyerni akaró tusakodás, erőszakos törekvés könnyen **kaput nyit olyan pszichikus, vagy szellemi erőknek, melyek egyáltalán nem a józanság, bölcsesség, szentség, erő és hatalom Szentlelkétől valók**. Ismeretes, hogy a nyelveken szólásnak a jelensége gyakran előfordul a legkülönbözőbb pogány vallásokban, az ógörögök vallásától kezdve napjainkig.
Fontos tehát, hogy a többre törekvő és szolgálni akaró hivő ember a Szentlélek teljességét kérje, és **önmagát a Szentlélek uralma alá odaszánva bízza Őrá**, hogy milyen karizmával kívánja szolgálatát hasznosabbá tenni. Jézus azt mondja: *Gyümölcseikről ismeritek meg őket"* (Mt 7:15-16/a). Hosszú távon kitűnik, hogy megtermi e a Szentlélek gyümölcsét (Gal 5:22) a nagy „átéléssel", forró érzelmi töltéssel, örvendező, a nyelveken szólás által új képességet nyerő ember? Hosszú távon nyilvánvaló lesz, hogy a Szentlélek uralma alá került-e az élete, vagy csak különleges, extatikus érzelmi élmények sodorják újabb és újabb „átélések" kergetése felé. Sajnos azonban – ha „ajándéka" nem bizonyul a benne lakozó Szentlélektől valónak – rengeteg lelki kárt okoz saját magának és az Isten országa ügyének.

c) Súlyos és veszélyes eltévelyedés **egyes bibliai szövegek igeellenes értelmezése és magyarázata** azzal a céllal, hogy a már eleve kialakított látást és felfogást ezzel igazolják. Két ilyen igehelyet említek. *Az egyik* az ApCsel 2:38: *„Térjetek meg és keresztelkedjetek meg mindnyájan a Jézus Krisztusnak nevében és **veszitek a Szentlélek ajándékát**"*. Itt nyilvánvalóan arról van szó, hogy az őszintén megtérő embert Isten Szentlelke újjászüli, és ezzel egyidőben – mint isteni személy – benne lakozást vesz. Vakmerő ferdítésnek tartom ezt a szöveget úgy értelmezni – mint ahogy többször hallottam –, hogy itt a nyelvekenszólás ajándékáról van szó. Azért mondom vakmerőnek ezt az értelmezést, mert egy sajátosan értelmezett „karizmát" fontosabbnak tart, mint magát az ajándékozó Szentlelket.
A másik igehely a Róm 8:26. *„Ugyanígy **segít a Lélek** is a mi erőtlenségünkön. Mert azt, amit kérnünk kell, nem tudjuk úgy kérni, ahogyan kell, de **maga a Lélek** esedezik értünk kimondhatatlan fohászkodásokkal"*. Ezt az igehelyet még gyakrabban idézik a nyelvekenszólás egyetemes szükségességének és mindenek fölött való értékének az igazolására. Pl. Chuck Smith ezzel az igeverssel kapcsolatosan ezt írja: „Ha valaki nem használja a nyelvekenszólás ajándékát az imaéletében, valószínű, hogy az intellektuális „ÉN"-jét olyan felfuvalkodott fokra helyezte, hogy ha nem képes megérteni bizonyos kifejezést, akkor azt nem ejti ki". /Vagyis, aki nem imádkozik nyelveken az mind felfuvalkodott „én-ű" ember./
A Róm 8:26-ban Pál arról a csodálatos isteni kegyelemről beszél, hogy a Szentlélek, **mint személy segít és közbenjár az Atyánál értünk**, esedezik értünk. Itt nincs szó semmilyen nyelvről, vagy beszédről. Itt arról van szó, hogy a Szentlélek vizsgálja életünket és **„szó nélküli"** /*alaletois*/ – a magyar fordításban: **„kimondhatatlan" – fohászkodással** esedezik érettünk. Itt éppen azt hangsúlyozza az „alaletois" kifejezés, hogy a Szentléleknek nincs szüksége semmiféle szavakra, hogy közbejárjon értünk az Atyánál. Ugyanebben a fejezetben Pál apostol Jézus Krisztusról is mondja, hogy „esedezik érettünk" /34/. Valóban csodálatos és megnyugvást, biztonságot jelenthet számunkra, hogy két isteni személy közbenjár és imádkozik Isten gyermekeiért. A Szentlélek bennem, Jézus Krisztus pedig az Atya jobbján esedezik értem.

d) A nyelvekenszólás ajándékát nagy érzelmi átéléssel megnyerő hivő **hajlamos arra**, hogy magát – ettől kezdve – magasabb rendű, különleges isteni titkot hordozó /egy kicsit/ szuper-hivőnek érezze. Bár nagy gonddal alázatosan igyekszik viselkedni és szólni, magasabbrendűségi vélelme mégis minduntalan kitűnik abból, **ahogyan kezdi kritizálni, megítélni a régi hivőket, a gyülekezetet**, az imákat, az igehirdetést, a lelkipásztort – szóval **mindent**. – És ami még nagyobb probléma: meggyőződésévé válik, hogy csak akkor lesz megújulás, ébredés, ha mindenki ugyanezt az élményt éli át, amelyet ő is „átélt". Vagyis kialakul benne az okkultizmusra jellemző kényszerkötődés a misztikus nagy érzelmi átéléshez.
Meggyőződésem és tapasztalatom is, hogy aki valóban a Szentlélektől nyerte a nyelvekenszólás ajándékát, abban nincs ilyen magasabbrendűségi érzés mások iránt, sem pedig olyan gondolat és törekvés, hogy mindenki kapjon ugyanolyan ajándékot, mint ő, mert csak akkor lesz megújulása. El tudja fogadni a gyülekezet karizmákban való sok-

színűségét, és a maga helyén értékeli és használja a saját lelki ajándékát.

e) Eltévelyedés az is, hogy **a nyelveken szólók gyakran prófétai kinyilatkoztatásokat közölnek** nyelveken, mintegy az Isten szavát az embereknek. /Előfordul, hogy egyes szám első személyben Jézus Krisztust „szólaltatják meg"/. Az 1Kor 14:2, 4 versei világosan és egyértelműen kijelentik, hogy a nem érthető és magyarázatot igénylő nyelveken szóló *„nem embereknek szól, hanem az Istennek"*. Természetesen, ha magyarázó van az Istennek szóló ima is lehet építő mások számára. (1Kor 14:5).

f) Igeellenes az a karizmatikus gyülekezetekben és csoportokban vagy házi közösségekben jelentkező gyakorlat, mely szerint **gyakran egyszerre, vagy akár egymás után hangosan imádkoznak nyelveken, magyarázó nélkül**. Az Ige egyértelmű: *„Ha pedig nincsen magyarázó, hallgasson a gyülekezetben, hanem magának szóljon és az Istennek"* (1Kor 14:28).

3. **Az Úrtól való nyelveken szólás ismérvei**

Hiszem, hogy a szolgálatra odaszánt életű újjászületett hívő embereknek Isten ma is ad karizmákat *„a szentek tökéletesítésére és Krisztus testének építésére"* (Ef 4:12). Különösen súlyos eltévelyedés tehát megtéretlen, újjá nem született embereknél a nyelvek ajándékának szorgalmazása és erőltetése. Tapasztalatból ismerek esetet, ahol a Krisztus nevének és ügyének karikatúrája lett az ilyen „megáldatásból". Emberek tucatjai „nyelveken szóltak" ugyan, de nem történt az életükben semmilyen változás: a részeges, a káromkodó és más bűnök rabja maradt a régi, a nyelvekenszólás extatikus élményével együtt.

Hiszem azt is, hogy Isten adhatja egyeseknek ma is a nyelveken szólás ajándékát, ha úgy látja, hogy ő ezáltal lesz hasznosabb eszköz országának építésében. Mivel azonban a nyelveken szólás ajándéka nemcsak a korinthusi gyülekezetben, hanem ma is sok helyen zavart, feszültséget és szakadásokat okozott és okoz, nagyon fontos, hogy lehetőleg precízen határozzuk meg, milyen az a nyelveken szólás, amely – a bibliai mértékek szerint – bizonyosan Szentlélektől valónak tekinthető:

a) Megtért, újjászületett hívő ember kapta, miután szolgálatra odaszánta életét. Isten ugyanis minden karizmát „haszonra" és szolgálatra ad (1Kor 12:5-7).

b) A nyelveken szólás ajándékát úgy nyerte, hogy a Szentlélekkel való beteljesedésért, a Lélek uralmának megvalósulásáért, a szolgálatban való alkalmasságért imádkozott – vagy ilyen értelemben imádkoztak érte... /Egyedül, vagy közösségben, kézrátétellel, vagy anélkül/. A **lényeg: nem nevezték meg a nyelveken szólást, mint „céladományt"**, sem a szívükben ill. gondolatukban nem az volt, hogy mindenképpen a nyelveken szólás ajándékát igénylik. A nem extrém ajándékoknál egyébként ezt természetesnek is tartjuk. A tanítás, bölcsesség beszéde, hit, intés, kormányzás, könyörülő ajándékoknál –, ha kérjük is valamelyiket – természetesnek tartjuk, hogy Ő *„osztogatja mindenkinek, amint akarja"* (2Kor 12:11).

c) Saját lelki megerősödésére, „építésére" használja, mint Istenhez szóló imádságot elsősorban a titkos kamrájában (1Kor 14:4, 28).

d) A nyelveken szólás ajándékának birtokában nem tekinti magát nagyobb kegyelemben részesült, magasabbrendű hívőnek azoknál, akik más ajándékokkal szolgálnak. Sőt tudatában van annak, hogy a nyelvek ajándéka – az Ige szerint – nem a hasznosabb ajándékok közé tartozik.

e) Nem igyekszik külön csoportba tömöríteni azokat, akiknek a nyelvekenszólás ajándéka van, mint valami különleges ajándék kiváltságos részeseit. /Mint ahogyan a tanítás, intés, vagy más ajándék részesei sem teszik ezt/.

f) Nem ajánlja senkinek úgy a nyelvekenszólás ajándékát, mint amiért külön kell tusakodni, mert csak ezáltal válik a Szentlélek teljességének részesévé.

g) Az 1Kor 14:27 szerint, ha van magyarázó, két vagy három nyelveken imádkozó egymás után szólhat nyilvánosan is a gyülekezetben. A gyakorlatban, a karizmatikus gyülekezetekben és összejöveteleken – általában – jóval többen, leginkább magyarázó nélkül és gyakran többen egyszerre szólnak nyelveken. Gyakori az is, hogy maga a nyelveken szóló a magyarázó is, ami nem kizárt lehetőség (1Kor 14:13), mégis lehetetlenné teszi a megfelelő megítélést, illetve a hitelesség ellenőrzését (1Kor 14:27-29). Minden gyülekezetnek ezen a téren is saját magának kell meghatároznia, hogy milyen legyen az a jórend, amely ékes és illendő (1Kor 14:40). Mivel azonban nemcsak Korinthusban, hanem sok más gyülekezetben is okozott már zavart, szélsőséges megnyilvánulásokat és egyéb problémát a nyelvekenszólás gyülekezetben való nyilvános használata, a legbölcsebbnek látszik, ha ezt a karizmát ki-ki – Pál apostol tanítása szerint – „önmaga építésére" (1Kor 14:4) a titkos kamrájában, vagy egészen szűk körű imaközösségben – a Szentírás szabályozása szerint – használja.

11. Az efezusi levélben említett szolgálattevők

Ef 4:11-ben nem karizmákról, hanem a karizmákkal szolgáló, Istentől „adott" szolgálattevőkről van szó. Az apostol, a próféta, az evangélista, a pásztor és a tanító minden bizonnyal több karizmát is kap a Szentlélektől szolgálatának jó betöltéséhez.

Az apostol /küldött/, ha a szó közvetlen jelentését tekintjük meghatározónak, akkor minden, Szentlélekkel teljes lelki munkás apostol, **akit Isten hívott el és küldött** a szolgálatra. Van azonban olyan – igeileg megalapozottnak mondható – szemlélet, hogy apostolnak csak azok tekinthetők, **akik Jézussal feltámadása után személyesen találkoztak** és így nyertek kiküldetést a szolgálatra. Pünkösd előtt a felházban ilyen alapon választanak apostolt Júdás helyére, hogy – mint Péter fogalmazott – *„tanúja legyen, velünk együtt az Ő feltámadásának"* és, hogy *„megkapja ebben a szolgálatban és **apostolságban** azt a helyet, amelyet Júdás elhagyott"* (ApCsel 1:22, 25).

Valószínűleg ezen az alapon támadták meg Pál apostolságát Korintusban. Védekezésül írja: *„Nem vagyok szabad? Nem vagyok apostol? **Nem láttam Jézust, a mi***

Urunkat?" (1Kor 9:1). Pál test szerint valóban nem találkozott Jézussal, de a feltámadt Jézus megjelent neki személyesen a damaszkuszi úton.

Ha ez utóbbi felfogást fogadjuk el, apostolok **csak az őskeresztyén korban** voltak. Ha azonban Istennek egy áldott eszközét – akin az isteni küldetés kenete nyilvánvaló – apostolnak nevezünk, bizonyára nem tévedünk. Hiszen lélek szerint ma is lehet találkozni a feltámadott Krisztussal.

A **próféta** szolgálatáról és lelki ajándékáról az előzőekben részletesen szóltam.

Az **evangélista** szolgálata – látásom szerint – az evangélium hatalommal való hirdetése elsősorban az elveszettek, a még Istentől távol élők felé, vagy az elesett, elközömbösödött hívők felé. Kezdettől fogva az egyik legfontosabb szolgálati terület és küldetés a keresztyén misszióban. Az evangélistát talán az jellemzi leginkább, amit Pál mond magáról: *„**a Krisztus szeretete szorongat minket**"* (2Kor 5:15). *„Ha az evangéliumot hirdetem, azzal nincs mit dicsekedjem, mivel **kényszer nehezedik rám.** Jaj nekem ugyanis, ha nem hirdetem az evangéliumot"* (1Kor 9:15).

A Szentlélek hatalma alatt, a Krisztus iránti engedelmesség elkötelezettségével és az elveszettek iránt táplált szeretet tüzével a kegyelem evangéliumát hirdeti az evangélista. Teszi ezt otthon, utcán, munkahelyen és gyülekezetben. Ugyanolyan örömmel evangelizál **egy embernek**, mint esetleg több ezres **tömegnek**. Az evangélista lelki ajándéka a prófétálás, a lelkek megítélése és amit a Szentlélek a szolgálat hasznossága céljából adni kíván.

A **pásztor**, mint szolgálati terület és elhívatás csak itt szerepel a Páli levelekben. Mégis **ez a szolgálat lett a legelterjedtebb és legáltalánosabb a keresztyénségben**. Ennek több oka is van. Először is mert a **legátfogóbban kifejezi a keresztyén gyülekezetben szükséges szolgálati feladatot.** A pásztor lehet tanító és evangélista is. Szüksége van a prófétaság, az intés, a kormányzás, a könyörülés karizmájára is, hogy jól betöltse szolgálatát. Mégis a pásztor leginkább az, aki **jó lelkigondozó** – védi, legelteti, jó úton terelgeti a nyáj juhait.

Azért is lett a leggyakoribb és kiemelt szolgálati terület a pásztorlás, mert **Jézus is magát „jó pásztornak"-nak mondja**, aki nemcsak terelgeti és védi a nyáját, de életét is adta a juhokért. Ő minden pásztornak a példaképe. (Jn 10:11-15).

Kezdetben az őskeresztyén gyülekezetekben vének /episzkoposzok=felvigyázók/ és diakónusok szolgáltak. Általában egy gyülekezetben több. Diakónusokat avattak az apostolok mellé a jeruzsálemi gyülekezetben (ApCsel 6:1-7). Véneket rendelt Pál az új kisázsiai gyülekezetek élére (ApCsel 14:23), az efézusi gyülekezet véneit hívta magához, amikor búcsúzóul tanácsokat adott nekik (ApCsel 20:17-20). Csak később alakult ki, hogy a gyülekezetek első számú vezetője a pásztor lett. Ebben bizonyára az ótestamentumi függetlenített papi szolgálat példája is hatással volt. Így lettek aztán az újszövetségi gyülekezetekben is a pásztorokból papok.

A **tanító** szolgálatáról a tanítás karizmájával kapcsolatosan szóltam. Azt gondolom azonban, hogy olyan lelki képesítés ez, amelyet a Szentlélek ad a pásztornak, az evangélistának, adott ill. ad az apostolnak és a prófétának is. Az Istenről, emberről, Jézus Krisztusról, a megváltásról, a Szentlélekről, a gyülekezetről és a jövő élet reménységéről szóló tiszta és biblikus tanításnak ugyanis minden szolgálatban jelen kell lennie.

(Folytatjuk)

Te, és az őszinteséged

Howa úr, cégének utazó képviselője meglátogatta legjobb vevőjüket, Zwiegel urat. A megbeszélések jól haladtak; ragyogó szerződés volt papírra vetve. Búcsúzáskor Howa úr, legbarátságosabb arckifejezését öltötte magára, s ekkor Zwiegel úr így szólt: „Még valamit Howa úr. Cége engem is a legnagyobb kedvezményben részesít?"

Howa úr érezte az őszinteség rizikóját; a vevő könnyen visszatáncolhat. Hogyan fogja azt cégének megmagyarázni?

Kis tétovázás után, lelkiismeretére hallgatva így szólt: „Nem, Zwiegel úr, a legnagyobb kedvezményt nem Ön kapja."

Villámcsapásként hatott ez az egyezségre. – „Le kell ülnöm! Évek óta nagy tételekben vásárolok önöknél, és ön, mit tesz ön? – Hihetetlen hátrányosan kezel engem! Ez több a soknál. Kevesebbet érek én, mint a többiek?"

E pillanatban hajlott rá, hogy megbízását visszavonja. Rövid ideig tartó feszült tárgyalás után, mégis így szólt: „Mivel volt bátorsága az igazat megmondani, és nem próbálkozott gyáván kibújni a hurokból, ezt méltányolva, üzleti kapcsolatunkat fenn kívánom tartani."

Az igazság tehát nem szégyenült meg. Ezután Zwiegel urat is a legnagyobb kedvezményben részesítették; kapcsolatuk a korábbinál is jobb lett.

Hogyan állsz te az őszinteséggel? Semleges csevegésekkor vagy csak őszinte, vagy kényes helyzetekben is lehet szavadban bízni?

Mélységesen fel tud háborodni az ember, ha becsapják, de Isten vajon mit fog mondani valótlan mellébeszéléseidre?

(A Die Jahreszeiten – Ford.: Schöneck G.)

A Baptista Könyvesbolt és
a Harmat Kiadó ajánlata a
SZOLGATÁRS
OLVASÓINAK:
15 %
KEDVEZMÉNY
AZ ÉV VÉGÉIG
a HARMAT Kiadó minden könyvére!
Lásd részletesen: a hátlapon!

ISTEN NÉPE A CSALÁDBAN

Dr. Haraszti Sándor

TIZENÉVESEK TERHESSÉGE

(5., befejező közlés)

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS ÖNGYILKOSSÁGA

Ennek a problémának a megvilágítására előadom Rudolf trónörökös tragikus öngyilkosságának a történetét. Rudolf trónörökösről megjegyzi egyik életrajzírója, hogy elidegenedett apjától (Ferenc József császár-királytól) és anyjától (Erzsébet királynétól), mivel a szülők nem tudtak vele foglalkozni. Az apját túlságosan igénybe vették az államügyek, az anyja pedig érzelmileg labilis volt, és éveket utazgatott az Adriai-tengeren vagy töltött el Korfu szigetén, meg különböző kastélyokban, és a gyermeket nevelőkre bízta. Tudjuk, hogy Rudolf 1889. január 30-án a mayerlingi kastélyban öngyilkos lett, de előbb Vecsera Mária bárónőt, a barátnőjét megölte. Úgy mondják a leírások, hogy apja-anyja magánkívül volt a fájdalomtól. Ez volt az egyetlen fiuk, és vele az Osztrák–Magyar Monarchiának a trónörököse halt meg *(John T. Salvendy: Rudolf – egy lázadó Habsburg lélektani tükörben, Budapest, Tudományos Könyvtár, 1988).* Ezt a pszichiátriai életrajzot olvastam a közelmúltban, ahol a Kanadában élő magyar származású pszichiáter azt mondja, hogy *ez a tragikus vég előre látható volt, figyelembe véve azt a környezetet, amelyben Rudolf trónörökös fölnőtt.* Sőt elvárható volt, ha figyelembe vesszük a gyermeknek az otthoni körülményeit és a szüleivel való kapcsolatát vagy pontosabban a kapcsolatnak a hiányát. *A trónörökös nagyon kereste a szülői szeretetet.* Apja nem vonta be az államügyekbe, hozzászólást, javaslatot nem engedett, a trónörökös csak úgy találkozott vele, ha kihallgatást kért. Anyjának különösen felrótta, hogy őt cserbenhagyta, kedvelt nevelőit eltávolították mellőle. Anyjának búcsúlevelet sem írt, csak apjának. A szülői kapcsolat nélküli gyermek öngyilkos lett.

Nem tudom eléggé hangsúlyozni, hogy milyen *óriási felelősség a megszületett gyermekek nevelése.* Ezért nemcsak nemzeti, hanem világtragédia az, ami jelenleg világszerte mindig jobban terjed, és egy korábbi szakaszban úgy mondtam, hogy robbanásszerűen tért hódít. Ugyanis *a gyermekek megszületnek, és vagy állami otthonokba, vagy árvaházakba kerülnek, és szülők nélkül nevelkednek.* Abban a Atlanta Journal cikkben, amely a magyarországi örökbeadási helyzetet írja le, azt olvassuk, hogy az egyik budapesti kórház előtt kitettek egy inkubátort (légkondicionált csecsemőtartó ládát) azért, hogy ha valakik a gyermekeiket el akarják vetni maguktól, akkor ebbe az inkubátorba tegyék este, hogy meg ne haljanak, majd azután másnap délelőtt a kórháznak az orvosai vagy ápolónői az ilyen gyermeket megtalálják és megmentik. Azt elhiszem, hogy megmentik a gyermeket. Azt is elhiszem, hogy fizikai létét biztosítják. *Csak azt nem tudom, hogy mi válik az ilyen gyermekből.* Azt nem tudom, hogy milyen gyermekkort és ifjúságot biztosít nekik az állami menhely vagy a nevelő szülőkhöz való kiadás.

A MAGYAR NÉP TRAGÉDIÁJA: AZ ABORTUSZ

Az Új Világ című amerikai magyar nyelvű lapban *(1996. nov. 20. – Hollywood, California)* van egy cikk: *A magyar nemzet fogyása.* „Valamikor Európa legerősebb és talán legnagyobb lélekszámú nemzetét a kihalás veszélye fenyegeti. De hogy van ez, mi történt ezzel a néppel? A butaság lesz úrrá rajta! A nemzetietlenség, a nemzeti öntudat hiánya! Okos embernek nincs sok gyermeke! Élj magadnak! Mire jó a sok gyermek? Inkább kocsi, mint kicsi! A mai modern világban a nőknek is kell szabadság... és így tovább. Magyar testvérek, hát miért nem látjátok a vesztünket? Gyermekeinkből nem kell primadonnát vagy úri fiút nevelni. Mert sajnos, az a legnagyobb hibánk, hogy az egykének még a csillagokat is lehoznánk. Embert kell faragni mindenekelőtt. Normális embereket, akik tisztában vannak vele, hogy mi az élet. Nem pedig selyemfiúkat és selyemlányokat. Ki törődik azzal, hogy évente mintegy 50.000 emberrel több hal meg Magyarországon, mint amennyi születik? Minden esztendőben egy kisvárosnyi honfitársunkkal vagyunk kevesebben. És az még csak nem is fáj nekünk. Erdélyt nem a románok foglalták el és nem is a magyarok veszítették el, mondta Márton Áron gyulafehérvári római katolikus püspök, hanem a magyar anyák gyermektelenségének köszönhetően lett másé. Embereld meg magad, magyar testvér! Az utóbbi félszázad alatt félmillió abortuszt hajtottak végre Magyarországon! Micsoda égbekiáltó bűn ez! Ma már 21 milliós nemzet lehetnénk csonka hazánkban! Meg kell akadályoznunk minden abortuszt. S gyermeket vállalni, de sokat. Nincs más mód. De élnünk kell, s csak úgy maradhatunk meg!" – írja a cikkíró.

Minden jó szándéka mellett is, érzelmileg túlfűtött eszmefuttatás az Új Világ fenti cikke. Amerikai magyar lapokban sűrűn olvasunk ilyet. Az abortusz elítélése azonban megszívlelendő. Ide kívánkozik a Magyar Katolikus Püspöki Kar Körlevelének (1996) a felmérése, amely mértéktartó módon tárgyilagos helyzetképet ad. Célszerűnek látszik idézni a 18. és 19. pontot.

„Az ország jövőjének egyik legszilárdabb alapját alkotják azok a családok, amelyek nemcsak a gyermekek világrahozását vállalják, hanem fölnevelésüket is: a jó családi környezet nemcsak a boldog gyermekkor biztosítéka, s így a megszülető gyermekeknek adható legnagyobb ajándék, hanem a társadalom számára hasznos és értékes állampolgárok nevelésének leghatékonyabb háttere."

„A művi vetélést nagy arányokban szociális indokok alapján kérik. A súlyos, sokak számára kétségbeejtő szociális helyzet is felelős azért, hogy a művi vetélések száma 1995-ben 77 ezer körül mozgott. Elsősorban a 20-29 éves, három vagy több gyermekes anyák körében nőtt a terhesség-megszakítások száma, ami nyilvánvaló következménye az 1995 tavaszán meghozott intézkedéseknek, hiszen ezek számos korábbi szociálpolitikai kedvezményt szüntettek meg úgy, hogy a társadalomnak nem volt módja felkészülni az új helyzetre. Pedig a gyermeket vállaló szülő anyagi jogot formálhat fokozott szociális támogatásra úgy, hogy minden születendő és megszületett gyermek esélyegyenlősége biztosított legyen."

„A népességnek először 1981-ben észlelt fogyása napjainkban is folytatódik: a lakosság 15 éve gyorsuló ütemben, csaknem félmillióval fogyott. A csökkenés ezen belül 1990-től mintegy 160 ezer fő volt. A születések aránya 1995-ben alig volt nagyobb tizenegy százaléknál, s csak némileg lett kisebb a halandóság. Az átlagos életkor növekedése 1982-ben megtorpant, és azóta folyamatosan csökken. A születéskor várható élettartam is csökken, különösen a férfiak esetében (jelenleg 64,8 év; Ausztriában viszont 72,9 év): európai összehasonlításban itt is a legutolsó helyet foglaljuk el. A felnőtt férfiak halandósága a körülbelül hatvan évvel ezelőtti szintre emelkedett. A halálozási arány tekintetében Magyarország egész Európában az utolsó helyek egyikét foglalja el. Utána csupán Oroszország, más szovjet utódállamok és Románia következnek. E fájdalmas helyzetet tovább rontják a társadalombiztosítás krónikus zavarai, a nyugdíjkorhatárnak a csökkenő átlagos életkor határának a közelébe való felemelése, az egészségügyi ellátás romlása. A népesség fogyásában az alacsony élveszületési arány további csökkenése, az idősebb korosztályok magas halálozási aránya és a középkorúak körében is növekvő halálozások játszanak fő szerepet. A demográfiai helyzet romlása napjainkra valóban nemzeti létünk katasztrófájával fenyeget." Eddig a Katolikus Püspöki Kar körlevele.

Hangsúlyozom, hogy a megszületendő gyermek jövője világméretű probléma, és milliók, tízmilliók és százmilliók vannak bizonytalan helyzetben, akik ilyen módon nagyon *bizonytalan jövőnek vannak kitéve.* Hogyan tudják majd a létbizonytalanságban élő fiatalok a nemzet jövőjét és túlélését biztosítani? Petőfi Sándor mondja egyik versében: „Lesz-e gyümölcs a fán, melynek nincs virága, Avagy virág vagy te, hazám ifjúsága?..." (A magyar ifjakhoz). A költő azon aggódik, milyen gyümölcsöt és jövőt terem a nemzetnek a magyar ifjúság.

AZ EGYHÁZ FELELŐSSÉGE

A kommunizmus bukásával ismét mód van arra, hogy az egyházak belépjenek a társadalmi mentőmunkába, hogy belépjenek a gyermekmentő, a nyomorék-mentő, az öreg-mentő munkába. Nehéz ugyanis olyan emberektől várni el ilyen munkát, akikben az erkölcsi értékek nincsenek kifejlődve. Ezért óriási felelősség hárul az egyházakra, hogy példát mutassanak és előrelépjenek ebben a nemzetmentő munkában. A nemzetet menti az, aki a nemzet gyermekeit menti. Az Úr Jézus nem ítélte el a bűnöst, hanem részvéttel volt a bűnös iránt. Nem ítélte el a beteget, megértette betegségét, és nem keresett magyarázatokat a betegségére. Jól tudjuk, nem fogadta el azt a zsidó magyarázatot, hogy *„ki vétkezett, ez-é vagy ennek szülei, hogy vakon született?"* Az Úr Jézus azt mondta,

hogy *„sem ez nem vétkezett, sem ennek szülei, hanem hogy nyilvánvalókká legyenek benne Isten dolgai"*. Én így gondolkodom a tizenévesek terhességéről és így gondolkodom a tizenéves anyákról. Szerencsétlen, részvétre szoruló, segítségre, vigasztalásra és támogatásra szoruló gyermekek ezek. De még náluk is nyomorultabbak azok a gyermekek, akiket majd ők fognak világra hozni. *Minden segítséget adjunk meg azoknak, akik lelkigondozó szobánkba kerülnek, vagy akiket nekünk magunknak sikerül fölkutatnunk! Tanácsainkkal és tevőlegesen segítsünk elkerülni a tizenévesek terhességét, és a gyermekek gyermekeinek a megszületését!*

1996 februárjában az amerikai képviselőház tárgyalta azt a törvényjavaslatot, amely a világon mintegy 350 millió dollárt készül arra fordítani, hogy a nem kívánatos terhességeket elkerüljék. A katolikus egyház és sokan a *pro life* (válaszd az életet!) aktivisták közül azt mondták, hogy *ez nem családtervezés*, hanem *abortusz támogatás*. Clinton elnök annyira fontosnak tartotta ezt a problémát, hogy nyilatkozatot tett a törvényjavaslat támogatására. Az elnök azt mondta, hogy ezt a pénzt éppen ellenkezőleg, *az abortusz elkerülésére óhajtják fordítani* világszerte. Ha fogamzásgátló tablettákkal elkerülnek egy nem kívánatos terhességet, akkor a világ létminimum alatt élő családjai vagy tizenévesei nem kényszerülnek abortuszt kérni. A törvényjavaslat keresztülment.

A NEM HÁZASOK PROBLÉMÁJA

Mit mondjunk azoknak a nem házas fiúknak és lányoknak, férfiaknak és nőknek, akiknek a körülményeik nem engedik meg a házasságot, akikben a *sex drive* megvan, és akik ennélfogva súlyos kísértések között próbálják megvívni azt a harcot, amit úgy mondunk, hogy az erkölcs harca. Itt ismét csak a megértésre, az empátiára (a másik állapotába való beleérzésre) hívnám föl a figyelmet, és arra, hogy az ilyen embereknek folyamatosan, időszakonként, rendszeresen lelki támogatásra van szükségük. Értsük meg problémáikat, és ne kerüljük el őket rosszul fölfogott szemérmetességből! Imádkozzunk velük! Tanácsoljuk nekik is, hogy imádkozzanak! Tanácsoljuk nekik, hogy kerüljék el a kísértésre való alkalmakat! Kerüljék el a rossz társaságot! Kerüljék el a részegséget, a drogokat; kerüljék el a lebujokat, az éjjeli mulatóhelyeket; kerüljék el a televízión az erkölcstelen szexfilmeket! Tanácsadásunknak nagyon jó példája lehet az az ének, amelyben ezt mondjuk: *„Távozzál a bűntől messze-messze el!"* A bűnre is áll az, amit egy úr tapasztalt, mikor kocsist keresett a fiákeréhez. Jöttek a jelentkezők, és meghallgatta őket, beszélgetett velük, és kérdéseket tett föl. Megkérdezte az első jelölttől, hogy „Ön jó kocsis?" "Igen, uram, az vagyok." „És ön bátor ember?" „Igen, uram, az vagyok." „Hát milyen közelre mer menni az árokhoz?" Ez a jelölt azt mondta, hogy ő körülbelül egy méterre. A következő jelölt azt válaszolta, hogy körülbelül fél méterre. A még ezután következő jelölt azt mondta, hogy ő egész az árok szélére mer menni. S azután a negyedik jelölt ezt mondta: „Uram, én olyan messzire elkerülöm az árok szélét, amilyen messzire csak tudom." „Önt alkalmazom" – ez volt az úrnak a válasza. Ez áll a szexuális kísértésekre is. Nehéz ellene állni annak, aki keresi a szexuális alkalmakat. *Kiss Ferenc* professzor így fejezte ki ezt annakidején nekünk, hívő orvostanhallgatóknak tartott bibliaóráin: „Az ellenállást nem lehet a szegről leakasztani. Az kell, hogy imádsággal, akaraterősítéssel, bibliaolvasással, jó társaságok keresésével bennünk kifejlődjék."

Karácsony Sándor (1891–1952), a neves református pedagógus fölhívta a figyelmet arra, hogy az ellenállásnak egyik elősegítője mindezeken a föntieken kívül az, hogy legyen az embernek egy választottja. /Karácsony Sándor rendszeres bibliaórákat tartott hívő egyetemi hallgatóknak Budapesten. Gimnáziumi tanárnak indult magyar-német szakon. Később a pedagógia tanára lett a debreceni egyetemen (1942). Sok könyvet írt. Közülük csak néhány: *A tanulás mesterfogásai* (1939); *A magyar észjárás* (1945); *Nyugati világnézetünk felemás igában; A csucsai front; Egy tanár és egy osztály története; A neveléstudomány társas-lélektani alapjai; Ocsúdó magyarság* (1942); *A magyar világnézet* (1941); *A magyarok Istene* (1943) [Vallásos nevelés]; *A magyarok kincse* (1944); *Magyar ifjúság* (1946); *A magyar demokrácia* (1945); *A magyar béke* (1941); *Magyar nevelés* (1944); *A nyolcéves háború* (1944); *A diákélet mindennapi problémái* (1938); *Barátság és szerelem* (1938); *A siccki banda* (1938); *Magyar nyelvtan társas lélektani alapon* (1938); *A könyvek lelke* (1941)./

Tehát akár a fiúnak, akár a leánynak, legyen ilyen választottja, akivel a kellő távolságot megtartja addig, amíg a házasság ideje el nem érkezik. Ugyanakkor, akire a gondolatait, a vágyait és a reményeit tudja koncentrálni addig, amíg az Istentől rendelt idő elérkezik. Nem könnyű ilyen lányt vagy ilyen fiút találni. Tény azonban, hogy ez is, mint minden az életben, fölkészülést, keresést, kutatást, munkát, imádságot, társaságot kíván. Egy latin közmondás szerint senki sem lesz véletlenül boldog (*nemo fit forte beatus*). Véletlenül nem lesz szexuális ellenállásunk. Véletlenül nem lesz hitünk. Véletlenül nem lesz lelki tapasztalásunk. Véletlenül nem kapunk teológiai vagy orvosi diplomát. Véletlenül nem lesznek megbízható, hűséges barátaink. Buzgó imádsággal, Istennek odaszentelt élettel Isten megadja az erőt arra, hogy ezt a nehéz küzdelmet is diadalmasan megvívjuk, és a boldog és kölcsönösen szerető házasság révébe érjünk.

„HA ELŐFOGJA IS AZ EMBERT VALAMI BŰN..."

Föntebb említettem néhány szempontot azoknak a férfiaknak és nőknek a lelkigondozásához, akiket a modern élet nehézségei megakadályoznak abban, hogy időben megnősüljenek vagy férjhez menjenek. Nem volna teljes ez a tanácsadás, ha nem térnénk ki arra, amire az életnek minden eseményével kapcsolatban föl kell készülnünk, hogy a legjobb tanácsok mellett is a férfiak vagy nők nem tudják követni az igei utasításokat és a lelki tanácsokat, és a test erőtelensége folytán megesnek. Nehéz elkerülni ilyenkor annak a fölvetését, hogy jobb lett volna ezt az állapotot (tehát a terhesség bekövetkezését) megfelelő orvosi elővigyázatossági intézkedésekkel elkerülni. Én megvallom töredelemmel, hogy nem vagyok bölcs abban a tekintetben, hogy mi volna a leghelyesebb megoldás. Mint már föntebb kifejtettem, nincs kérdés a lelkemben arra nézve, hogy egy nem kívánt vagy idő előtti terhesség eredménye egy nem kívánt gyermek megszületése. Nem ismétlem most újra azokat a problémákat, amelyek egy ilyen csecsemőnek a világra jöveteléből adódnak. Egy mondattal így tudnám mondani: amikor egy gyermekre a szülők (akár házasságban, akár házasságon kívül) nincsenek fölkészülve, vagy nem tudnak fölkészülni, vagy a legjobb szándékuk mellett is róla gondoskodni nem tudnak, akkor a legideálisabb megoldás az, hogy az ilyen gyermek ne induljon el (a fogamzás ne

történjék meg). Jobb lett volna fogamzást gátló tablettát használni (de ezt rendszeresen kell szedni egy hónapig, mielőtt védelmet ad) vagy condomot használni (de ez 8-10 százalékban nem hatékony), vagy méhűrben elhelyezett spirált (copper T) használni. Ez kb. hét százalékban nem hatékony. Viszont egyszeri behelyezés után sokszor 5-10 évig is bent tartható. Van olyan megoldás is, hogy hormonrudakat vagy tablettákat implantálunk a felkar vagy a has bőre alá. Ezek néhány hónaptól több évig tartó védelmet adnak. Ez az eljárás életmentő lehet olyan anyáknál, akiknél a teherbe esés életveszélyt okozhat (pl. mellrák, tuberkulózis, diabétesz súlyos formája, dekompenzált szívbetegség, kongenitális szívsövény nyílás stb.). Az eljárás biztosan véd a terhesség ellen. Van most már egy olyan tabletta is, amely 72 órán belül védelmet nyújt a fogamzás létrejötte, a megtermékenyített pete beágyazódása ellen (a petének a méh nyálkahártyájába való beágyazódása ellen) az *intercourse* után. Amerikában most van folyamatban ennek a tablettának a törvényes jóváhagyása.

A lelkipásztornak komoly felelőssége van abban a tekintetben, hogy most már a természetes, bár nem önkéntes szülőket ennek a gyermeknek az elfogadására fölkészítse. Nemcsak azokkal a fiatalokkal kell beszélnie a lelkipásztornak, akik hitben vannak, hanem azokkal is, akik nincsenek hitben. A nem hivő embernek is van alapfölfogása az emberi élet értékéről. A nem hívő ember is érzi egy születendő gyermek potenciálját. A nem hívő ember is tisztában van azzal, hogy ez a gyermek az ő gyermeke, és ennélfogva a terhesség ok nélkül való művi megszakítása az ő gyermekének a meggyilkolását jelenti. Szép lelkek szeretnék elkerülni az ilyen kemény kifejezéseket, mint gyermekgyilkosság, pusztítás, tönkretevés és így tovább, de a szép kifejezések nem szépítik meg a kegyetlen tényeket.

A lelkipásztor tanácsot adhatna az ilyen beszélgetések során abban a tekintetben, hogy esetleg mégis mód lehet az összeházasodásra, hiszen sokan megnősülnek vagy férjhez mennek egyetemi tanulmányaik során, és azután, ha a házasfelek egyetértésben vannak és kölcsönös áldozatvállalásra készek, akkor egymást segítik a tanulás során, és megosztják a születendő gyermeknek a gondját. Aztán ha már nem sikerült úgynevezett *planned parenthoodot* előkészíteni, akkor a körülményekből a legjobbat kell létrehozni, és esetleg csökkenteni kell az igényeket mind a lakás nagyságára és berendezésére vonatkozóan, mind pedig a havi jövedelem nagyságára vonatkozóan, és esetleg alacsonyabb életszínvonalat kell elfogadni, de vállalni kell a legnagyobb jót, tudniillik a kibontakozó új életet. Jogosnak látom, ha a lelkipásztor olyan érvet is használ, mint például azt: igaz, hogy a születendő gyermek nem olyankor jött a világra, mint ahogy a szülők ezt szerették volna, de ez a gyermek nem felelős azért, hogy a tervezettnél korábban indult el. Nem szabad, hogy az életével fizessen azért, mert a szülők önmegtartóztatása nem volt elég nagy, vagy pedig nem kötöttek már korábban házasságot alacsonyabb életszínvonal mellett. Természetesen, egy ilyen esetben is figyelembe kellene vennünk azt, amit házasságban élő szülők esetében elfogadhatónak és bölcsnek tartunk, hogy tudniillik a gyermekek születését időben beosszák és a körülmények szerint szabályozzák.

Olyan fiatalok, akik még nem házasodtak össze, sokszor jönnek hozzánk azzal a nyilatkozattal, hogy ők szeretik egymást, ők össze fognak házasodni, de most akaratukon kívül és szándékuk ellenére megtörtént a „baleset" (terhesség). Ha tehát egymásnak elkötelezett leendő szülőkről van szó, akkor nyilvánvalóan nekik is kellene gyakorolniuk a fogamzásgátlást, és ilyen módon a terhesség időbeli szabályozását. Már hallom is azoknak az ellenvetését, akik azt mondják, hogy de ezzel igazában a házasság előtti szexuális életre adunk biztonságos följogosítást. Nem gondolom, hogy erről van szó. Nem a följogosításon van a hangsúly, hanem azon, hogy egy nem tervezetten elinduló életet ne tegyünk ki előre nem látott tragédiáknak. Hangsúlyozom, hogy az élet kérdései nem egyszerűek és nem egyszerűsíthetők. Van egy amerikai mondás: „A legtöbb bonyolult kérdésre van egy egyszerű megoldás. És ez a legtöbbször rossz." Ez áll az élet nagy kérdéseire is. Lelkiismeretes megfontolás, tanácskozás, a születendő gyermek érdekeinek a figyelembevétele és a már sokszor hangsúlyozott szülői felelősség kell, hogy vezessenek bennünket ezeknek a nehéz problémáknak a tanácsolásában.

Utolsó jó tanács a lelkipásztoroknak. A lelkipásztornak krisztusi lelkülete legyen! A lelkipásztorban legyen részvét, legyen megértés, legyen segítőkészség, legyen szolgálatkészség! A lelkipásztornak legyen – újra mondom – krisztusi lelkülete! Legyen meg benne a titoktartásra való készség! Egy orvostól elvárjuk, hogy bizalmasan kezelje a betegtől megtudott dolgokat. Mennyivel inkább áll ez a lelkipásztorra, hiszen az ő betegei szűkebb körből kerülnek ki: egy gyülekezetből vagy körzetből, ahol mindenki ismer mindenkit. Egy római katolikus pap minden körülmények között megőrzi a gyónási titkot. Mennyivel inkább egy baptista lelkipásztor a rábízott titkot. Enélkül nem alakul ki bizalom a lelkipásztor iránt. Nem az a megoldás, hogy a lelkipásztor a megesett nőt vagy férfit a gyülekezet elé vigye, hanem az, hogy a térdeiken megbeszéljék a problémát Istennel, utána pedig a lelkipásztor tegyen meg mindent nagy zaj nélkül, hogy helyreálljanak! ■

LEVELESLÁDÁNKBÓL

Hozzászólás

Dr. Haraszti Sándor: Tizenévesek terhessége c. tanulmányának 3. részéhez (Örökbefogadás – örökbeadás)

Az újszülött gyermekek érdekét szem előtt tartva mondhatjuk, életbevágóan fontos, hogy a kisgyermek hosszú időre (lehetőleg végleg) olyan családba kerüljön, ahol érzelmi biztonságot kap. Ebből a nézőpontból köztudottan meghatározó időszak a csecsemő- és a kisgyermekkor. A szülőkép és -modell, – s ugyanez elmondható a családról is –, mélyen beivódik a gyermek lelkébe, mely aztán egész életét végigkíséri.

Az elmúlt évben Magyarországon 24.561 gyermek és fiatal élt állami gondoskodásban a KSH adatai alapján. Ebből kiskorú 21.711 személy. Az utóbbi számnak szűk kétharmada intézetben, a másik része pedig családban (ún. nevelőszülőknél) nevelkedett. Vagyis egy Hatvan vagy Keszthely nagyságú várost töltenének meg ezek a fiatalok. Bár az ország lakosságának ez csupán 0,25 %-a, társadalmi hatása mégis nagyobb arányánál. Egyrészt ez a réteg a deviáns magatartásformák melegágya, másrészt nevelésük jelentős közpénzeket emészt föl.

Az elmúlt évben 1.577 személy keresett meg állami nevelő intézetet örökbefogadó szándékkal, mely következtében 1.030 gyermek került véglegesen családba. Ez a szám a 0-5 éves korosztály negyede. A nevelőszülői hálózat Magyarországon is, mint feltehetőleg az USA-ban vagy bárhol a világon, nagyon változatos minőségű és motivációjú. Vannak, akik felelősen és nagy szeretettel végzik ezt a hivatást, mások inkább az anyagi juttatás miatt vállalják, megint mások a gyermektelenség vagy az olcsó munkaerő reményében. Mindenképp elmondható, hogy kevés ma már az országban még így is a nevelőszülők száma. Várat magára az a szakmai elképzelés és terv, amely célul tűzi ki a kívánatos létszámú és minőségű nevelőszülői hálózat kiépítését. Sok jel mutat arra (legutóbb pl. a lengyel árvízkárosult gyermekek befogadása), hogy a társadalomban szunnyadó energiák bizonyára készek lennének nevelőszülői státuszban segíteni a családból kiszakadt gyermekeken. A törvényen belül kellene azokat a garanciákat biztosítani, hogy a nevelőszülőhöz kerülő gyermek nagykorúságáig ugyanabban a családban maradjon, maradhasson.

Hazánkban a nagy nevelőintézetek elmozdultak az ún. „családi házas" modell irányába, ahol is kb. 8-14 gyermek és 3-4 felnőtt él együtt a házban. Mivel a legtöbb esetben a felnőtt nevelőknek a ház csupán munkahelyük (odajárnak), ezért a „családi házas" modell nem családi modell, hiszen többek között hiányzik pl. a férj-feleség kapcsolat bemutatása. Ezt alig javítja, hogy a gyerekeknek ez az otthonuk. Gyakorlatilag az intézet kicsiben folyik tovább. Gyökeresen ezt csak a beköltöző nevelő házaspárok jelenléte változtatná meg.

Egy erre történt kísérletnek lehetünk tanúi a Székesfehérvári Baptista Gyülekezet Reménység Háza Alapítvány kezdeményezéseként. Az intézetvezető családjával együtt az intézetben lakik, s ugyanígy a szolgálatot segítő néhány lány is. A teljes kihasználtság elérése, amely néhány tucat gondozottat jelent, bizonyára sok megoldandó kérdést hoz majd felszínre. Hogyan sikerül ekkora létszámnál még a családi közösség érzését fönntartani? Milyen eszközökkel lehet biztosítani az alkalmazottak és a gondozottak életének intimitását? A létszám nem veszélyezteti-e azt, hogy a természetes családi kapcsolatokat és szerepeket fölváltsa egy szűkebb szakirányú feladatkör elsősorban a gondozók körében? Bizonyára mindezek a többi szakmai kérdéssel együtt hamarosan választ nyernek, s így egy lehetséges alternatíváját láthatjuk majd az intézeti-családi modell kialakulásának. Ehhez feltehetőleg a meglévő gyülekezeti lelki és anyagi áldozat még hosszú évekig meghatározó lesz.

A nevelőszülői gyakorlatnak is vannak hívő alternatívái. Ilyen pl. a Menedék Alapítvány Bodrogon élő nevelőszülői közössége. A több éves múltra visszatekintő munkába folyamatosan kapcsolódtak be hívő családok. Odaköltözésük után a saját gyermekeik mellé állami gondoskodásból kivett gyermekeket fogadtak. Általában ezeket még az általános iskola megkezdése előtt vitték Bodrogra. A hitéleti nevelés ebben a modellben nemcsak megengedi, de meg is követeli a direkt formákat. Igazi eredményeit ennek a modellnek is csak akkor értékelhetjük, mikor az első generáció elhagyja a szülői háznak számító bodrogi otthont.

Mindezek mellett köztudott, hogy közösségünk sok családja nevelőszülői szolgálatot is végez. Ezt a réteget igyekezett összefogni Bayer György lelkipásztor is, mikor először meghirdette néhány éve a Baptista Nevelőszülők Konferenciáját. Reméljük, nem hal el ez a kezdeményezés, sőt a példa és a hálózat is egyre jobban erősödni fog.

Az állami gondoskodásban élők teljes körű örökbefogadásának egyik jelentős akadálya a kiépített intézeti rendszer. A teljes körű örökbefogadás megvalósítása több ezer ember munkahelyét szüntetné meg, akik abból élnek, hogy van állami nevelőintézeti hálózat. A nevelőszülőségnek a jelenlegi törvények értelmében kevésbé vannak megszorításai, mint az örökbefogadó szülői státusznak, ezért imádkozva mindent meg kell tenni azért, hogy kialakuljon egy olyan széles nevelőszülői réteg, mely lehetővé teszi, hogy minden magyar gyermek családban nőjön fel. Adja a Mindenható, hogy így legyen.

(Háló Gyula, a Lókúti Gyógypedagógiai Nevelő- és Foglalkoztató Intézet iskolaszékének tagja)

IFJÚSÁG A GYÜLEKEZETBEN

ÚJ HATRÉSZES SOROZAT FIATALOKNAK, IFJÚSÁGI CSOPORTOK VEZETŐINEK

A sorozat eredeti címe: Crises, Disappointment, Divorce

Az életben előforduló rossz dolgok kezelése

Terri Brelsford:

1. AMIKOR JÓ EMBEREKKEL ROSSZ DOLGOK TÖRTÉNNEK

Melanie felnyitotta szemeit. Nem látott maga körül mást, csak fehérséget. Hirtelen ráeszmélt, hogy egy kórház intenzív osztályán van. Autó-baleset[illegible] fájt a háta.

[illegible]" – kérdezte apját, akinek [illegible] regtek. Melanie tudata [illegible] annak [illegible] Kosztyúkelé [illegible] az úton, ahol [illegible] lyosan haladt. Anyja a helyszínen meghalt.

Kérdések özöne merült fel benne, ahogy megpróbálta visszaidézni a baleset körülményeit. Hol volt Isten, mikor a legnagyobb szükség lett volna rá? Miért nem segített? Miért nem oldozott meg? Hogyan vehette el tőle édesanyját egy szerető Isten?

Nincsenek kivételek

Talán [illegible] ismeritek, hogy felmentünk egy szóda[illegible] amit [illegible] jó [illegible] erő [illegible] nyomás hatására a [illegible] mellkasába vágódott. [illegible] arcunkba. Az első [illegible] hogy ki [illegible] hibás, aki netán szándékosan [illegible] akart tréfálni. Az is lehet, hogy nincs tettes, csupán szállításnál rázódott fel a hepe-hupás úton, mielőtt az üzletbe került, ahol vásároltuk. Rajtunk kívül bárki más is felnyithatta volna ez az eshetőség minden vásárló számára adva volt, tehát nincs kivétel.

Ennek alapján ezen a világon egyetlen élőlény sem mentes a nehéz dolgoktól. Mikor az életben jó emberekkel történik valami rossz dolog, – pl. betegség, szegénység, csőd, tragikus baleset stb. – mi természetesen rögtön az okot keressük, magyarázatot kérünk, esetleg tudni akarjuk, ki van tetteként a rossz dolgok mögött. Különösen ha velünk történik valami rossz dolog, hirtelen feszültség támad bennünk és ez haraghoz, felinduláshoz vezet. Ez így rendben is van. Hiszen természetes, hogy kérdések merülnek fel bennünk, mert nem értjük az okokat és így az érzelmek lesznek rajtunk úrrá.

Az a fontos, hogy helyesen tudjuk kezelni a haragot és a nehéz időkben felmerülő megválaszolatlan kérdéseket.

Ezékiásnak is át kellett élnie nehéz időket, bár ő határozottan a „jó emberek" kategóriájába tartozott. Igaz, hogy némely keresztyén körök Ezékiás nehéz próbáját Isten ítéletével magyarázzák. Mégsem lehet minden nehéz helyzetet Isten ítéletével azonosítani, mint ahogy az anyagi vagy fizikai jólét sem jelenti minden esetben Isten áldásának következményét.

Mikor Ezékiás életében elérkezett a nehéz próba ideje, kiöntötte szívét imádságban Isten előtt (Ézs 38:2-3). Igaz, hogy Ezékiás óta na-

gyon sok év telt el, de az ő hozzáállása és ahogyan a nehézségeket kezelte, megmaradt a leghatásosabb módszernek mind e mai napig.

Mélyek azok a nehéz dolgok, amelyeket mi is megtapasztalunk és amit szükségszerűen meg kell beszélnünk Istennel?

Megkeseredjünk, vagy jobbá legyünk?

Mi történik azokkal a jó

emberekkel, akik nem tudják helyesen kezelni a haragot és a nehéz idők szorongató kérdéseit? Némelyek ezek közül a jó emberek közül megkeserednek. Ha ezt a kifejezést halljuk "keserves hideg szél", mi jut az eszünkbe? Egy olyan élmény, mikor még a kabáton keresztül is csontunkba hatolt a dermesztő hideg szél. Lehet, hogy megfeszített izmokkal kissé szaporább ban haladtunk tovább és kevésbé figyeltünk a körülöttünk lévő dolgokra. Egy keserű tapasztalat külső körülményeken keresztül is a szívünkig hat. Van úgy, hogy a megkeseredett ember szíve megdermed. Elveszti rugalmasságát, nem érzékeli a környezetét. Szellemi izmai összerándulnak. Abbahagyja az imádkozást, a Biblia olvasását, vagy elveszti Istenbe vetett bizalmát. Ezen felül az ilyen egyén rövidlátóvá lesz, mert csak a keserű tapasztalatokra koncentrál és elveszti a tág látóteret. Figyelmen kívül hagyja mások szükségét, nem ismeri fel a lelki növekedés fontosságát és elfelejti, hogy Isten szuverén Úr.

Milyen jó, hogy adva van a választási lehetőség és nem kell feltétlenül megkeseredni a nehézségek között. Az egyén dönti el, hogy nehéz helyzete ellenére, sőt éppen azért, mert vele valami rossz dolog történt, igyekszik még jobbá lenni. Valójában Ezékiás sem maradt a régi személyiség, miután az őt ért kemény csapást helyesen fogta fel és aszerint kezelte. (Ézs 38:10-20)

Hogyan lett jobbá Ezékiás?

Úgy, hogy nyomorúságában megtanulta az alázatot. Felismerte, hogy életének ideje és halála napja is Isten kezében van, s neki azon nincs hatalma (Ézs 38:15).

Ezékiás új látást is nyert. Tudomásul vette, hogy a szenvedés javára vált, mert megóvta őt a lelki romlástól (Ézs 38:17). Végül pedig ez a megtapasztalás Ezékiás számára tisztulást eredményezett amely őt Isten dicsőítésére és új odaszánásra késztette (Ézs 38:18-20). Ezékiáshoz hasonlóan mi is jobbá válhatunk a nehéz időkben, csak nem szabad elfelejteni, hogy Isten mindent szívünk megjobbítására munkál még akkor is, ha ez a körülményekből azonnal nem is látszik. Bízni kell Benne rendületlenül!

A szenvedés lelki növekedést és jellemformálást is eredményezhet. A mi szerető mennyei Atyánknak gondja van ránk. Megígérte, hogy velünk lesz és megtart a nehéz időkben is. Ehhez járul még az is, hogy ha hiszünk és bízunk Isten hűségében, akkor megértjük azt a fontos tényt, hogy mi csak emberek vagyunk, és ezt érzékeltetik velünk az élet kritikus állomásai. Átélhetünk megrázkódtatást, bűntudatot, ellenségeskedést vagy csalódást is érzelmi világunk sötét időszakában. Ebben nem vagyunk egyedül. Átélték ezeket a bibliai hősök is mint pl. Ezékiás. Éppen ezért, tegyünk úgy, mint Ezékiás, ha netán hasonló helyzetbe kerülünk. Nyugodtan forduljunk bizalommal Istenhez és mondjuk el imádságban bánatunkat, meg azt is, hogy mit érzünk. A Szentlélek segítségünkre siet és megvigasztal. Az Úr mindig jelen van segítségével a nyomorúság idején, csak bízni kell. Isten szíve megesik rajtunk, ha bajok és próbák vesznek körül. Ő feltétel nélkül szeret minket.

Értsük meg, hogy a bánat és fájdalom csak időleges. Vessük reménységünket folyamatosan Istenbe, s megtapasztaljuk, hogy Ő igazi békességet ad.

„Mert a mi pillanatnyi könnyű szenvedésünk igen-igen nagy örök dicsőséget szerez nékünk; mivelhogy nem a láthatókra nézünk, hanem a láthatatlanokra; mert a láthatók ideig valók, a láthatatlanok pedig örökkévalók" (2Kor 4:17-18).

Forrás: Young Teen YT Magazine, 1996. szeptember-december

Fordította: Gerő Sándorné

Következik:
Michael Huey: ***Amikor az emberekben csalódunk***

„...SOKAN ÉLNEK MÁSKÉPPEN..."

Fukk Lóránt református lelkipásztor

A spiritizmus

MÉDIUMOK A TRANSZ ÁLLAPOTÁBAN, TELEVÍZIÓS SHOW-MŰSOROK MILLIÓS KÖZÖNSÉGE ELŐTT, VAGY NYILVÁNOS ELŐADÁSOKON LÉPNEK KAPCSOLATBA A SZELLEMVILÁGGAL. DE ENNÉL SOKKAL NYUGTALANÍTÓBB DOLGOK IS TÖRTÉNNEK. A SZELLEMEK SOKAKNAK KÖNYVEKET DIKTÁLNAK, AMELYEK EBBŐL EREDŐEN PILLANATOK ALATT ELKELNEK.

Bevezetés

Amikor a spiritizmusról beszélünk, akkor az emberek többségének valami különösen érdekes dolog jut az eszébe. Sokan szinte kéjes borzongást éreznek magukban, hogy belekóstoljanak a „nagy titokba", fellebbentsék a halál sötét fátylát, és mögé pillantsanak. De ha megkérdeznénk a nagy buzgalommal kutakodó embereket, akkor alig lenne közöttük valaki, aki tudná, hogy mit is keres. A többségnek csak az X-akták, vagy az asztaltáncoltatás jut eszébe, amelyről talán rossz véleménnyel van a pap vagy a szülő. De igazán csak az izgalmas, amit tiltanak. Sokan azért szédülnek bele félelmetes mélységekbe anélkül, hogy egyáltalán tudnák, kinek is engedtek szabad utat az életükben.

A spiritizmus tulajdonképpen a latin *„spiritus"* (élet, lélek, szellem, érzület) szóból származik. Sokkal szélesebb körű jelentéssel bír, mint amivel a mai spiritiszták felruházták. Számukra tulajdonképpen a már meghalt emberek szellemeivel való társalgást, a jövendő dolgok, a halál utáni élet titkaiba való bepillantást jelenti ez az egész. De vajon hogyan tudják eladni a portékájukat a mai, magát felvilágosultnak mondó világban? – Megdöbbentő, hogy milyen nagy a sikerük.

Az értékek megváltozásának a korát éljük. Felbomlott egy hosszú évtizedeken keresztül szinte kizárólag materialista tanokat hirdető rendszer. Az elfojtott lelki éhség pedig hatalmas méretűvé fokozódott az emberekben. Valamibe mindenki kapaszkodni akar, mert érzi, hogy kicsúszik a lába alól a talaj. Az Isten Igéje nélkül felnőtt nemzedékeknek pedig bármit el lehet adni. Annál is inkább, mert az istentelenségben felnevelt emberek első generációja lassan közeledik az idős kor felé, amikor szembesülniük kell a halál, a saját haláluk tényével. *„Memento mori!"* (Emlékezz a halálra! Készülj a halálra!) Valóban nagy igazságokat foglal magában ez az ősi latin mondás. Biztosan meg fogunk halni. Erre emlékeztet bennünket életünk minden gyászos eseménye. Még a hitetlen embernek – aki visszautasítja Jézus Krisztus megváltását – is nehéz elfogadni, hogy a semmibe szédüljön bele. Ezért az emberek számtalan módon keresik a kiutat a félelmeikből.

A spiritizmus és a vele szoros rokonságban álló irányzatok pontosan ott kínálják a saját portékájukat, ahol csak egy talpalatnyi hely is van, hogy megvessék a lábukat. Természetesen élesen szembe fordulnak a Bibliában lefektetett örök érvényű igazságokkal, amelyek megkérdőjelezik, sőt megtiltják az ilyen mozgalmak létét is. Be akarják bizonyítani, hogy a tanatológia (a halállal és a haldoklással foglalkozó tudomány) mellett létjogosultsága van a nekromantiának (varázslás, fekete mágia, halottidézés) és a spiritizmusnak is. Tanaikban már a kezdet kezdetén ott szerepel a *„deja vu"* (olyan emlékezeti csalódás, amikor azt hiszszük, hogy már egyszer átéltünk valamit, ami valójában sosem történt meg) fogalma, amellyel szinte valamennyi ember megfogható. Ugyan kinek nem volt még ehhez hasonló élménye? Innét pedig szinte egyenes úton igyekszenek bizonyítani a *reinkarnáció* valódiságát és a szellemekkel való társalgás jogosságát. A kérdés csupán annyi: Kivel is társalognak ezek az emberek valójában?

A kezdetek

A legtöbb ember azt hiszi magáról, hogy ő találta fel a világon az összes jelentős dolgot. Így vannak ezzel maguk a spiritiszták is. Sokan úgy gondolják, hogy a XIX. század előtt senki nem foglalkozott ilyen jellegű dolgokkal (vagy legalábbis ilyen komoly szinten nem, mint a maiak). Pedig a XIX-XX. századok csak feleleventet-

ték régi korok elfeledett tudományát. Spiritizmusról már a technikailag fejletlen népek kultúráiban is beszélhetünk. „A spiritizmus a régi népek őseik iránti tiszteletére vezethető vissza. A halottidézés technikájáról már az Ótestamentum beszámol, de a régi indiaiak, görögök, rómaiak és különösen a kínaiak szintén ismerték azt az elképzelést, hogy a halottak lelke a közelünkben tartózkodik és megidézhető."[1]

A szellemekben és a halál utáni életben való hit gyökereit már valahol 7.000 évvel ezelőtt megtalálhatjuk, amikor az ember elkezdi eltemetni a halottait. Az egésznek az a konkrét célja, hogy a halált az élet szolgálatába állítsák. A halottak éppen ezért nem enyésznek el a közösség számára, hanem haláluk után tovább élnek, és hatással vannak és lehetnek az élőkre nézve. A világ különböző részein élő népek sokszor egészen más elképzeléseket vallanak a halál tényéről, ám valamennyi elmélet megegyezik abban, hogy van élet a halál után. A melanéziai szigetek népeinek elképzelései szerint „a megboldogult nem halt meg, csak más életet kezdett"[2]. „Az egész szigettenger népei hisznek a halottak másvilági életében. Halottaik lelke hitük szerint más szigetekre megy át, ahol azok láthatatlanul tovább élnek, mások szerint a lelkek a tenger fenekén levő alvilágban gyűlnek össze, vagy a felhők fölött és a csillagokon helyezkednek el."[3] A primitív népeknél ezért elég általánosan megfigyelhető az a kép, hogy a halottak szellemeit ki kell engesztelni, különben megnehezítik a földiek életét. Éppen ezért sokáig táplálják még a halála után is. Celebesszigetén azt tartják, hogy a halottak nem voltak mindig láthatatlanok, hanem az emberekkel zavartalanul érintkezhettek. Egy sértés folyamán a halottak később megszakítottak minden kapcsolatot az élőkkel. A primitív népek elképzeléseitől ma sem idegen az, hogy a halottak látható formában is közöttünk vannak. „Amikor egy bennszülött egy ízben Sidneyben járt és megdöbbentette a város nagy forgalma, azt hitte, hogy az élők és a holtak járnak az utcákon."[4] „A fehér emberekről a bennszülöttek sokáig azt hitték, hogy a halottak szellemei, számukra ez volt a legkézenfekvőbb magyarázata annak, hogy fehér testű emberek jelennek meg közöttük."[5] Innét már csupán egyetlen lépés vezet odáig, hogy a halottak szellemeitől ne csupán féljen az ember, hanem alkalom adtán hozzájuk forduljon és kapcsolatot igyekezzen teremteni velük.

Halottidézés az ókori kultúrákban

Amikor a primitív törzsek államokká szerveződtek, akkor a technikai fejlődés mellett hatalmasat lépett előre a tudományos és az okkult területek felhasználása is. Az emberek többsége szeretett volna a halál függönyén túlra is bepillantani. Ez a lehetőség azonban csak az igazán bátraknak adatott meg. A nagy érdeklődésre való tekintettel azonban kialakult a nekromantia (halottak idézése), amelyen keresztül a beavatottak közvetítették a szellemek üzeneteit az élők felé.

Annyira mindennapos dolog lehetett ez, hogy a legrégebbi írásos történelmi leletek és dokumentumok között is számos ilyen leírással találkozhatunk. Ezek között az egyik talán legrégebbi a *Gilgames-eposz*, amelyben a hős, barátja, Enkidu halála után elindul a halál keresésére, de mégsem találja meg annak lehetőségét, hogy barátját visszahozza az alvilágból. Ezért a mágia erejével felidézi Enkidut, mert még utoljára beszélni akar vele. Meg akarja tudni tőle, hogy mit látott az alvilágban. Enkidu azonban csak annyit mond, ha ezt elmondaná, akkor Gilgames csak ülne és reggeltől estig sírna bánatában.

A *Vetalapancsavinzati*-ban, a hindu démon-mesék könyvében olyan csodálatos aranyvárosról olvashatunk, amely a tenger fenekén terül el és aki csak megpillantja, oda vágyakozik. Más ókori utazók szerint a szárazföldet körbe fogó Okeánoszban, a halál vizén fekszik egy sziget, amelyen minden ragyogó. Ott csak boldog emberek élnek, de innét nincs visszatérés. Nem juthat oda élő ember, ahogyan Gilgamesnek sem sikerült célt érnie. Az emberek mégis mindig elindulnak a halál titkának a keresésére. Ezekhez az utakhoz igyekeznek segítségül hívni a halottak szellemeit.

A fejlett kultúrákban egészen odáig ment az élők és a holtak közötti kapcsolatteremtés, hogy mindent tudni véltek a halálról és a halottak útjáról a túlvilágon. A jósok és a halott-látók külön könyveket szerkesztettek, amelyek alapján mindenki tökéletesen eligazodhatott a halottak birodalmában. Ilyen különleges írások az *Egyiptomi Halottak Könyve* és a *Tibeti Halottak Könyve*. Már életében készülhetett ezek alapján a halandó arra, hogy mi vár rá a halál után. Különös történetet dolgoz fel *Platón*, a híres filozófus *Respublika* című könyvének X. részében, amely szintén az élők halál utáni sorsát hivatott megmutatni. – Az emberek azonban szinte soha nem érték be mások leírásával, hanem személyes kapcsolatra törekedtek a szellemekkel. Milyen is volt a valóság? Ezt ennyi idő távlatából bizony nagyon nehéz lenne megmondani. Az mindenesetre kézzel fogható tény, hogy már a legrégebbi nyelvemlékeinkben olvasunk szellemidézésről. Ezek szerint a nekromantiát már az Akkádok is ismerték, éppen úgy, mint később a kaldeusok és babiloniaiak. A halott szellemét *utuk*-nak hívták és abba az országba szállt, amelyből nincs visszatérés. Csak a mágus idézhette fel, és az *utuk* így vámpír vagy más rém alakjában rászabadulhat az emberekre. Már az akkádok is kikérdezik a felidézett halott szellemét. Tudták, hogy kívül élnek téren és időn, tehát ismerik a legtávolabbi jövőt is és látják, ami elérhetetlen távolságban történik."[6] Szinte az egész vallástörténet tele van spiritiszta elemekkel. A Bibliában éppúgy találkozhatunk vele, mint az Odüsszeiában, Plutarkhosznál vagy Pliniusnál. A leírások hasonlóak, csupán a megítélés más.

Az első, maihoz hasonló szeánszokkal a népvándorlás korában találkozunk először. „Ammianus Marcellinus szerint pogány érzelmű udvaroncok asztalt táncoltattak. Az asztal mozgásából és egy felfüggesztett karika kopogásaiból akarták megtudni, ki lesz Valens császár utóda."[7] Az első ilyen jellegű szeánsz azonban tragikus véget ért a korai spiritiszták számára. A császár ugyanis tudomást szerzett akciójukról. Mivel nem örült neki, hogy siettetik a halálát, ezért hatalmas vérfürdőt rendezett közöttük. A kísérletek azonban ezután sem szakadtak meg. Tertullianus feljegyzése szerint ugyanis „a mágusok kísérteteket idéznek, a halottak szellemeit, álmokat küldenek egyes emberekre és asztallal jósolnak".[8]

A spiritizmus megítélése az ókori és középkori egyházban

Az ókori és középkori egyház az írásos emlékek alapján hitt a szellemek megjelenésében. Jelentős különbség volt azonban ezeknek az eseményeknek a megítélésében. Az egyházatyák ugyanis szilárdan tartották magukat a Bibliában foglaltakhoz, és általában elítélték a szellemekkel való társalkodást. Természetesen mindig vol-

tak kivételek is, de az egyház hivatalos állásfoglalásaiban mindig elítélőleg fordult a szellemekkel társalkodók felé, sőt gyakorta üldözte is őket.

„*Szent Ágoston* meg volt győződve róla, hogy vannak kísértetek, de sehogy sem tudta elhinni, hogy közelálló hozzátartozók keresik fel rokonaikat."[9] Úgy gondolta, hogy ebben az esetben édesanyja, aki számára oly fontos volt, hogy a fia megtérjen, bizonyára halála után is felkereste volna őt, hogy tanácsaival segítse. – Barátjával, Evódiusz püspökkel is komoly levelezést folytat abban a témában: Vajon van-e a léleknek éter-teste? – Mindenesetre a Szentírás tanítása alapján mindketten meg vannak győződve arról, hogy van élet a halál után. Ezt azonban egyáltalán nem a spiritisztáék módján, hanem a Biblia tanítását követve hiszik.

Aquinói Szent Tamás munkáiból is nyilvánvalóan kiviláglik, hogy hisz a kísértetek létezésében. Ő kárhozott lelkeknek tartja ezeket, akik az emberek lelki épülésére vagy veszedelmére jelennek meg néha. Ezek a szerencsétlen lelkek általában arra kérik a hívőket, hogy imádkozzanak érettük. Luther még ennél is sokkal tovább megy. Véleménye szerint az állítólagos szellem-történetek csupán az ördög ármánykodásai. Ezzel akarja félrevezetni és becsapni a hívőket. A katolikus állásfoglalásokat elveti. Szerinte ezek nem hitelesek, mert pogány forrásokból merítettek.

A spiritizmus feléledése

A spiritiszta tanok a középkor folyamán sokszor teljesen eltűnni látszottak. A hamu alatt azonban tovább izzott a parázs, arra várva, hogy fellobbanhasson a láng. Pedig a spiritiszta eszmékre a felvilágosodás újabb nagy csapást jelentett. A felvilágosult tudósok közül nagyon sokan kijelentették, hogy nincsenek szellemek, nincsenek kísértetek. Ezek nem mások, mint az emberi képzelet szüleményei. Mégis ebben a korban lép fel az a személy, aki alapjaiban megváltoztatja a spiritizmusról addig kialakult és rögzült képet. *Emmanuel Swedenborg* egészen más volt már, mint a középkorban üldözött és sokszor megégetett boszorkányok vagy halott-látók. A középkorban még a varázstudomány része volt a szellemek megidézése. Az eretnek felekezetek tagjai sokszor ki is hangsúlyozták, hogy ők az ördöggel próbálnak szövetségre lépni. Swedenborg azonban megpróbálta az emberek számára vonzóvá tenni az ilyen találkozásokat. Nem is volt nehéz dolga, mert kora legműveltebb emberei közé tartozott. Már fiatalon jelentős tudományos hírnévre tett szert. Levelezésben állott sok híres tudóssal és Európa legtöbb tudományos társasága tagjai közé fogadta. Természetesen nem spiritisztaként kezdte. „Jelentős erkölcsi kihágások után a valláshoz fordult, gyakori látomásokban részesült, mintegy harminc éven át érintkezett a szellemekkel."[10] Látomásai és közlései annyira valóságosak voltak, hogy népes tábort szervezett maga köré. Követői az „Új Jeruzsálem Egyháza" nevű szektába tömörültek. Céljuk a szellemekkel való önkéntes kapcsolatteremtés volt.

Úton a világmozgalom felé

A XIX. század hatalmas nyitást hozott a spiritisztáék számára. Egymás után jelentek meg a különböző paranormális képességekkel bíró emberek, és a változások korában hatalmas sikereket arattak. Az első igazán nagy médium a XIX. század első felében bukkan fel: *Friderika Vanner* személyében, akit a spiritisztáék „prevosti jósnő" néven tisztelnek mind a mai napig. „Még határozottabb lökést a spiritizmus elterjedésére és rendszerbe foglalására egy vézna, idegbeteg, különc fiú, *Davis Andrew Jackson* adott."[11] Az iskolában a legostobább gyerekek közé tartozott. Csupán néhány jótékony ember segítségének köszönhető, hogy nem ragadt le az analfabétizmus szintjén. Különleges képességei azonban hamar kiütköztek. Egy Lewingston nevű magnetizőr felfigyelt Davis adottságaira és kitűnő médiummá nevelte. Tudott távolba látni, a szellemekkel érintkezni, „gyógyított" és kötetekre terjedő szellembölcseleti munkát mondott tollba. A spiritizmus elméletét a „Szellemekkel való érintkezés" című munkájában foglalta össze.

„De a spiritizmust Amerikában korszerű felkészültségük ellenére sem Dawis kísérletei terjesztették el, hanem a Fox gyerekek szellemvendégei." 1848. március 31-én a New York melletti Hydesville faluban John Daniel Fox lányai különös kopogásokat hallottak. A ház, amelybe csak nemrégiben költöztek, már korábban is rosszhírű volt. A falu lakói azt beszélték róla, hogy kísértetek járnak benne. A kopogások okát hosszas keresgélés után sem tudták megtalálni. De a gyermekek idővel rájöttek arra, hogy a kopogó valami látja és hallja őket. Anyjuk segítségével különös jelbeszédet alakítottak ki vele, amely alapján sikerült felfedni kilétét. A szellem elmondta, hogy sok évvel ezelőtt megölték ebben a házban és testét a pincében ásták el. A megnevezett helyen valóban meg is találták a testet. A kapcsolat ilyen jellegű felvétele után a szellem közölte velük, hogy kapcsolatot akar teremteni a szellemvilág és az élők között. Mivel a család ezt elvállalta, így Fox lányai lettek az első igazán spiritiszta médiumok a mozgalom történetében.

A spiritiszta mozgalom másik alapítója *Allan Kardec* (1804-1869), eredeti nevén *Hippolyte Léon Rivail* francia orvos volt. Ő találta ki és vezette be az új elnevezést. A mozgalom elnevezése addig ugyanis *spiritualizmus* volt. „1856-ban adta ki A szellemek könyve című írását, amely nagy sikert aratott: a túlvilággal való számos „kommunikáció"-járól számolt be azokon a lapokon. 1858-ban azután megalapította a Pszichológiai tanulmányok társaságát, majd nemsokára a spiritiszta folyóiratot is. Párizsban és vidéken tartott előadásai révén hihetetlenül népszerű lett, még III. Napóleon császár is szíves-örömest vitatkozott vele."[13] Kardec azt vallotta, hogy az emberek spirituális fejlődése soksok reinkarnáción keresztül valósul meg. Azért vette fel a Kardec nevet is, mert egy germán druida megtestesülésének tartotta magát. Kinyilatkoztatásait egyébként egy Zefír nevű szellemtől kapta, aki felkészítette őt az új vallás megszerkesztéséhez. – Kardec emléke ma is annyira él a spiritisztáék között, hogy párizsi sírja valóságos kultuszhellyé vált.

A spiritiszta mozgalom rohamosan terjedt Amerikában, majd hullámai átcsaptak Európába is. Amerikában hat spiritiszta lap kezdte el a tanok terjesztését. Angliában a tudományos elit nagy nevei közül is sokan csatlakoztak hozzájuk. Többek között Wallance, a nagy természettudós, a tálium felfedezője és Crookes, a kábeltávíró feltalálója is csatlakozott hozzájuk. Magyarországon dr. Grünhut Adolf, a Szellemi Búvárok Pesti Egyletének elnöke foglalkozott legbehatóbban az új irányzattal.

Hamarosan kialakult a szellemidézések klasszikus módja is a spiritisztáék között. „A szellemidézők körbeülték az asztalt, megfogták egymás kezét, „láncot" alkottak, és úgy várták a szellemvilág üzeneteit, amelyek az asztal lábainak koppantásaiban nyil-

vánultak meg. Ez lett az ún. asztaltáncoltatás."[14] A mozgalom tagjai azonban nem érték be ennyivel. Másokat is meg akartak győzni saját igazukról. Igyekeztek minél több „bizonyítékot" felmutatni. Amerikában hamarosan elkészítették az első szellemfényképeket. „Bostonban egy Mumler nevű fényképész egyik képén a felvett férfi alakja mellett a szellem is látható volt."[15]

A spiritizmus kezdeti sikerein felbuzdulva roppant erőszakosan kezdett terjeszkedni. Vezéreik tanait követve egy újvallás megteremtésén fáradoztak. „Az újonnan sugallt vallás célja az volt, hogy kiszorítson minden más vallást, elsősorban a keresztyénséget."[16]

Bepillantás a „titokba"

A spiritiszták által általánosan elfogadott nézet az, hogy a legtöbb ember csak a médiumon keresztül kerülhet kapcsolatba a szellemekkel. Sokan, köztük komoly tudományos kutatók azonban azt mondják, hogy erre számos más lehetőség is adódik. A legtöbb – ha nem minden – ember körül ott vannak a szellemek. Nem nehéz meglátni őket és kapcsolatot teremteni velük. Ilyenkor mindig eszembe jut a szomszédságunkban nemrégiben meghalt néni, aki esténként beszélgetett évek óta halott férjével. Nem volt őrült. Saját bevallása szerint látta. Falusi lelkipásztorként eljut hozzám annak a sok álombéli kijelentésnek a története, amelyekben a halott rokon előre megmond valamit, és az be is következik. Felvillan előttem az a két alsó tagozatos kislány, akik azért jöttek segítségért, mert éjszakánként a szobájukban járkál és kopog valaki. – A hírek szerint azon a telken is megöltek valakit. – A kopogó szellem – Istennek hála – elmenekült az imádságok szavára, és azóta nem zavarja őket.

A szellemekben és a velük való találkozásban való hit bizony nagyon sokakban elevenen él mind a mai napig. Sokan vágyakoznak is az ilyen találkozások után. Sok helyen máig divat, sőt kötelesség elmenni a halottlátóhoz a temetés után. Nagy felbuzdulással jönnek haza aztán sokan, hogy mi mindent meg nem mondott a „tudós asszony". Csak éppen azt nem tudják, hogy ki adja neki a sugallatokat.

Vannak persze olyan szellemek is, amelyeket akár sokan is láthatnak egyszerre. Ezek a kísértetek természetesen nagy hírnévre tettek szert. *Peter Underwood: Szellemek* című könyvében nagy alapossággal és a külső vizsgáló tüzetességével veszi nagyító alá ezeket a jelenségeket. Véleménye szerint „a szellemek láthatóságának" különböző fokozatai vannak: az éteri, homályos körvonalú szellemektől kezdve, akik alig emlékeztetnek emberi alakra, egészen a tömör, nem áttetsző kísértetekig, amelyek éppen úgy képesek eltakarni például egy bútordarabot, mint az eleven emberek. Ez utóbbiak olyan valóságosnak látszanak a szemtanúk számára, hogy meg is szólítják, vagy megpróbálhatják megérinteni őket. Csak amikor a kezük áthalad az alakon, akkor jönnek rá, hogy nem élőlényről van szó."[17] A szerző szerint a szellemek a következő csoportokba oszthatók be a megjelenési formák szerint:

1. Történelmi szellemek

Ezek az alakok a régi házakban kísértenek. A történelmi szellemek általában ártalmatlanok. Úgy vannak öltözve és úgy viselkednek, mint életükben. Egy szót sem szólnak és nem zavarja őket az emberek jelenléte. Földi életükben gyakorta szenvedés volt a részük és erőszakos haláluk miatt kísértenek.

2. Légköri szellemek

Olyan szellemek, amelyekről évek óta sokan számolnak be, mert a világ számos részén láthatóak. Gyakran erőszakos eseményekhez kötődnek. Csak egy bizonyos szögből láthatók és mindig ugyanazt csinálják.

3. Ciklikus vagy visszatérő szellemek

Szabályos időközökben bukkannak fel, általában évente. Ez a nap általában egybeesik a haláluk napjával.

4. Családi kísértetek

Vannak olyan szellemek, amelyek valamilyen okból egy családhoz ragaszkodnak. Gyakran az a feladatuk, hogy a család tagjait figyelmeztessék a közelgő veszélyre vagy halálesetre.

5. Kopogó szellemek

A szellemek közül a megfigyelők szerint ezek a legkellemetlenebbek. „Néhány kutató szerint a 'másik oldalon' lévő, rosszindulatú lényekről van szó, akik örömüket lelik az ártatlan emberek zaklatásában, mások viszont úgy vélik, hogy nyilvánvalóan olyan jelenségről van szó, amely az álommal rokon, a tudatalatti egyfajta manifesztációjáról – gyakran egy éretlen, zavart személyiség tudatalattijában keletkező jelenésről."[18] Ezek a szellemek különféle zavart keltő cselekedetekkel hívják fel magukra a figyelmet. Mivel a spiritiszta jelenésekben a legtöbbször ezek fordulnak elő, így érdemes alaposabban szemügyre venni őket. Jelenlétüket elmozduló tárgyak, semmiből felbukkanó elemi erők (tűz, víz) jelezhetik. Sok kutató azon a véleményen van, hogy nem dühös vagy kétségbeesett cselekményekről van itt szó. A kopogó szellemek inkább valamilyen üzenetet akarnak közvetíteni. Azt várják, hogy az emberek megfejtsék ezeknek a különös közléseknek az értelmét. „Sok kutató véleménye szerint a poltergeisttevékenység egy-egy személy köré összpontosul, többnyire serdülő, de néha idősebb családtag a centrum. Amikor lokalizálják ezt a „kapcsolatot", és az illető más helyre költözik, meglepő módon a zavargások ott is folytatódnak. Csak nagyon keveset lehet tenni a háborgatások ellen, amelyek néhány óráig, néhány napig vagy hónapig is eltarthatnak, majd ugyanolyan rejtélyesen abbamaradnak, mint ahogy elkezdődtek, pedig a szenvedő alanyok közül senki sem tett semmit a kopogó szellemek ellen. Talán egy serdülő, éretlen vagy frusztrált személyiség ily módon szabadul meg az elméjét nyomasztó hatásoktól."[19] – Nagyon sokan úgy vélik, hogy a kopogó szellemek tevékenysége szándékos csalás eredménye. Igazolni látszanak ezt a feltevést azok a tények, hogy sokan kérnek segítséget ilyen esetekben. Többen fordulnak az egyházhoz is „ördögűzést" kérve. Amikor azonban az egyházi megfigyelők jelen vannak, soha nem történik említésre méltó esemény.

6. Modern szellemek

Sokan rendelkeznek olyan élményekkel, hogy nemrégiben elhunyt hozzátartozójuk szelleme megjelenik. A látogatások elég gyakoriak és meghatározatlan ideig tartanak, majd abbamaradnak. A közelmúltban elhalt személy szellemével való találkozás gyakoribb bármely más típusú élménynél. Gyakran észre se lehet venni, hogy az illető szellem, amíg el nem tűnik. „A modern szellemek általában ismerős környezetükben bukkannak fel."[20]

7. Krízis-kísértetek

Ezek a szellemek csak nagyon ritkán jelennek meg. Négy napnál hosz-

szabb ideig még sosem látták őket. A világháborúk alatt azonban jelenések ezreit regisztrálták róluk. Békében csupán azok előtt jelennek meg, akik szerették az elhunytat, vagy egészen közel álltak hozzá.

8. Az élők szellemei

A pszichikai kutatók számára komoly problémát jelent, hogy „bizonyos emberek bizonyos meghatározatlan körülmények között felbukkannak valahol, ám ugyanekkor bizonyíthatóan egy másik helyen tartózkodnak."[21] A jelenség egyáltalán nem új keletű. A kutatók mégsem tudnak mind a mai napig komoly szintű állásfoglalást kialakítani róla.

9. Tárgyak és állatok szellemei

A tárgyak és az állatok kísértetei gyakorta zavarba hozzák a szellemekben hívő embereket is. Órák, székek, autók, repülőgépek és vonatok is megjelentek már, sokszor rengeteg ember szeme előtt. A leggyakoribb ilyen bútordarab a karosszék. Néha különleges figurák üldögélnek az ősi eredetű, de újonnan vásárolt székben. Máskor a karosszék emberi kéz érintése nélkül megmozdul. – Vannak helyek, ahol fantomvonatok bukkannak fel meghatározott időnként. A legkülönösebb mégis egy szellemkutya története az amerikai polgárháború idejéről, amely visszatért, hogy megmentse a gazdáját.

Természetesen vannak még más regisztrált formái is a kísérteteknek. Underwood szerint például a régi parókiákon, plébániákon, templomokban sokkal gyakrabban járnak szellemek, mint más helyeken. Én bizony ennek eddig semmiféle jeléről nem hallottam.

Tanatológia és spiritizmus

Az elmúlt évtizedekben a spiritizmus hívei újabb hatalmas fegyvert vettek fel az arzenáljukba. Ez a sokak számára döntő fegyver a tanatológia kutatásain és közzétett eredményein alapul. – Sokáig tabu témának számított a halállal és a halál utáni élettel való foglalkozás. A port a témáról *Elisabeth Kübler-Ross* fújta le 1970-ben megjelent híres könyvével, „A halál és a hozzá vezető út"-tal (On Death and Dying). A döntő fordulatot azonban mindenképpen *Raymond Avery Moody* 1975-ben megjelent és világszenzációt okozó könyve, az „Élet az élet után" (Life after life) hozta magával. Moody professzor könyvében 150 halálközeli élményt átélt ember vallomását dolgozta fel. A könyv megjelenése hatalmas vihart szabadított fel. Rövid idő alatt bestseller lett. Mindenki el akarta olvasni és vagy helyeselte a benne közölt adatokat, vagy vitatkozott velük. A döntő természetesen az a kérdés volt: Mi történik az emberrel a halál beállta után?

Moody professzor így írja le kutatásai kivonataképpen ezt az élményt:

„Egy férfi haldoklik és amikor a legnagyobb fizikai nyomorúság állapotát eléri, hallja, hogy az orvos halottnak nyilvánítja. Kellemetlen zajt hall, hangos zúgást, csöngést, ugyanakkor érzi, hogy sebesen mozog előre, át egy sötét alagúton. Majd hirtelen fizikai testén kívül érzi magát – de még mindig a régi környezetében –, a távolból látja saját testét, mintha annak szemlélője lenne. Ebből a szokatlanul előnyös helyzetből, érzelmileg zavaros állapotban figyeli az életrekeltési kísérleteket. Idővel összeszedi magát és mindjobban megbarátkozik e különös helyzettel. Érzi, hogy még mindig rendelkezik testtel, de ez eltérő természetű, más erőkkel bír, mint az, amit maga mögött hagyott. És hamarosan újabb változások történnek. Más lényekkel találkozik, akik segítik őt. Megpillantja a már elhalt rokonok és barátok szellemeit és egy szerető, barátságos szellemszerű valakit, akivel korábban sohasem találkozott – egy fényből álló lényt. Ez a lény – nem szavakkal – kéri, értékelje saját életét. Segíti ebben azzal, hogy pillanatok alatt lejátszódó panorámaszerű visszatekintést mutat be életének főbb eseményeiről. Bizonyos pontnál úgy érzi, hogy megközelített valamiféle korompót, vagy határt, mely nyilvánvalóan a földi élet és a következő lét közötti választó vonalat jelenti. Ennél a „határnál" úgy érzi, vissza kell térnie a földre, halálának ideje még nem érkezett el. Nem kíván visszatérni, ellenáll, mert már megismerte a földi élet utáni életet. Öröm, szeretet és béke érzete tölti el.

Mindenek ellenére, valahogyan ismét egyesül fizikai testével és tovább él.

Idővel megpróbálja élményét másokkal is közölni, de nehézségekbe ütközik. Elsősorban nem talál szavakat a földön túl történtek leírására. Észreveszi, hogy az emberek kigúnyolják, így felhagy az élmények elbeszélésével. A tapasztalatok azonban erősen befolyásolják további életvitelét, különösen véleményét az élet és a halál kapcsolatáról."[22]

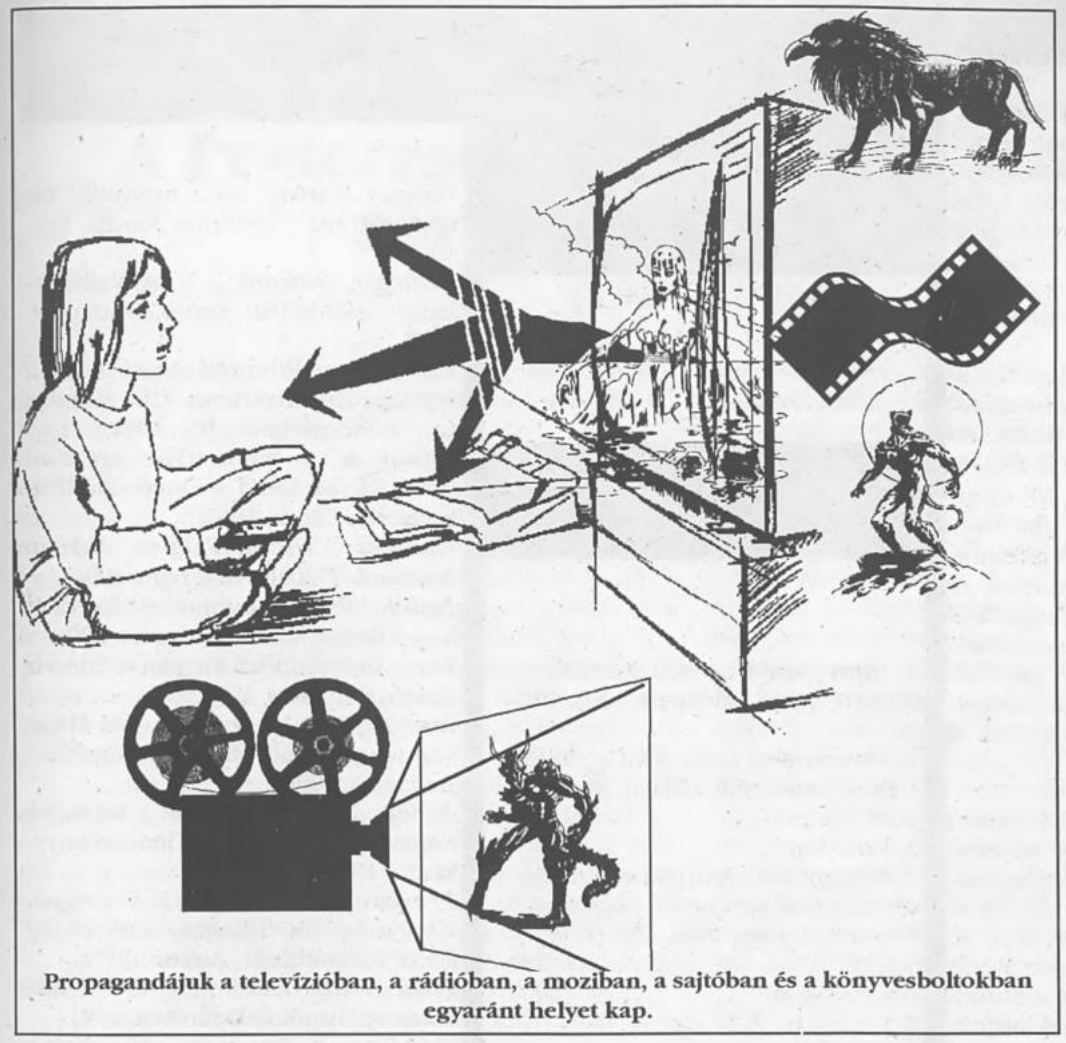
Moody professzor kutatásaival sokan egyetértenek és támogatják azt, de talán még ennél is többen bírálják az eredményeit. Mindenesetre megdöbbentő adat, hogy a világhírű Gallup Intézet felmérése szerint csupán az Egyesült Államokban több mint 8 millió felnőtt ember élt már át halálközeli élményt. A spiritiszták pedig nem restellik ezeket a kutatásokat is saját hasznukra fordítani.

Mozgalmuk szorosan kapcsolódik a New Age térhódító törekvéseihez.

A spiritizmus napjainkban

A spiritizmus a XX. század második felétől valóságos reneszánszát éli. A 60-as évektől Amerikában és Nyugat-Európában, a 80-as évek második felétől Kelet-Európában is komoly sikereket érnek el. Mozgalmuk szorosan kapcsolódik a New Age térhódító törekvéseihez. Elsősorban Amerikában, de Európában is egyre

Propagandájuk a televízióban, a rádióban, a moziban, a sajtóban és a könyvesboltokban egyaránt helyet kap.

inkább terjed az ún. „channeling". „Médiumok a transz állapotában, televíziós show-műsorok milliós közönség előtt, vagy nyilvános fellépéseken lépnek kapcsolatba a szellemvilággal."[23] De ennél sokkal nyugtalanítóbb dolgok is történnek. A szellemek sokaknak könyveket diktálnak, amelyek ebből eredően pillanatok alatt elkelnek, oly nagy irántuk az érdeklődés. „Így született *Shirley McLaine* színésznő 'Tánc a fényben' című műve; *Jane Roberts* írónőnek a Seth nevű szellem sugallta híres könyveit."[24] Mások még ennél is tovább mentek. Először néhány spiritiszta elhalt rokonai vagy ismerősei hangját rögzítette magnószalagon. A videó-korszak azonban már ezt a módszert is túlhaladta. „Klaus Schreiber aacheni nyugdíjas éveken át készített videófelvételeket elhunyt rokonairól."[25]

Könnyű lenne kinevetni és csalásnak vagy fantáziálásnak minősíteni a spiritzmust és a channelinget. Azonban itt már sokkal többről van szó. Komoly tudományos kutatók mutatják ki kísérleteikben, hogy igenis van valami vagy valaki a különös jelenségek mögött. A spiritiszta szeánszokon ráadásul rögtön észre lehet venni, hogy egy adott pillanattól menynyire megváltozik a médiumnak még a hangja is. Amikor kapcsolatba kerül a túlvilági partnerrel, attól kezdve a saját lénye megszűnik létezni. Olyan dolgokról beszél, amelyek bizonyosan nem juthattak tudomására. A magnetofonszalagokon rögzített hangok valódiságát is több tudományos intézet vizsgálta és erősítette meg. Szóval lassan már nem az a kérdés, hogy léteznek-e ezek a jelenségek, hanem sokkal inkább az, hogy ki szól a médiumokon keresztül az emberekhez?

A spiritiszták természetesen azt igyekszenek bizonygatni, hogy ezek a szellemek jóindulatú lények, akik az emberiség javára végzik tevékenységüket. Az egész világ számára igyekszenek bizonyítani ezt a nézetet. Annyira sikeres a propagandájuk, hogy a televízióban, a rádióban, a moziban, a sajtóban és a könyvesboltokban egyaránt helyet kaptak. Mára bárkihez elérhetnek anélkül, hogy egyáltalán beszélnének vele. A hatásuk mégis félelmetes. Lassú, de biztos propagandájukkal szinte mindenki lelkébe becsempészték a saját nézetüket, vagy legalábbis a kételkedést saját hitük évezredes bizonyságai iránt.

„A modern spiritizmus követőit, akik a saját hitvallásukat látják benne, a Spiritiszták Világszövetsége kapcsolja össze. Számszerűleg 6,7 millió főt számlálnak a Föld 28 országában. A spiritizmus Dél-Amerikában különleges szerepet játszik, az összes spiritiszta 99,7 %-a él itt, kétharmaduk (4.677.000 ember) Brazíliában."[26]

A spiritizmus és a Biblia

Sok szektaalapító dicsekszik azzal, hogy tudományát valamilyen szellemtől vette át. Ilyen alapon született meg a *greberizmus*, amely tanaiban vetekszik egy új gnózissal. A mozgalom alapítója *Johann Greber*, aki eredetileg német katolikus pap volt. Egy spiritiszta szeánszon lépett kapcsolatba egy „jó szellemmel" és annak útmutatásai szerint gyorsírással lejegyezte a megvilágosodás tanrendszerét. „A magas rangú szellem módszere abból áll, hogy a Szentírásra vonatkozó hazugságaihoz magából a Szentírásból mond 'bizonyítékokat'."[27]

Mivel minden ízében a spiritizmus talaján állnak ezek a tanítások, így a komoly hitű embert nem lehet velük megtéveszteni. De az tisztán látható belőlük, hogy a Bibliával ellentétes tanításokat akarnak az egyházba becsempészni. Céljuk az, hogy az emberek fejében összezavarják a keresztyén igazságokat, és a saját nézetüket fogadtassák el. „A spiritizmus tagad minden lényeges keresztény igazságot (Szentháromság, Krisztus istensége, megváltás, egyház, örök élet). Sok felületes keresztyént mégis megejt ez az izgalmas gyakorlat is, hiszen a spiritiszták több „keresztény" erényről, például szeretetről beszélnek. Jellemző a keresztyén fogalmak eltérő értelmű használata, a gnosztikus hagyománynak megfelelően, ahogy ez az alkímia, a szabadkőmű-

vesség, az antropozófia, s végül utódjuk, a New Age tanaiban is történik."[28]

Az természetesen tagadhatatlan, hogy a Biblia is több helyen beszél arról, hogy szellemek valóban léteznek. Csakhogy az ezekről szóló leírás sosem állítja őket olyan fénybe, mint a spiritiszták. Sőt, éppen ellenkezőleg. 5Mózes 18. fejezetében a 9-12. versekben ezeket a figyelmeztető szavakat találjuk:

„Mikor te bemégy arra a földre, amelyet az Úr, a te Istened ád néked: ne tanulj cselekedni azoknak a népeknek utálatosságai szerint. Ne találtassék te közötted, aki az ő fiát vagy leányát átvigye a tűzön, se jövendőmondó, se igéző, se jelmagyarázó, se varázsló, se bűbájos, se ördöngösöktől tudakozó, se titok-fejtő, se halottidéző; mert mind utálja az Úr, aki ezeket míveli, és az ilyen utálatosságokért űzi ki őket az Úr, a te Istened te előled."[29]

A spiritiszták szellemei természetesen azt mondják, hogy mindaz, ami róluk a Bibliában van, az hamisítás. Egyedül ők tudják a tökéletes igazságot, és aki őket követi, csak az juthat célba. De hol is van ez a cél? Könnyen kiderül, ha a különböző szellemek üzeneteit összehasonlítjuk. Ezek bizony gyakorta ellent mondanak egymásnak. Nem csupán a keresztyén tanokkal, de egymással se férnek össze. A buta emberek azonban mindent elhisznek. Ugyan ki más mondaná ezt nekik, mint maga a „nagy Hitető", aki azt akarja, hogy végképpen elvesszünk. Minden eszközt megragad annak érdekében, hogy a kárhozatra vigyen. Az ördögnek borzasztó nagy hatalma van. A kérdés tehát nem az, hogy vannak-e szellemek, kísértetek, akikkel a spiritiszták beszélgetnek, hanem az, hogy kinek hiszünk?

Jézus Krisztus tulajdon vérét adta értünk a golgotai keresztfán, hogy megmentsen a haláltól és a kárhozattól. Bíz-zunk benne, kapaszkodjunk egyedül belé, és akkor a világ összes ördöge, szelleme és kísértete sem lesz képes eltéríteni bennünket a mennyek országába vezető útról.

Jegyzetek

1. *Hans-Peter Waldrich:* Ezoterika – Édesvíz Kiadó, Budapest, 1991. 120-121. p.
2. *Szimonidesz Lajos:* A világ vallásai – Könyvértékesítő Vállalat, Budapest, 1988. 59. p.
3. Uo. 61. p.
4. *Fónagy Iván:* A mágia és a titkos tudományok története – Dabasi Nyomda, Dabas, 1989. 454. p.
5. Uo.
6. Uo. 352. p.
7. Uo. 46. p.
8. Uo.
9. Uo.
10. *Gál Péter:* A New Age – keresztény szemmel – Szegletkő Kiadó – Budapest-Pécs, 1994. 325-326. p.
11. Uo. 326. p.
12. *Fónagy Iván:* i.m. 52. p.
13. Rejtélyek könyve – Magyar Könyvklub, 1995. 166. p.
14. *Hans-Peter Waldrich:* i.m. 121. p.
15. *Fónagy Iván:* i.m. 54. p.
16. *Gál Péter:* i.m. 326. p.
17. *Peter Underwood:* Szellemek – Magyar Könyvklub – Bp., 1993. 8.p.
18. Uo. 31. p.
19. Uo. 32. p.
20. Uo. 34. p.
21. Uo. 36.p.
22. *Raymond A. Moody:* Gondolatok a halál utáni életről – Ecclesia Bp., 1988. 176-177. p.
23. *Hans-Peter Waldrich:* i.m. 121. p,.
24. *Gál Péter:* i.m. 327. p.
25. *Hans-Peter Waldrich:* i.m. 122. p.
26. *Gerhard J. Bellinger:* Nagy valláskalauz – Akadémiai Kiadó Bp., 1993. 360. p.
27. *Gál Péter:* i.m. 327. p.
28. Uo. 326. p.
29. Szent Biblia – Magyar Biblia-Tanács, Budapest, 1987.

Felhasznált irodalom

Bányai Mátyás: Lét a negyedik dimenzión túl – Presztizs Kiadó, Bp., 1993.
Bellinger, Gerhard J.: Nagy Valláskalauz – Akadémiai Kiadó, Budapest, 1993.
Boar, Roger-Blundell, Nigel: A világ legnagyobb kísértetei – Új Vénusz Lap- és Könyvkiadó, Bp., 1992.
Budge, E. A. Wallis: The Egyptian Book of the Dead – Dover Publications, New York, 1967.
Charon, Wictor-Szepes Mária: Academia Occulta Arkánum, 1994.
Daleth, Yliaster: A tündérek hagyatéka – Édesvíz Kiadó, Budapest, 1994.
Devi, Shanti: Előző életeim – Édesvíz Kiadó, Budapest, 1996.
Eysenk, Hans J. – Sargent, Carl: Mégis van magyarázat? Magyar Könyvklub, Budapest, 1994.
Fónagy Iván: A mágia és a titkos tudományok története – Tinódi Könyvkiadó, 1988.
Fremantle, Francesca-Frungpa, Chögyam: The Tibetian book of the Dead – Shambhala, Boston, 1992.
Fukk Lóránt: Élet az élet után (Akadémiai pályatétel) Debrecen, 1991.
Gál Péter: A New Age – keresztény szemmel – Szegletkő Kiadó, Budapest-Pécs, 1996.
Hampe, Johann Cristoph: Hiszen meghalni egészen más – Lux, Budapest, 1993.
Harrison, Peter és Mary: Misztikus erők – Pesti Szalon, 1989.
Josuran, Rudi: A spiritizmus fertőjében – Evangéliumi Kiadó – Budapest, 1995.
Moody, Raymond A.: Élet az élet után Gondolatok a halál utáni életről Ecclesia, Budapest, 1988.
Rejtélyek könyve – Magyar Könyvklub, Budapest, 1995.
Szent Biblia – Magyar Biblia-Tanács, Budapest, 1987.
Szimonidesz Lajos: A világ vallásai – Könyvértékesítő Vállalat, Budapest, 1988.
Tarnay Brunó: Katolicizmus és kultuszok – Bencés Kiadó, Pannonhalma, 1992.
Underwood, Peter: Szellemek – Magyar Könyvklub, Budapest, 1993.
Waldrich, Hans-Peter: Ezoterika – Édesvíz Kiadó, Budapest, 1991.
White, John: Az elmúlás misztériuma – Édesvíz Kiadó, Budapest, 1995.

Hernádkak, 1997.

MISSZIÓTÖRTÉNETI SZEMELVÉNYEK

Zentai László (Pesterzsébet)

A Pesterzsébeti Baptista Gyülekezet rövid rövid története

(1886–1996)

Először néhány sorban szeretnék megemlékezni lakóhelyünkről, mert a baptista misszió kialakulása összefügg városunk fejlődésével.

Erzsébetfalva települése az egykori Gubacs-puszta és Kapitány-puszta helyén épült. A Ferencváros és Soroksár községek között elterülő erdős, dombos, nagyobbrészt mocsaras-nádas tavakkal tarkított terület volt, melyet a Belga bank és néhány földbirtokos család birtokolt. 1865-ben parcellázni kezdtek házhelyeknek egy nagyobb területet. Ez a Határ út – Soroksári út mentén húzódott.

1870-ben a közel 300 lakosú települést Erzsébetfalvának nevezték el. A gyors fejlődés nem állt meg! 1924-re 50.000 fölé emelkedett a lakosok száma, és a város neve Pesterzsébet lett.

Az újabbkori magyar baptista misszió részeként Erzsébetfalván is megalakult a baptista gyülekezet, 1886-ban.

Istenünk kegyelme községünkben is eszközöket használt és használ az Ő országának építésére és az Ige üzenetének terjesztésére. Embereket, akik odaszánt élettel igyekeztek a gyülekezet fejlődésén, javán munkálkodni.

A 110 éves gyülekezet, Isten kegyelme által, az Ige életeket átformáló hatása alatt éli szolgáló életét!

A semmiből indult és sok harcon, küzdelmen át is virágzó, szolgáló, nagy gyülekezetté fejlődött.

Megemlékezésemben először alapító tagjainkat szeretném bemutatni.

Csete Lajos és felesége, *Csabai Zsuzsanna* Nagyszalontáról 1886. márciusában költözött Erzsébetfalvára. A Posta u. 4-ben, egy bérházban telepedtek le, ahol még 12 lakó volt. Csete testvérék nem rejtették véka alá hitüket lakótársaik előtt. Csendes, hívő életükkel felhívták magukra a figyelmet. Felvették a kapcsolatot *Meyer Henrik* lelkipásztorral, aki segített missziómunkájukban. Családi áhítatokat tartottak, és meglátogatták a szomszédokat.

Az első néhány évben sok próbát, meg nem értést, gúnyt kellett elviselniük, de türelmes szeretetük eredményeként végül sok barátjuk lett Csete testvéreknek. Az ellenállást, közömbösséget az Ige iránti komoly érdeklődés váltotta fel. A hirdetett ige végül nagy diadalt aratott. 1889-ben öten meritkeztek be. A továbbiakban szinte minden évben volt bemerítés. 1893-ra 14 tagja lett a gyülekezetnek!

1893-ban a gyülekezet Konta testvér javaslatára csatlakozott a Tahitótfaluban megindult Független Magyar-nyelvű Misszióhoz.

1894-ben *Udvarnoki András* vette át az erzsébetfalvai gyülekezet vezetését, melyet 1909-ig irányított. Majd igehirdetők voltak: *Szabó András, Seres Sámuel, Csopják Attila* testvérek.

Udvarnoki András (1894-1909 között)

1898-ra 32 tag lett, 1899-ben a felnövekedett ifjúságból 19-et vettek fel, így 1900-ban 51-re szaporodott a gyülekezeti tagok száma.

Az erzsébeti gyülekezet életében Udvarnoki András prédikátor testvér vezetésével lendületes fejlődés következett. Gyülekezetünket jó Atyánk megáldotta hűséges vezetőkkel és buzgó ifjúsággal. Különösen *Alexovics György* testvér, a második nemzedék vezető tagja kapott sok lelki ajándékot mind az igehirdetésben, mind az ének- és a zenekar szervezésében, vezetésében. A szűk családi otthonok már nem tudták befogadni a megnövekedett gyülekezetet.

Az elöljáróság *Konta Pál* testvér vezetésével egy nagyobb, volt éttermi helyiséget bérelt, melyet *Gerwich György* prédikátor testvér avatott fel imateremmé. Az új imaterem a Kossuth Lajos utcában volt, a község főutcáján. Gyülekezetünkből az ének- és zeneszó kizendült a járókelők felé. Sokan kezdtek érdeklődni a baptista gyülekezet iránt, de nemcsak érdeklődtek, hanem újabb megtérések is voltak. 1900-1906 között újabb 16 tagja lett a közösségnek.

A közel húsz éven át „vándorló" gyülekezet 1905-1906-ban új imaházat épített. A 67 tagú, javarészt gyári munkásokból álló gyülekezet és a nagyszámú fiatalság minden áldozatra kész volt, hogy saját imaháza legyen. Megindult az áldozatkész adakozás, és a sok évre vállalt önkéntes felajánlás, melyet havonta törlesztettek. Mikor Udvarnoki testvér meghallotta a gyülekezet döntését, óva intett, hogy a szegénynek számító kis gyülekezet erőn felüli vállalkozásba kezdjen. A gyülekezetben azonban olyan erős volt az elhatározás, hogy semmiféle „jó tanács" nem hatott! Imaházépítő gyülekezetté váltak!

Pflum György erzsébetfalvi főépítész a gyülekezet megbízásából elkészítette a tervrajzot és a költségvetést. Szerinte 1400-1500 koronába fog kerülni az építkezés. Ez óriási összeg volt, amikor az átlagos havi adakozás személyenként 2-3 korona volt. A gyülekezet hitből és teljes odaszánásból vállalta az építkezést, melyet Gardik Kálmán testvér, Csopják Attila prédikátor testvér nevelt fia (építész) vezetett. A tagság a kőműves munkákon kívül minden feladatot elvégzett. Az építkezés másfél éve alatt olyan csodákat ért meg, mely megerősítette hitét, bizalmát a Gondviselő szeretetében. Az építkezéshez sok pénz kellett, ezért hosszú lejáratú kölcsönökre is szükség volt.

Egy erzsébetfalvai református asszonynak volt kiadó pénze, de csak úgy adta kamatra, ha valaki

vállalta a saját ingatlanára az összeg betáblázását. Három testvér azonnal jelentkezett és így (3x2000) 6000 koronát vettek fel. Ez elég volt az elinduláshoz, csak a testvérek három év alatt saját maguk törlesztették a felvett kölcsönt.

Emellett sok testvér vállalt háztáji állattartást (sertés, csirke, kecske), amelyeket eladva segítették az építkezést. Nőtestvéreink buzgón kézimunkáztak és gondoskodtak a munkások élelmezéséről. Szinte az egész gyülekezet ott tevékenykedett az építkezés körül.

A befejezéshez az utolsó kölcsönt (4000 koronát) a *Baptista Hitelszövetkezettől* vette fel a gyülekezet 1906-ban. Ezért a kölcsönért Meyer Henrik és Udvarnoki András prédikátor testvérek kezeskedtek. Ebből látszik, hogy mind a két lelkipásztor testvér szerette az erzsébetfalvai lelkes gyülekezetet.

Az imaház nagy összefogással *1906. augusztus 19-*ére lett kész, amikor Udvarnoki András testvér ünnepélyesen felavatta. Az avató ünnepélyen szinte az egész ország testvérisége képviseltette magát.

Udvarnoki András testvér, aki 1894 óta lelki vezetője és jó ismerője volt gyülekezetünknek, igehirdetésében a hit és álhatatosság győzelmének minősítette az erzsébetfalvai testvérek hősi munkáját. Kinyilvánította Udvarnoki testvér, hogy az egész baptista közösség példaképe lett a kis gyülekezet nagy áldozatkészsége és az Úr iránti szeretete által, mely egy szép új imaház építésében gyümölcsözött.

Boldog volt az egész gyülekezet, mert volt már imaháza, ahol zavartalanul élhetett. Boldogságukat csak fokozta, hogy 1906. szeptember hónapban Alexovics György testvér az első Baptista Teológiai Szeminárium hallgatója lett, abban a reményben, hogy tanulmányait elvégezve az erzsébetfalvi gyülekezet prédikátora lesz.

1906-tól az új imaházban kibővültek a szolgálati lehetőségek. Általános fellendülés következett a gyülekezet lelki életében. Sorban alakultak meg: *leánykör* (Miriam néven), *fiúkör* (Timótheus néven). Fellendült az énekkar, a zenekar, nőegylet és a vasárnapi iskolai oktatás munkája.

Alexovics György teológus testvér Udvarnoki András testvér irányításával ellátta az erzsébeti gyülekezetben az igei szolgálatokat, az ének- és zenekar vezetését. A hívő családokban sok gyermek volt ekkor, akik felserdülve buzgó szolgálattevők lettek.

Az első nemzedéket (1909-re) lassan felváltotta a második, mind a szolgálatban, mind a vezetésben. Ekkoriban indult meg a feláramlás Budapestre és környékére, mert itt jó munkalehetőség volt. Így gondoskodott az Úr a gyülekezetről. Sok jól képzett, aktív hívő testvér költözött Erzsébetfalvára, ahol meleg testvéri otthonra találtak. Sokan egész életükön át a gyülekezet aktív munkásai maradtak.

Alexovics György testvér 1909-re elvégezte a Szemináriumot és az erzsébetfalvi gyülekezet meghívott prédikátora lett. *Házi János* diakónus testvér a Nap utcából Erzsébetfalvára költözött családjával, mint bőrdíszműves iparos. Alexovics testvér jó munkatársat nyert Házi testvérben. Mint jómódú kisiparos, anyagilag is nagy áldozatot vállalt Házi testvér a gyülekezet fejlődéséért. Húsz éven át a vezetőség meghatározó tagja lett. Igei szolgálatai mellett az ifjúság és a vasárnapi iskola vezetője volt. Alexovics testvér szolgálata alatt 80 fölé emelkedett a tagok létszáma, de vasárnap esténként 100-120-an is részt vettek az istentiszteleteken. 1910-ben *Maróthi János* testvér is erzsébeti tag lett, mivel itt talált munkát, mint szíjgyártó. Maróthi testvér jólképzett zenész volt. Tíz éven át vezette az ének- és zenekart kisebb megszakításokkal. 1920-ban pedig Erzsébetfalváról ment a Teológiára tanulni. Ő volt a második teológusunk.

Maróthi testvérhez hasonlóan sok hívő jött Erzsébetfalvára. 1912-ben *Győri Miklós*, aki később húsz éven át vezette az énekkart, és élete végéig (nyolc gyermekével együtt) a gyülekezet áldására szolgált. 1912-ben Miklós Menyhért is Erzsébetfalván telepedett le. Itt találta meg házastársát *Tóth Julianna* személyében. Miklós Menyhért testvér is prédikátor lett, és erzsébetinek vallotta magát.

Alexovics György 1909-1911 között szolgált a gyülekezetben

1912-ben nagy megpróbáltatása volt a gyülekezetnek. Alexovics testvér három évi prédikátorság után a felvidéki Negyed községbe távozott családjával. Alexovics testvér nagyon szerette a gyülekezetet. 15 éven át a gyülekezet fejlődésének a motorja volt. Előttünk ismeretlen okból távozott, és 90 éves koráig a felvidék apostola lett a magyar gyülekezetekben. A megszomorodott közösséget Udvarnoki András lelkipásztor testvér vette pártfogásába. Még ebben az évben *Hartó Dávid* végzett teológust javasolta prédikátornak. A gyülekezet meg is hívta Hartó testvért, aki elfogadta a meghívást és átvette a gyülekezet vezetését. Hartó testvér áldott, békességes lelkületű szolgája lett az Úrnak, s missziós szellemű, jó igehirdetője lett a gyülekezetnek, sőt az országos misszióban is tevékenyen részt vett.

1912-ben még egy jelentős esemény történt. *Szilágyi Gábor* prédikátor testvér, aki 10 éven át volt a törökszent-miklósi gyülekezet vezetője, hangszálaira teljesen megrokkant. Ott kellett hagynia a lelki munkamezőt és Budapesten vállalt tisztviselői állást. 1912. szeptemberében Erzsébetfalván vettek házat és nagy családjával (hét gyermek) az erzsébetfalvi gyülekezet tagjai lettek. A gyülekezet újabb megpróbáltatás alá került, amikor Hartó Dávid fiatal prédikátoruk megbetegedett, a tüdejével állandó orvosi kezelés alatt állt, és 1914. augusztus 18-án visszaadta lelkét Megváltójának.

Jó Atyánk nem hagyta magára a gyülekezetet. Szilágyi Gábor testvér hangszálai közben meggyógyultak, így Hartó testvér betegsége alatt sokszor hirdette az igét. Udvarnoki András testvér javaslatára a gyülekezet 1914. év végén meghívta Szilágyi testvért prédikátorának, aki azt el is fogadta, és 1915. január 1-től a gyülekezetben szolgált. Szilágyi testvér tapasztalt vezető volt, akit *Kornya Mihály* merített be Bihardiószegen, és ott kapott missziói nevelést. Igehirdetései nyomán szinte minden évben volt be-

merítés. Kilenc évi szolgálata alatt 70 új tagot vett fel, akiket Udvarnoki András merített be a Nap utcában, mert Erzsébetfalván nem épült bemerítőmedence 1906-ban. Szilágyi testvér a vezetőséggel, így Házi testvérrel együtt jó sáfára volt a gyülekezetnek. A lelki növekedés mellett az anyagiakkal is jól gazdálkodtak. 1921-22-ben új gondnoklakást építettek a megvásárolt szomszédos telken.

A régi gonnoklakásból, melyben *Csendes Józsefné* 70 éves takarítógondnok lakott, kis imatermet alakítottak ki. Csendes mama nyugállományba ment és helyette az új gonnoklakásba, melyet a gyülekezet önzetlen áldozatvállalással épített, *Harangozó Gyula* és felesége költözött. Harangozó testvérék a Nap utcából jöttek, és halálukig a gyülekezet hűséges, munkás tagjai lettek.

Szilágyi Gábor 1945-1924 között szolgált a gyülekezetben

1924 januárjában újabb változás történt a gyülekezet életében. Szilágyi Gábor testvér 9 évi szolgálat után lemondott a gyülekezet vezetéséről. Jövendő prédikátorát közösségünk *Adler Ferenc* pécsi származású, végzett teológus testvérben találta meg, aki 1924. szeptember 1-től átvette a vezetését. Felavatása december 8-án volt.

Ez az év településünk életében is változásokat hozott. Mivel ötvenezer felett volt a lakosok száma, Erzsébetfalva nagyközség Pesterzsébet néven rendezett tanácsú várossá lett nyilvánítva, polgármesteri hivatallal.

Adler testvér vezetése alatt új lendülettel folyt a missziómunka. 1925. „a megbékélés, a lelki helyreállás és a gyülekezet tagságának rendezése" éve volt.

Augusztusban a szigetszentmiklósi kis gyülekezet csatlakozott az erzsébetihez, mint leánygyülekezet.

Nagy diadalt aratott az ige életeket átformáló ereje, mert decemberben 12 szigetszentmiklósi és 13 erzsébeti testvért merítettek be.

A lelki munka mellett a fizikai munkából is kivette a részét a gyülekezet. Nem volt szolgálati lakás. Így 1925. májusában *Mohácsi János* kiskunlacházi kőműves testvér vezetésével elkezdődött egy összkomfortos lakás építése. Nagy áldozatok mellett 4 hónap alatt készült el a lakás. A költsége 240 millió korona volt. A gyülekezet adósságmentesen, nagy áldozatot hozva fejezte be az építkezést.

Adler testvér és *Gólya Margit* Nap utcai gyülekezeti tag 1925.december 5-én házasságot kötöttek. Az 1926-os év a gyülekezet lelki építésének éve volt!

Adler testvér mellett felesége is aktív, szervező munkát folytatott.

Nőegylet, leányköri munka, különböző munkacsoportok, ifjúsági munka, zenekar, énekkar szorgosan dolgozott. Ebben az időben költözött *Eiler Ádám* testvér és családja Erzsébetre. Intenzíven bekapcsolódott a vezetőség, az ifjúság és az énekkar munkájába. *Bugyik Zsigmond* zeneakadémiai hallgató pedig a vonós zenekart szervezte újjá. Adler testvér vezetésével megindult a családi misszió. A város különböző részén lakó testvérek meghívták otthonaikba a szomszédokat, ahol sokat énekeltek, istentiszteleteket tartottak. Ez a misszió-forma nagyon eredményes volt, sokan lettek így a gyülekezet tagjai. A fejlődő gyülekezetet sokkhatásként érte Adler testvér bejelentése: 1927. januárjában Amerikába mennek egy magyar nyelvű gyülekezet prédikátorának.

Adler Ferenc 1924-1927 között volt erzsébeti prédikátor. Felavatása 1924. dec. 8-án volt.

Két éven át *Beharka Pál* prédikátor testvér, az árvaház vezetője gondozta a gyülekezetet.

Ezalatt nem csökkent a gyülekezet buzgósága, munkakedve. Olyan buzgón szolgáltak, hogy az érdeklődés folyton nőtt, és egyre többen látogatták gyülekezetünket. 1928-ban elbúcsúztunk Házi János testvéréktől, akik gyülekezetünk oszlopos tagjai voltak, de elköltöztek, majd *Kósa József*, ifjúságunk egyik leglelkesebb tagja ment az Amerikai Baptista Teológiára. A gyülekezet meghívását 1928. október 1-től *Bányai Ferenc* testvér, a Magyarországi Baptista Ifjúsági Szövetség utazó titkára fogadta el, így ő lett a gyülekezet új lelkipásztora.

1929. január 1-től Bányai Ferenc lelkipásztor testvér családjával együtt elkezdte szolgálatát a sok próbán átesett pesterzsébeti gyülekezetben. Istenünk elég erőt és bölcsességet adott ahhoz, hogy a gyülekezet tagságának lelki megújulását munkálhassák. Ekkor 130 tagja volt a gyülekezetnek.

Bányai testvér jól értett a gyülekezeti élet és az ifjú-

sági munka átszervezéséhez, melynek nyomán áldott fellendülés következett.

Már szolgálata kezdetén jelentkeztek a szigetszentmiklósi testvérek és igényelték, hogy gyülekezetük gondozását is ő végezze. Bányai testvér örömmel vállalta az új feladatot. Így az igehirdetés szolgálatát a helyi testvérek mellett a pesterzsébeti elöljáróság látta el Szilágyi Gábor gyülekezeti vén testvérrel az élen.

Bányai Ferenc 1929-1940 között szolgált Erzsébeten

A pesterzsébeti gyülekezetben 1929. VI. hónapjától megindultak a tagfelvételek és bemerítések. Mivel Bányai testvér az első világháborúban megsérült, személyesen senkit sem tudott bemeríteni.

Újból megkezdte munkáját a leánykör és a fiúkör is. A vasárnapi iskolában, mely vasárnap délután volt, sok gyermek tanult Harangozó testvér főtanítósága alatt. Az ifjúságot *Eiler Ádám, Zatykó József* és *Balogh Jenő* testvérek vezették. Az énekkart *Győri Miklós* testvér irányította.

Ebben az időben kérte a csepeli magyar nyelvű gyülekezet is, hogy vegye gondozásba az erzsébeti gyülekezet őket. A 10 tagú gyülekezet hétköznap *Mészáros Sándor* cipésznél jött össze, vasárnap pedig átjártak Pesterzsébetre a testvérek.

1934-ben megépült a régen hiányzó bemerítő medence. Közben Dunaharasztin is kialakult az erzsébeti testvérek által egy kis gyülekezeti csoport 10 taggal.

1936-ban gyülekezetünknek már 77 vasárnapi iskolása volt, Harangozó Gyula főtanító mellett 10 tanító működött, 5 leány és 4 fiú osztály tanításában. Külön meg kell emlékeznem *Bányai Ferencné* testvérünkről. Ő volt az ifjúsági munka mozgatója. Különösen versei, csoportjelenetei voltak kedveltek. A gyülekezet létszáma 150-re emelkedett.

1937-ben itt tartották meg az Országos Választó Közgyűlést. 250 főről kellett gondoskodni, melyet a gyülekezet örömmel teljesített, 3 napon keresztül. Esténként a Vasmunkás Otthonban 1000 fő előtt evangélizáló alkalmak voltak, 200 tagú énekkar szolgálatával.

1938-ban egy nagyszabású tatarozást végzett a gyülekezet az imaház épületén.

1939-ben nagy veszteség volt Szilágyi Gábor és Zatykó József halála. Alexovics Györgyné, az első nemzedék utolsó tagja is elköltözött az örök hazába, 90 évesen.

1940 gyülekezetünk számára újabb sorsfordulót hozott. Bányai Ferenc testvér 11 évi szolgálat után elfogadta a József utcai gyülekezet meghívását. Nagy fájdalmat okozott ez nekünk, hiszen 1929-1940 között nagy áldással szolgált családjával együtt. 17 bemerítésen 93 új tagot vettek fel. A gyülekezet taglétszáma 182-re emelkedett. A pesterzsébeti gyülekezet mélyen szívébe zárta Bányai testvéréket!

1940-ben Beharka Pál testvér, az *„Árvák atyja"* lett gyülekezetünk ügyvezető lelkipásztora. Segítségével 1941. január elejétől újra van gyülekezetünknek prédikátora: *Bretz Emil*, és felesége (*Cobb Maude* amerikai tanárnő) vezetésével új korszak kezdődött gyülekezetünkben, mely lelki és számbeli növekedéshez vezetett. Az eredmény: már 1941-ben két bemerítés volt, 23 új taggal, és kb. 20-an rendezték tagságukat. Szolgálata alatt kb. 117 új testvért merített be.

A megfogyatkozott vezetőséget kiegészítették, így lett dr. Szabadi Zsigmond zenetanár (az énekkar vezetője) és Zatykó László (jegyző, az ifjúság vezetője) a vezetőség tagja. *Dr. Szabadi Zsigmond* testvér megszervezett egy 16 tagú vonószenekart, és a pengetős zenekar is újból megkezdte szolgálatát, Zatykó László testvér vezetésével. Bretz Emilné testvér megalakította a minden korcsoportot magába foglaló bibliakört. 12 osztályban folyt a Biblia tanulmányozása. 1941. őszén gyülekezetünkből ötödikként kezdte meg teológiai tanulmányait Kun Gyula testvér.

A gyülekezet olyan nagy arányban növekedett, hogy az imaházat bővíteni kellett. 1943-ban 80 személyt befogadó karzat építését végezték el. Bretz Emil testvér és felesége a súlyos háborús helyzetben, a többszöri bombázás ellenére is hősies helytállással vezette a gyülekezetet. Megtalálták a módját, hogy a légoltalmi korlátozások alatt is rendszeresen tartsanak istentiszteletet. 1945. nyarán normalizálódott a gyülekezet élete. 1946. márciusában Cobb Maude testvér gyermekeivel hazatért Amerikába. Ebben az évben a gyülekezet 60. éves jubileumán megtörtént az *első diakónusavatás* is. Négy testvért: *Hegedűs Ferencet, dr. Szabadi Zsigmondot, Miklós Menyhértet* és *Zentai (Zatykó) Lászlót* avatták fel.

1947-ben Bretz testvér meglátogatta családját, hat hónapra az USA-ba utazott. Hazatértekor nagy arányú anyagi segítséget hozott, amely sokat segített a diakonissza-szolgálatban és az imaház építésében. Ebben az évben jelentkezett Szebeni Olivér testvér a Teológiára. Ő volt a 6., aki lelkipásztori szolgálatra indult a gyülekezetünkből.

1948. végén Bretz Emil testvér végleg elhagyta hazánkat, mivel az új politikai helyzet vallásellenessé vált. Nyolc éves pesterzsébeti szolgálata alatt fáradhatatlanul munkálkodott a magyarországi baptista diakonissza-szolgálat megszervezésén. Mintának a Németországban működő *Béthel Diakonissza Otthont* vette alapul. Célja 1948-ra valósult meg. Ebben az évben hat diakonisszát avattak fel; mellettük az egész ország területéről még körülbelül harmincan végeztek ápolónő-képző tanfolyamot és lettek diakonissza-jelöltek. A képzést *dr. Ferenc Pál* főorvos, a Pesterzsébeti Gyermekkórház vezetője végezte, a lelki nevelést pedig a Bretz-házaspár. Nagy segítség volt a képzésben, hogy 1947. végén diakonissza anyaházat vásárolt a gyülekezet. Ám a politikai helyzet nem kedvezett a diakonissza-szolgálatnak. Az ateista kormány minden egyházi szervezetet betiltott. Így a diakonisszák, mint nővérek végezték tovább szolgálatukat.

Lelkipásztor-változás volt 1949. I. hóban. *Cserepka*

János Erdélyből hazatelepült lelkipásztort Urunk Pesterzsébetre irányította, hogy Bretz Emil testvértől átvegye a gyülekezet vezetését. Cserepka testvér örömmel vállalta a szolgálatot. Isten ajándékának vette az erzsébeti gyülekezetet az ő szilágyballai gyülekezete helyett.

256 tagú gyülekezetet vett át, és vezetett nyolc éven át. A gyülekezet nagyon fel volt lelkesedve a kilátásba helyezett közeli imaházépítés hírére. Megindultak az újabb gyülekezeti felajánlások. 1949 nyarán Bretz Emil lelkipásztor által nagyobb összegű pénzbeli támogatás érkezett az Amerikai Magyar Baptista Szövetségtől. Cserepka testvér javaslatára a vezetőség megbízta *Marosi Béla* építészt a tervek elkészítésére. A kommunista rendszer az építési kérelmet elutasította. 1950-ben a vezetőség javaslatára a gyülekezet megvásárolta a Kossuth Lajos és Hunyadi u. sarkán lévő beépített ingatlant (Hunyadi u. 34.). Sajnos 1952-re az épületet államosították. A gyülekezet nem mondott le az imaházépítésről, csak az alkalmat várta.

Már 1949 nyarán megtörtént az első bemerítés. Nyolc év alatt Cserepka tv. nyolc bemerítésen, hatvan új tagot merített alá. Volt a gyülekezetben változás is. Sok diakonissza jelölt, mint ápolónő elköltözött más helyre. Ugyanakkor szinte még többen jöttek vidékről Pesterzsébetre, akik rövid idő alatt beépültek a gyülekezetbe.

Cserepka János 1949-1956 között pásztorolta a gyülekezetet

1953-ban *Bánkuti (Bak) Gyula* testvér gyülekezetünkből a teológiai szeminárium hallgatója lett. Ő volt a hetedik teológus, aki a misszió munkatársa lett. 1950-től több nyáron át az erzsébeti gyülekezet támogatásával 4-5 teológus végzett igehirdető munkát a Dunántúlon Cserepka testvér vezetésével.

Stabil, nagy gyülekezet volt az erzsébeti közösség, 250 taggal. 1956-ra már megérettnek látta a gyülekezet, hogy tegyen valamit az imaház bővítéséért. *Surányi István* építészmérnök testvér a XX. kerületi Tanács Építési osztályán dolgozott. Segítségével 1956 tavaszán a Pesterzsébeti Baptista Gyülekezet egy nagyobb felújítási engedélyt kapott a Tanács Építési osztályától. Ekkor a gyülekezetünkben már építészmérnökök, kőműves- és ácsmesterek bőven voltak. *Barbarics Lajos* építészmérnök testvér lett a kivitelezés vezetője. A fő anyagbeszerzők *Balogh Jenő* és *Krasznai István* lettek. A kőműveseink *Víg József, Kovács Péter* testvérek voltak. Felsorakozott mellettük az egész gyülekezet. Az építésre az adakozások mindig időben rendelkezésre álltak. Cserepka testvér közben 1956. augusztusban megnősült. Erdélyből *dr. Ilonka Margitot* vette feleségül. Most már ketten munkálkodtak a családlátogatásokban és a gyülekezet munkájának fellendítésében. Cserepka testvér vezetésével nagyszámú építő sereg munkálkodott. Sajnos közbejött az 1956-os forradalom, mely gyülekezetünket is érintette. A megnyílt országhatáron körülbelül 20 testvér hagyta el gyülekezetünket és hazánkat. Köztük volt a Cserepka házaspár is, akik külmissziós céllal távoztak.

Az építés ideiglenesen szünetelt. *Kalkó József* testvér gondozta két hónapig a gyülekezetet.

1957-ben *Békefi Pál* testvért kérte a közösség az ügyvezetői szolgálatra. Békefi testvér bölcs vezetésével a gyülekezet megnyugodott. Kalkó testvért 1957 elején lelkipásztorának választotta. Kalkó testvér első feladata volt a gyülekezet vezetése mellett, a félbemaradt építkezés befejezése. 1957 végére az imaház már használható lett, sőt ősszel a gyülekezet 70 éves jubileumát is megünnepelhette a 6 méterrel megnövelt imaházban.

1958-ban *Németh Jánosné* (Eti mama) olyan nagy összeget adott, hogy abból 31 db új padot készíttetett a gyülekezet. Ezeket a padokat használjuk még ma is.

1959. X. 25-én *presbiter- és diakónus-avatás* volt, 1960.VIII. 3-án *Maróthi Jánost* jegyzővé, *Horváth Mártont* presbiterré, *Balogh Jenőt, Kovács Gábort, Krasznai Istvánt* és *Sipos Mihályt* diakónussá, *Horváth László* testvért pedig 1961-ben az énekkar vezetőjévé választották.

Nagy öröme volt a gyülekezetnek, amikor két ifjú testvér, *ifj. Zentai László* és *Kádár András* a Baptista Teológiai Szeminárium hallgatói lettek.

Kalkó testvér öt bemerítésen 58 új tagot merített be, akik még ma is a gyülekezet hűséges tagjai. Kalkó József testvér az országos misszióban is tevékenykedett, mint a Jótékonysági Bizottság vezetője. Sajnos 1964-ben az Állami Egyházügyi Hivatal eltávolította a pesterzsébeti gyülekezet éléről.

1964-ben Kalkó testvér eltávozása után *Nagy József* kispesti lelkipásztor vette át az ügyvezető lelkipásztori szolgálatot. Az ő segítségével a kitartóan imádkozó gyülekezet rövid idő alatt megtalálta pásztorát Laczkovszki János személyében. A meghívásra 1965. januárjában Laczkovszki testvér „igen"-nel válaszolt. 1965. február 16-án már bemutatkoztak az erzsébeti gyülekezet előtt. A szolgálati lakás rendbehozása után 1965. március 18-án már, mint pesterzsébeti lakos vezette gyülekezetünket.

Laczkovszki János lelkipásztor testvér nagy szeretettel vette gondozásba a megpróbált erzsébeti közösséget. Bátorító, lelkesítő, nevelő igehirdetései során új élet bontakozott ki a gyülekezeti szolgálat minden vonalán.

Laczkovszki testvér évekig tartó harcot indított a beidegződött, helytelen szokások ellen, pl. hosszú imádkozás, későn érkezés, elközömbösödés. Ezt a komoly nevelést Laczkovszki testvér 15 éves erzsébeti szolgálata alatt kitartóan folytatta.

Gyülekezetünk ebben az időben nagyon élénk lelki életet élt. Horváth László testvér vezetésével igen jól működő énekkarunk volt, ugyanakkor kb. 40 tagú pengetős zenekar szolgált nagy áldással Győri Jenő testvér vezetésével. Az igehirdetések élményszámba mentek, sokakat elért az Ige átformáló ereje a Szentlélek által. Sokan az elmaradók közül rendezték tagságukat, illetve sokan jöttek Erzsébetre vidéki gyülekezetekből.

1967-ben az ország testvériségének bizalmából Laczkovszki János lelkipásztor testvér egyházelnök lett. Ez

gyülekezetünknek kitüntetést jelentett. Történelmünk során elsőízben adhattunk baptista közösségünk élére egyházelnököt, felvállalva azt, hogy még intenzívebb, még imádkozóbb szolgálattal segítségére legyünk a kettős szolgálatban lelkipásztorunknak.

1970-ben *diakónusokat* avattunk *Bartha Dezső* és *Holman Mátyás* személyében. Még ugyanebben az évben Laczkovszki testvért a Baptista Világszövetség Kongresszusa öt évre egyik alelnökévé választotta, a kelet-európai terület vezetésére.

1971-ben orgonaépítésbe kezdtünk Horváth László vezető testvér és Kovács József énekkari elnök vezetésével. 1972. Advent 3.vasárnapján megszólalt az orgona, mely a gyülekezet áldoztvállalásával, *Tarnai Endre* közreműködésével készült el.

1974. február hóban újabb *presbiter- és diakónusavatáson Balogh Jenő* testvért presbiterré és *Máté Vince* testvért diakónussá avattuk.

1976-ban tavasszal általános felújítás kezdődött az imaház épületrészeiben, ehhez sok testvér áldozatvállalása, munkája kellett. Így vártuk az imaház 70 éves, és az erzsébeti misszión 90 éves jubileumát.

Közben Laczkovszki testvért harmadik alkalommal választotta meg közösségünk egyházelnökévé.

1976-ban ismét avatás volt. *Holman Mátyás* és *Zentai László* testvér presbiter, *Horváth László* testvér és *Maróti János* testvér diakónus lett.

Laczkovszki testvér munkáját, gyülekezetépítését segítették a beosztott teológusok, különösen *Hegyi András* és *Nemeshegyi Zoltán* testvérek, akik 2-2 évet szolgáltak Pesterzsébeten. Ők az igehirdetésen kívül az ifjúsággal való foglalkozást is elvégezték.

Laczkovszki testvér a gyülekezet anyagi ügyeinek is bölcs sáfára volt. Vezetésével megépült egy új, szép kivitelezésű, rácsos kerítés; a gyülekezeti helyiségek állandó karbantartásán munkálkodott. Ebben nagy segítség volt, hogy a gyülekezet tagjai között sok jó szakember szívesen végezte a javítási munkákat.

Laczkovszki testvér 15 év alatt 42 személyt merített be. Gyülekezetünk történetében ez a 15 év különösen jelentős volt, mert Laczkovszki testvér egyházelnöki szolgálata alatt kiegyensúlyozott, jó lelkiállapotú közösséggé fejlődött.

1979 őszén Laczkovszki János testvér elbúcsúzása után *Mészáros Kálmán* rákoscsabai lelkipásztor testvér lett az ügyvezető lelkipásztorunk, aki az elöljárósággal együttműködve két hónap alatt megtalálta a gyülekezet új pásztorát, Szűcs József testvér személyében. Beiktatása 1980. február 9-én volt. Igehirdetéseivel is, melyek mindegyike személyhez szóló üzenet volt, felélénkítette, vonzóvá tette az istentiszteleti alkalmakat. A gyülekezetépítő munkájában fontos helyet kapott az énekkarral való együttmunkálkodása, az ifjúság átadottabb szolgálatának munkálása. Feleségével együtt igen szorgosan látogatta a családokat és a betegeket; 5 éves szolgálata alatt 27 testvért merített alá. Szűcs testvér egyben a Békehírnök munkatársa és a Teológiai Szeminárium Tanulmányi Bizottságának titkára is volt. Sajnos 1985. március 24-én súlyosan megbetegedett. Gyülekezetünk, de szinte az egész baptista közösségünk hónapokig tartó imádságban esedezett gyógyulásáért, életéért. Jó Atyánk kegyelmes volt, mert néhány hónap után határozott javulás állt be állapotában. Sajnos a betegsége olyan súlyos kárt okozott szervezetében, hogy a lelkipásztori szolgálatát nem végezhette tovább.

Kérésünkre ezt követően Laczkovszki János lelkipásztor testvér lett a pesterzsébeti gyülekezet vezetője, az ügyvezetői lelkipásztori tisztet *Révész Benjámin* testvér végezte Újpestről. A barátkozók óráján és az ifjúság bibliaóráján *ifj. Kulcsár Tibor* teológus testvér végezte a vezető munkát.

1987. július hóra *Révész József* tahitótfalui lelkipásztor személyében már megoldódott a pásztorkérdés. Révész József testvér 96%-os szavazattal lett gyülekezetünk lelkipásztora. Beiktatására 1987. október 17-én került sor. Révész testvér igehirdetései nyomán 10 testvér döntött az Úr Jézus mellett és merítkezett be gyülekezetünkben. A gyülekezeti munka fellendült. 1988-ban Révész testvér tudatosította a gyülekezet tagjaiban a nagyobb áldozatvállalásra való készségat, mert közelivé vált az imaházépítés lehetősége. *Özv. Sántha Mihályné* testvér végredeletében a pesterzsébeti gyülekezetre hagyta Pacsirta utcai ingatlanát. 1988-ban már megindult a több évre vállalt, nagyobb összegű felajánlás a gyülekezet tagjai részéről. 1988. március hóban már harmincezer téglát megvásárolt a gyülekezet.

Révész József testvér lemondása után, 1989. augusztus 27-én elbúcsúzott a gyülekezettől.

Az ügyvezetői szolgálatot *Gerzsenyi Sándor* lelkipásztor testvér vállalta. A gyülekezet kitartó imájára Urunk megadta a megoldást a lelkipásztori kérdésben. Nemeshegyi Zoltán balatonszemesi lelkipásztor testvér személyében gyülekezetünk megnyerte a régen várt pásztorát. Nemeshegyi testvért a gyülekezet 97%-os szavazattal lelkipásztorának választotta. A beiktatás 1989. december 16-án volt. 1990-ben az elöljáróság megújítására is sor került.

Megnyílt a lehetőség az építkezés elkezdésére is. A felépült szolgálati lakás mellett már készül új imaházunk is.

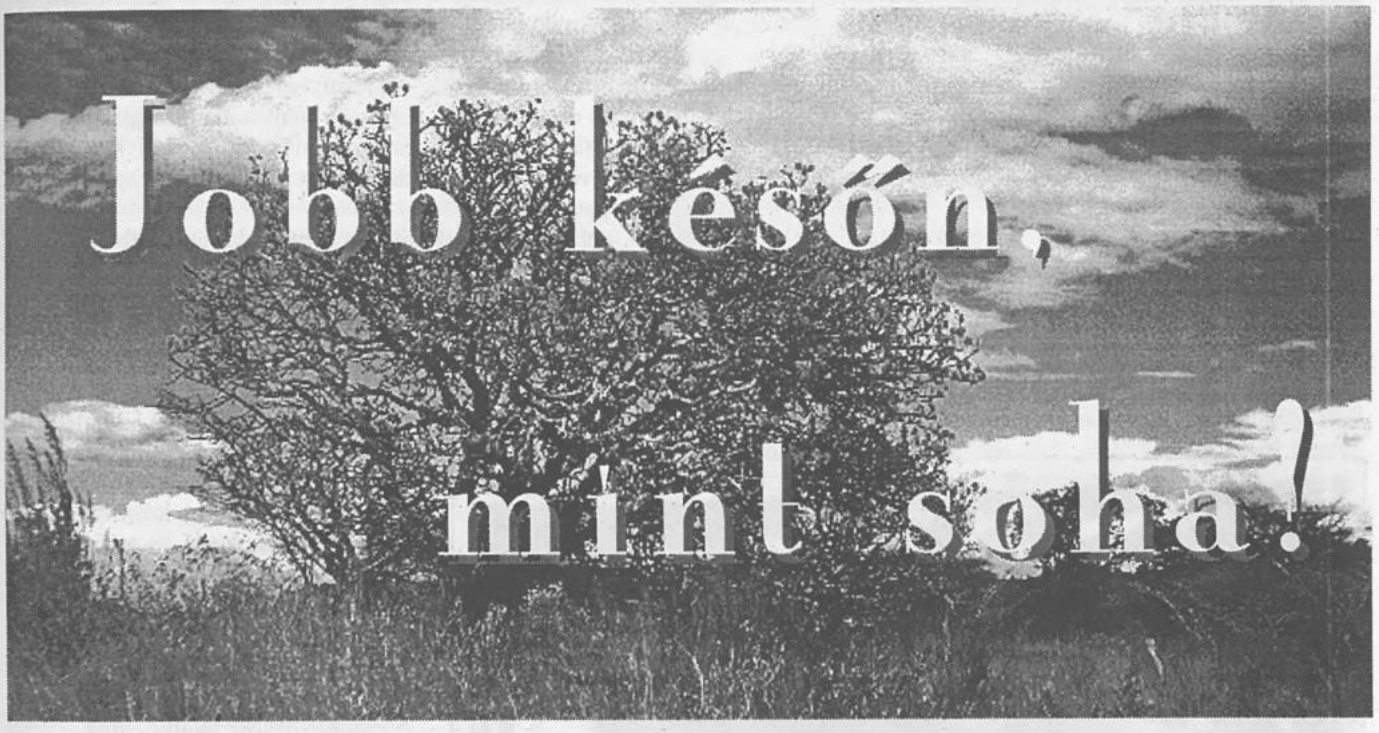
Legyen áldott Istenünk szent és nagy neve, hogy *Nemeshegyi Zoltán* testvér vezetésével a gyülekezet hivatását betöltheti. Hangzik az életeket átformáló ige, vannak megtérések, bemerítések, békességünk van és a szeretet légkörében láthatjuk gyülekezeti közösségünket.

A Zsoltárok 78:3-7 verseivel zárom beszámolómat:

Amiket hallottunk és tudunk,
mert őseink elbeszélték nekünk,
nem titkoljuk el fiaink elől,
elbeszéljük a jövő nemzedéknek:
az Úr dicső tetteit és erejét,
csodáit, melyeket véghezvitt...

Tudja meg ezt a jövő nemzedék,
a születendő fiak,
és ha felnőnek, beszéljék el fiaiknak,
hogy Istenbe vessék bizalmukat;
ne felejtsék el Isten nagy tetteit,
és tartsák meg parancsolatait.

(Megjelent a Szeretet-Szolgálat pesterzsébeti gyülekezeti lapban, folytatásokban.)

Jobb későn, mint soha!

Családi kapcsolatok útján, néhány éve részt vettem egy római katolikus egyházi körmeneten. Megjelenésemmel bizonyos kitekintésre nyílt lehetőségem. A körmenet vidéken volt, ahol elég jól ismerik egymást az emberek. A rokonság említette, hogy a pap feletti baldachin négy oszlopának egyikét egy volt üzemi párttitkár viszi a rendszerváltozás óta. A katolikus hívek összesúgtak, amikor elvonult előttük a menet. Mindenki tett valamilyen megjegyzést az egykori pártfunkcionárius jelleméről, elveiről, világnézeti szilárdságáról. Pedig bizonyos, hogy őszinte és meghitt beszélgetésre soha nem került sor köztük hitbeli dolgokról, vallásosságról, így azt sem tudhatták, hogy mennyire hitte vagy nem egyháza tanításait. Mégis jogosnak érezték a bírálgató megjegyzéseket.

Az adatvédelmi törvény és a személyi jogok tiszteletben tartása miatt neveket, földrajzi fogalmakat elhagyok, de azért közölhetek néhány konkrét adatot az újabb évtizedek hasonlóan sajátos, elsősorban a katonatisztek köréből érkezett, hitre jutott emberekről.

A Mindenható Istenbe vetett hit nagyon komoly problémát okozott valamennyi kelet-európai hadseregben több évtizedig. Nyílt vitákra, maró gúnyra, a tudatlan babonaság és maradiság vádjaira számíthattak, akik hittek, – jobb esetben. Akiről kiderült az, hogy a hit alapvető meggyőződése, esetleg még ennél is rosszabbul járt.

Azokban az években egy hitre jutott aktív hadnagyot tiszti becsületbíróság elé állítottak. Örült a lehetőségnek, hogy „bizonyságot tehetett". Az nyilvánvaló volt, hogy semmilyen fegyelmi vétséget nem követett el, de hivatásos tiszt nem maradhatott a seregben. Végül ezredorvosi segítséggel leszerelt. Kimondták róla, hogy gyógyíthatatlan idegbeteg. A kórisme leegyszerűsített, de annál többször ismételgetett formája volt: „Szegény Lajosnak agyára ment a vallása". Munkát természetesen kapott, kitanulhatta egy bányában a vájárságot. Elég jól keresett, de éjjel, nappal, váltott műszakban dolgozott a föld alatt. Egészséges embereknek is éppen elég volt. Azok is idegeskedtek eleget. Őt azonban soha senki sem látta idegesnek. Nem veszekedett, nem káromkodott és nem is szitkozódott. Mégsem moshatta le róla a zápor sem a súlyos idegbetegséget, amíg csak tartott az ateizmus uralma.

Volt egy kalauz, értelmes, jó modorú fiatalember, aki 1943-ban jelentkezett a szemináriumba. A háborús viszonyok, majd a front, és házasságának összeomlása után, a végsőkig megfáradtan és kiábrándultan, maradt el a gyülekezetből. A hadseregben műszaki tiszti rangot kapott. Újra házasodott, gyermekei születtek. Anyagilag elég jól állt. Többször is cserélgethette az otthonát. Házakat vett, egy kissé mindig nagyobbat. Neki is feltűnt azonban, hogy valamiként újra összekerült a hívőkkel, vagy a gyülekezetekkel. Három ingatlant is vett egymás után, de a szomszédai mindig hívő emberek lettek. Isten ezt a felkiáltó jelet nem törölte ki az életéből. Az utolsó különösen nagy kihívás volt, mivel az egyik budapesti gyülekezet tőszomszédja lett. Az ő és a prédikátor gyermekei egy osztályba jártak iskolába; sőt barátkoztak volna, ha nem tiltotta volna meg éberen, és szilárd világnézeti alapokon. Ezért nem hagyta a gyerekeket egymással játszani. Rendkívül felindultan hozott viszsza egy kis képes bibliai idézetet, ami a gyerekek révén a lakásába került. Aztán mindig tudomására adott az ördög valami botránkozást a gyülekezeti körből; így a szomszédos hívőkkel legfeljebb „köszönő viszonyban" maradt.

Ezek után minden várható volt, csak az nem, hogy még a rendszerváltozás előtt, a második felesége, majd ő maga is átjön a gyülekezetbe. Sőt hamarosan rendezi tagságát az Úrral és a gyülekezettel, aminek következménye az volt, hogy egy szép vasárnap reggel a szószék előtt vezette az imaórát.

Ha nem is volt rendszeres, vagy tömeges jelenség Magyarországon, de hivatásos katonatisztek, akiket gyermekkorukban hívő környezet vett körül, leszerelésük után többen is visszatértek a gyülekezetbe. Egykori térképész őrnagy hatvan éves korában merítkezett be. Mások visszavételüket kérték az elhagyott gyülekezetbe. A felvételük alkal-

mával, könnyes szemmel hivatkoztak rég elhunyt szüleik imáinak meghallgattatására. „Bár megérték volna imádságaik meghallgattatását", – sóhajtoztak őszintén a testvériség előtt.

A hivatásos tisztek Istennel ismerkednek

Még az 1989-es fordulat előtt néhány bátor fiatal ellenezte a fegyveres katonai szolgálatot. Jogvégzett emberek lévén, ismerték a törvényes lehetőséget ahhoz, hogy bevezessék a fegyver nélküli, úgynevezett „alternatív katonai szolgálatot". Hosszabb ideig tartott a szolgálati idő, mint a

sorkatonáké, de több lehetőségük is volt arra, hogy lelkiismeretüknek megfelelően ne az erőszak, hanem az emberhez méltóbb viselkedés dolgában gyakorolják magukat.

Ettől kezdve a vezérkar tagjai tudomást szereztek arról, hogy „a haza védelmének szent kötelességét" elég sok magyar fiatal nem úgy értelmezi, ahogy ezt hivatalosan előírták. Aztán felgyorsultak az események. Az Alba-kör, a Jogsértettek és az Erőszakmentesek mind a fegyvertelenség mellett szálltak síkra. Egy vezérkari tiszt elmondta, hogy a katonai szolgálat milyen sokba kerül, ráadásul meg nem térülő kiadás. A sorkatonák nem tekintik célszerű nevelő eszköznek a hadsereg intézményét, a szolgálati idő megfosztja őket hasznos ismeretek szerzésétől. Nem fokozódott a hazaszeretetük, az állam iránti lojalitásuk. Legfeljebb arról szereztek bizonyosságot, hogy a hadseregben semmi sem logikus. Amikor régi mintára megvalósították a tábori lelkészi kart – bár csak néhány, úgynevezett „történelmi egyház" kapott erre lehetőséget – a fenti vezérkari tiszt sopánkodva ismerte el: „Kiképzés alatt soha nem volt a seregben hitvita, de azóta, a tábori lelkészi kar működésével, a kiskatonák még lövészeten is a Bibliáról, Istenről, meg az „igazi vallásról" vitatkoznak."

Olvasott ember lévén tudott valamit a Bibliáról, bár ezt az egy „világirodalmi remekművet" még soha nem vette a kezébe. Úgy gondolta, éppen elég annyit tudni, amit izraelita feleségétől, egy orvosnőtől megtudhatott: „A Biblia vagy a Tóra, a világirodalom legelső jogi gyűjteménye, és már az ókorban minden számításba jöhető világ-nyelvre lefordították." Aztán egy pár házról-házra járogató „tanú" által megtudhatta, hogy a Biblia mennyire más, mint aminek addig képzelte. „Azt hittem magas színtű filozófiai fejtegetések vannak benne Istenről, abszolút igazságról; de látom, hogy nagyon egyszerű a szövege, a fogalmazása. Csakhogy én mégsem értem." – Bosszantotta a dolog. Újabb hónapok múlva találkoztunk, és az akkor még aktív tiszt kijelentette, küszködik önmagával, mert nemcsak a Biblia értésére vágyik, de magát Istent is kutatva keresi.

A hitért mindenkinek küzdenie kell, senkibe sem töltik tölcséren. Élhet vallásos hívő szülői környezetben bárki, nem biztos, hogy hinni fog. Járhat templomba kisgyermekkorától, az egészből mégis csak kellemetlen emlékei maradnak. Sok imaházlátogatón semmi sem fogott az egészből. Némelyeknek egyszer mégis felcsillant a természetfeletti világ szépsége, Isten hatalma, és aztán a várható súlyos megtorlások mellett is hajlandók voltak vállalni Istenbe vetett hitüket.

Az istenfélők dilemmája

Az ember, – még a vallásos ember is – nehezen érti meg a világtörténelmet alakító Mindenható Istent. „Nabukadneccar fordulatát" korunkban, akár mindkét irányban, vagy mindkét irányból. Az ember – ha nem önmagáról van szó – elvárná Istentől mások büntetését, csak ő kerülje el valahogy.

Miként vélekedjen az istenfélő ember, aki hosszabb-rövidebb időn át szenvedő alanya volt az ideológiai harcnak? Nyilvánvaló hátrányokkal kellett küzdenie. Megkülönböztetéseket, megaláztatásokat szenvedett el a családjával együtt. Szemére vetették a hitét, a templomozást. Rosszabb fizetési besorolást kapott ok nélkül, méltatlanul. Megbízhatatlanabbak voltak az elítélteknél, pedig soha semmiféle

vétségen nem kapták rajta őket. Ugyanaz a társadalmi rend, melyiknek törvényeit tisztelték és betartották, etikus magatartásukat megvetéssel vette tudomásul. Ténylegesen másodrendű állampolgárok voltak a saját hazájukban, ahol becsületesen megállták a helyüket. Most pedig látniuk kell, hogy egykori zaklatóik igyekeznek „elhitetni" magukról a teljes világnézeti pálfordulást.

A kisebb települések lakossága körében láthatatlan válaszfalat emelt a világnézeti kérdés ember és embertársa közé. „Az alkotmányban biztosított vallásszabadság" éppenúgy „írott malaszt" volt, mint annyi más demokratikus törvény. Az embereknek egyszerre kellett feloldaniuk önmagukban a köteles lojalitás és a hitükért elviselt nehézségek feszültségeit. Sokszor egyházi vezetőiktől sem hallhattak mást. Most pedig itt áll előttük egy újabb próba: Meg tudnak-e bocsátani az elviselt sérelmeikért? Miután látniuk kell a tulajdon szemükkel, hogy merő egzisztenciális indokból törekednek ismét eléjük furakodni. A papság velük szívesebben áll szóba. Jobban érdeklődik azok iránt, akik most, hirtelen fordultak meg a „damaszkuszi úton". Szinte igazolódik az evangélium szerinti századik juh megbecsülése a 99-cel szemben. Csalódottan és a döbbenet szavával kérdezik: „Hát Isten ilyen könnyen megbocsátott nekik?"

A jogait kereső, ítéletért és bosszúért kiáltozó ember szavát nem hallgatja meg az Úr. Pedig hányszor mondta már: „Tönkretette az életemet, a családomét is, és most milyen egyszerűen 'menti át' a bőrét."

A hosszú ideig elfojtott személyes sérelem hirtelen megszűnése felszabadítja az emberekben a bosszúállást, nem a krisztusi megbocsátás és szeretet hatalmát. Legalább megalázni és megszégyeníteni akarják őket, ha már egyébként Istenre kell, hogy bízzák a bosszút. Ők aztán kioktatnák az Urat, és balgán el is várják a bosszúállást.

Ha a megtévedt istenfélő embereken múlna, nem tanúsítanának a vétkesek iránt annyi megértést, mint amilyen méltányos az Úr hozzájuk. Felborzolnák kissé a társadalmi forradalom bársonyát. Nem osztják egy börtönparancsnok véleményét a volt gyűjtőfogházban, aki megállapította a kilencvenes évek elején, hogy amikor hazánkban máskor hasonló történelmi fordulat volt, mindig benépesültek a cellák. „Most le kellett zárni a börtönök felét, mert nem akadtak új lakók". Mindezt a fegyőrtiszt pozitívan értékelte. Azóta, persze kerültek újak a zárkákba, de nem politikai, mégkevésbé világnézeti okok miatt letartóztatottak. Ugye, érthetetlen lenne, ha a „kereszt jelében" mi töltenénk meg a börtönt volt pártemberekkel, tisztekkel, vagy másokkal akik ellenünk vétkeztek?

A hangulat-vallás előnyt élvez

A képernyőn éppen mutatják egy új felekezet tömegeit, amint lelkes prédikátorukat vagy tízezren hallgatják. Egyik sír, a másik combját verve hahotázik, van olyan, aki egyensúlyát vesztve hanyatt esik; bár vigyáznak rá, hogy mások karjaiba zuhanjon, nehogy valami baja essék. Aztán fekszik a földön, mozdulatlan, mint egy zsák. Van, aki meg önfeledten táncol a prédikáló ember beszéde alatt. „Roppant okos dolgokat mond a főpásztor, és micsoda nagy hatással!" – mondják. „A főpásztor" és előtte a nyája zsúfolt soraiban megcsillannak a rendőrség, a légierő, a katonaság tiszti egyenruhái, az arany rangjelzéseken virít sok magas rendfokozat. A többségük fiatal, talán éppen pályakezdő, de – arcukról ítélve – vannak korosabbak is. Már régebben kezdhették a katonatiszti pályát, hiszen a fegyveres alakulatoknál senkinek sem hullottak azonnal nagy csillagok a vállapjára. Szóval semmi kétség, a főtisztek múltja visszanyúlik azokba az időkbe, amikor nem tűrték meg soraik között „a klerikális reakció semmiféle kispolgári csökevényét." A tisztek családjában sem lehetett senki, akire a hit legkisebb gyanújának árnyéka vetődött. Most viszont ugyanazok a kemény vezényszavakhoz szokott emberek korukat megszégyenítő lendülettel és lelkesedéssel vallásos rock-zenére „csápolnak".

Bűnbánat könnyei helyett, víg dallamokkal, jókedvűen, dobogó ritmusra. Közben látjuk a képernyőn, hogy vidáman, sőt önfeledten beszélgetnek. Azt az íratlan liturgiát nem zavarja a viselkedésük. Új „elvi" magyarázat is kapható már az eddig illendő és elfogadott templomi viselkedéstől rendkívül eltérő magatartásukra. Akár Dávid király táncos kedvét, akár a „szent nevetés ajándékát" vesszük figyelembe, meg van már „ideologizálva" a dolog. Az sem baj, ha erre nincs megfelelő „bibliai" indok. Valahogy könnyebb a komoly erkölcsi következtetések levonásánál. Az őszinte megbánás helyett kézenfekvőbb, emberibb és minden esetre „testhezállóbb" ezekhez a magyarázatokhoz folyamodni. A bűnbánat kényelmetlen, a beismerés megalázó, a jóvátétel bonyolult. Ahol ezt kívánják, onnan elszivárog az „ó-ember", és inkább rock-zenére csápolni megy. A teljes megtérés ott kényelmesebb. Sikerekkel kecsegtetik. Nem kell tanácskozási órán bizonyságot tenniük, nem függ semmiféle szavazástól, döntéstől a „szent kenet". Marad a sokkal kényelmesebb út, a „szent nevetés", legfeljebb némi hanyattesés. Azután egy pokróccal letakarják...

A „régi rendszer embereinek" megtérése akár a kényelmesebb, „jó hangulatú" változat, akár a következetes, bibliai megtérés utján, a „kisegyházak szintjén" is vitatott. Elég keresztyénietlen módon, mivel a hivőknek illene elhinni mások megtérését. Ennek a lehetségességét Saul damaszkuszi útja óta el kellene ismernünk. Mivel ő is csak addig rótta az ideológiailag elkötelezettek pártos és tendenciózus útját, amíg meg nem állította a „főrivális" egy váratlan személyes bemutatkozással. Akkor a szegény, dühös kis Saul papírjaival együtt, fegyvereseinek kísérete ellenére, magas lováról az út porába pottyant. Az emlegetett esemény nem is volt olyan nagyon egyszerű.

Csendes fordulatok kis gyülekezeteinkben

Sohasem voltam nagy országjáró, de a kisebb ember is előfordulhat néha különböző helyeken, ahol régóta ismerős. Istenünk kegyelméből azonban – egyre-másra keletkeznek ott is gyülekezetek, ahol senki sem ismerős, amelyeknek még *nincsen múltjuk, de jelenük már van.* Nem is beszélek most másról, mint az ilyen, frissen plántált gyülekezetekben az egykori Néphadsereg, vagy rendőrség tiszti állományú tagjainak megtéréséről.

Nem lehet kiemelni egyik felekezettel szemben sem a magunk gyülekezetének sikeres tagtoborzását. Valamiként elmosódnak lassan a felekezetek közötti éles határok. Mindenki igyekszik arra, hogy jól megismerje a saját közössége bibliai nézetét, hitvallását; ragaszkodik hozzá, még akkor is, ha a mások „háztartását" elismeri. Észrevétlenül csökkent a

felekezetek közötti rivalizálás, a különbségek hajszolása, mások lenézése. Igaz, vannak még bőven együttműködésre, ökumenizmusra képtelen csoportok. Nem vált még a tolerancia dominánssá, de megjelent, és remélhetően tovább erősödik. Mintha nemcsak szervezeti formákban dolgozna az ökumenizmus, hanem a gyülekezetek (egyházak) illetve az egész keresztyénség igazi *Főpapja* is munkálkodna ezen. Kissé „ráérősen", nem kapkodva, de ki tagadhatná, hogy azért hatásosan.

Éppen erről beszélgetünk a vasárnap délutáni istentisztelet végén egy korosabb férfival, akit az alapige fogott meg, mivel a kapernaumi századosról szólt. Ő is volt százados, bár később magasabbra jutott a ranglétrán. Megyényi területnek őrizte a határát. Közben volt ideje, így sokat gondolkodott arról, hogy milyen különös a világ. Egyszerre jól, de rosszul is érezte magát benne. Aztán jött a fordulat. A gondolataiban valami már hamarabb megfordult. Míg másokat szinte összetört a kiábrándulás, a kiszámíthatatlan jövő riasztó képe; ő váratlanul megtalálta Krisztusban a nyugalmát. Egészen furcsa, szokatlan dolog, hogy egy cserzett bőrű katona törékeny leányától tanuljon. Ő azonban erre sem volt rest, és ezt egy cseppet sem szégyelli. Az alig felserdült gyermeke adta először a kezébe a Bibliát. Jaj, hogy ellenezte eleinte a dolgot! Most belátja, milyen kár volt. Engedelmeskedhetett volna sokkal hamarabb is a hatalmas Isten drága igéjének.

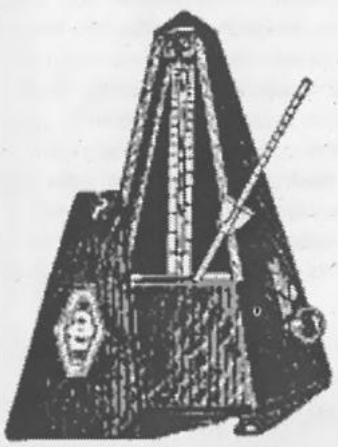
A megtért tisztek belső világában már ismeretlen az a vágy, ami a sokkal fiatalabb nemzedéknél még természetes és érthető: az *önmegvalósítás* vagy a *karrier* megcsinálásának szándéka. Van ennek bizonyos keresztyén változata. Bár erről általában kevés szó esik. Minden esetre, aki már végigjárta a létra fokait, tapasztalatokat szerzett az alsón és a legfelsőn, tudja már, hogy milyen közel van egymáshoz e kettő, valahogy nem kíván még egyszer mászni. Szerényen meghúzódva leül, hallgatja Isten igéjét és csodálkozik, hogy milyen más környezetbe került. Talán inkább látja és érzi a különbséget, mint azok, akik otthon maradtak, vagy mindig otthon voltak a gyülekezeteinkben. A megtért volt tisztek csendes, áldozatos és általában felkérésre megszólaló, visszafogott csoportot képviselik a gyülekezeteinkben. Viszont megtérésük őszinteségét nincs okunk egyáltalán kétségbe vonni.

Vannak olyanok, akik ma is tartanak egy esetleges visszarendeződés következményeitől. Mi *lesz* akkor? A kérdés minden esetre már veszti az élét, és átalakul egy sokkal enyhébb feltételezésre: Mi *lenne* akkor? Reméljük, nem lesz módunk tapasztalati alapon válaszolni. Bár vannak erre vonatkozó jelek Európa-szerte. Szánalmas, megrokkant, koros emberek, még róják a megszokott pályájukat, bár már nagyon a célszalag előtt. Végignézve soraikon, megesik a szívünk rajtuk. Jobban tennék, ha nem csak evilági hatalomban bizakodnának.

Az egykori megfigyelő találkozott Istennel

Az ötvenes években a hadnagy a kiegészítő parancsnokságtól, azt hittük, megfigyelési célból jár el rendszeresen a vasárnap délutáni istentiszteletekre. Apósa, anyósa hívő volt, sőt a felesége is lehetett volna, de úgy látszik nem akart kellemetlenséget a férjének. Azóta évtizedek teltek el. Egyszer – micsoda nagy híre kerekedett, – akkor éppen középiskolába járó, egyetlen lányuk megtért. Ő volt az első hitvalló a családból, bár a következőkre még sokáig várni kellett. Ő diák kora ellenére nemcsak eljárt az igehirdetésekre, de Jézus Krisztust is elfogadta. Pedig nem volt evangélizációs kampány, sem valami kiemelt esemény. Senki nem táncolt örömében, nem is sírt bánatában, de azóta eltelt évtizedek bizonyítják, hogy a megtérése nem látszatból, szokásból, belenevelt rutinból történt, – ahogy ezt általában „szakértők" mondogatják; mivel éppen nem nevelték erre, mégis megnyilvánult életében Isten Lelkének (ha esetleg jobban tetszik, akkor a Szellemének) eredménye. Egy nagyon egyszerű vidéki prédikátor által, akiről semmi eredményt nem tételezett föl még a saját gyülekezeti elöljárósága sem, a hivatalos értékelés még annyit sem. Mondhatta szegény, hogy hívogassunk, vegyük komolyan Isten útját; prédikált, amíg csak bírt, de a hallgatói soha egyebet nem mondtak róla, mint a veszteségeket, a taglétszám csökkenését, – bár voltak éppen bemerítések is. Egyszer aztán váratlanul megtért a hitre jutott lány édesanyja, az egykori „hívő szülők gyermeke", a két világháború közötti kötelesség szerint „anyakönyvezett baptista". Most pedig – örömmel hallhatjuk – hogy apa, a nyugdíjas tiszt is. (A leánya valamiért elhallgatja a nyugdíjba menetelkor apja rangját. Az biztos, hogy nem hadnagy volt már.) Az igehirdetéseket az ötvenes években tehát tényleg megfigyelte. Akkor azonban még csak odáig jutott, hogy a prédikátor „majdnem rávette, hogy keresztyénné legyen". Azóta az Úr „vette rá", igaz, hogy egy más hitvallású evangéliumi csoportba vezette.

Nem sorolom tovább a jellemző, bár túl sok figyelemre nem méltatott eseményeket. Azt sem zárom ki, hogy azt a nagyon ritka, három-négy esetet láttam csak, ami egyáltalán létezik az országban. De ha így lenne is, akkor sem szűrök le más végső tanulságot, egyetlen buzdításnál, ha valaki küzdene még saját magával: ***Jobb később, mint soha!***

Természetesen azoknak is írom mindezeket, akik már régóta nem imádkoztak a megtérésükért, mivel erre az „öreg és megcsontosodott" embereket nem méltatták. És most az idősebb fiú sértett önérzetével kissé felháborodnak, az Atya jóindulatát látva a tékozló életű öcskös iránt. Nem képesek igazán örülni a terített asztal mellett, amiből nekik – azaz nekünk – még akkor is részünk volt mindig, amikor körülöttünk a külső ellenség ordító, éhes farkascsordaként csattogtatta éles fogait. Szerintem ***akkor is jobb volt báránynak, amikor nem volt könnyebb.***

-szó-

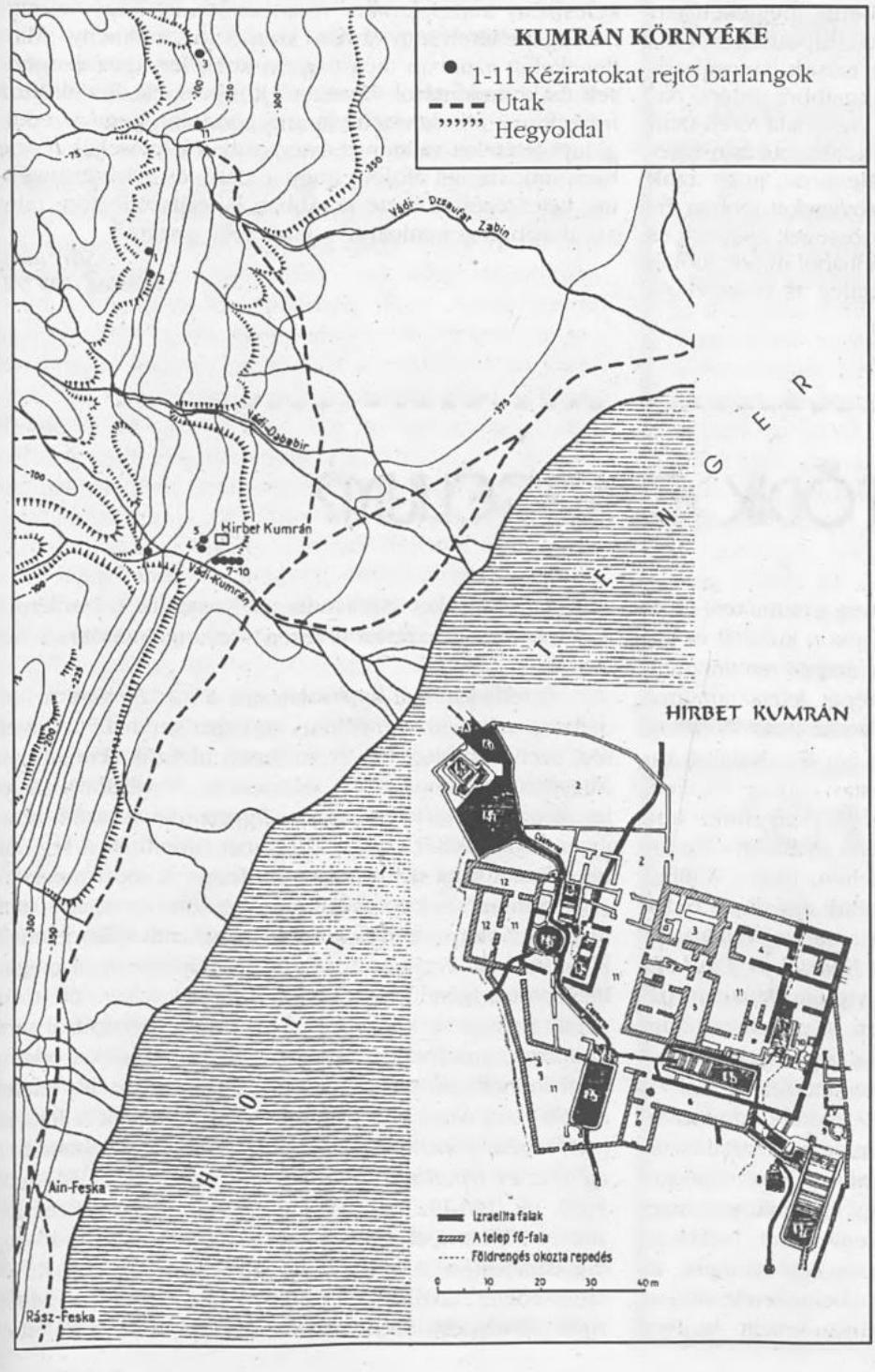
1997. augusztus hó

KORÁBBAN ÍRÓDOTT A MÁRK- ÉS MÁTÉ-EVANGÉLIUM?

A közelmúltban bizonyos papirusztöredékek keletkezési idejének megállapítása kapcsán egyre gyakrabban beszélnek arról, hogy a Márk- és Máté-evangélium az eddig feltételezett időpontnál korábban keletkezhetett. A hipotézis fő képviselője C. P. Thiede, aki feltevésében részben mások által elért új eredményekre támaszkodik.

A Márk evangéliuma esetében a keletkezési időpontra vonatkozó új javaslat a 7Q5 jelzéssel ellátott kumráni töredékek azonosításán alapul. Ezt a töredéket elsőként *J. O`. Callaghan* 1972-ben a Mk 6:52-53 maradványának tekintette (vö. Mérleg, 95/a. 28. l.). Amennyiben ez helytálló, akkor a legkésőbbi keletkezési időpontnak Kr. u. 68 tekinthető, vagyis a Kumrán pusztulásának éve (a korábbra datálás kérdése itt még nyitva marad). Önmagából ebből még semmiféle szenzációs eredmény sem következik a Márk-evangéliumra vonatkozóan. Ha azonban O`Callaghannal és Thiedével a 7. barlangból származó más töredékeket is keresztyén írások maradványainak tekintjük, akkor a leletet árnyaltabban kell értelmeznünk. Különösképpen érvényes ez a 7Q4-re, amelyet az 1Tim 3:16-4:3 töredékének tekinthetünk. Ebből az azonosításból arra lehet következtetni, hogy Kumránban kora keresztény írásokat is őriztek, amelyeket aztán a könyvtár más darabjaival együtt a puszta barlangjaiban dugtak el. Ez jogossá teszi annak feltételezését, hogy a kumráni közösség és a korai keresztyénség között valamiféle kapcsolat létezett, amelyet a legjobban „kritikus szimpátiá"-nak nevezhetünk: Ez a feltevés pedig arra enged következtetni, hogy a Márk evangélium a szokásosan Kr. u. 65 és 70 közötti időszakra tett írásos rögzítésnél mintegy öt-tíz évvel korábban kellett, hogy keletkezzék, hiszen csak így volt elegendő idő arra, hogy a leírt anyag Kumránba is eljuthasson. Persze nem hagyható figyelmen kívül az a lehetőség sem, hogy a szóban forgó töredék nem magából a Márk evangéliumból származik, hanem valamely a Márk evangélium szerzője számára is forrásul szolgáló Márk előtti keresztyén írásból. Ebben az esetben is figyelemre méltó, hogy korai keresztyén írások Kumránban is megvoltak.

Thiede más irányú vizsgálódásai a Máté-evangélium tekintetében is új keletkezési időpontot adnak. A század eleje óta az oxfordi Magdalen College tulajdonát képezi az a papiruszos kézirat (p64), amelynek keletkezési idejét Thiede a Kr. u. 70 előtti időszakra teszi. A három töredék részleteket tartalmaz a Máté-evangélium 26. fejezetéből (pontosan: 26:7-8, 10, 14-15, 22-23, 31, 32-33), és keletkezését

eddig Kr. u. 200 körülre becsülték. A papirusz keletkezési idejének új meghatározásával, amely elsődlegesen papirológiai kritériumokra támaszkodik, a lelet az Újszövetség legősibb kézírásos papiruszai közé sorolandó. Ennek megfelelően a Máté-evangélium írásos rögzítésének ideje is mintegy két évtizeddel korábbra kerülne, ami azt is jelentené, hogy Jeruzsálemnek a Kr. u. 70-ben bekövetkezett pusztulását is megelőzné. Amennyiben a töredék datálása helytálló, megint csak felmerül a kérdés, hogy nem esetleg egy Máté-evangéliumot megelőző feljegyzésről van-e szó. Ugyanakkor a Máté- és Márk-evangélium közti kapcsolat kérdését ismét felül kellene vizsgálni. Amennyiben a Márk evangélium is korábban keletkezett (l. előző bekezdés gondolatmenete), akkor a két forrás-elméletben lerögzített függőségi viszony továbbra is fenntartható. Persze a Máté-evangélium értelmezését illetően bizonyos helyeken új jellegű szempontok adódnának.

Az új kutatási eredmények érthetően lelkes bemutatását az exegéták és más szakemberek meglehetősen tartózkodóan fogadták, sőt egyesek a hipotéziseket kimondottan elutasították. Ugyanakkor mások hangsúlyozzák, hogy a két első evangéliumnak korábbra történő datálása az evangéliumok tudományos vizsgálata terén nem hozna döntő változást. Új kutatási feladatot pusztán a keletkezési körülmények vizsgálata jelentene, hogy azok pontosabb meghatározás révén a szövegeket jobban értelmezhessük. A korai keresztény közösségek életének és fejlődésének rekonstrukciója szempontjából mindebből új felismerésekre tehetünk szert. Lényegileg az eddigiekből kiindulva mintegy egy-két évtizeddel közelebb kerülnénk Jézus földi életéhez. Ez a korábbra való datálás persze azt is jelentené, hogy újra kellene gondolni az evangéliumoknak és a páli írásoknak az egymáshoz való viszonyát.

Az új, korábbra történő datálási kísérletek túlértékelését jelentené azonban, ha ennek alapján a jézusi üzenet és a korai keresztyén igehirdetés közötti tartalmi folytonosságot hangsúlyoznánk – figyelmeztet W. Kirschschlänger, luzerni újszövetségi szentírástudós. A hipotézisek (még) nagyon is kérdésesek, a szemtanúság, ill. a szűkebb értelemben vett apostoliság jegyében nem alapozhatunk rájuk fundamentalista jellegű megfontolásokat. Hogy az effajta törekvések mennyire végzetesek lehetnek, arra utalnak az egyháztörténelemből az antimodernizmus válságos évtizedei, de erre figyelmeztet a II. Vatikáni Zsinat is: (*Dei Verbum, 12*). Mindenfajta ideologizálástól ezért csak óvni lehet.

Ugyanez érvényes a kumráni közösséggel való kora keresztény kapcsolatokra vonatkozóan is. Nagy valószínűséggel e téren sem várható szenzációs eredmény. „Mindenekelőtt azonban még nagyon korai lenne az exegézisek és kommentárok bevezető könyveinek újraírásához hozzáfogni. Mindenesetre jó arra gondolni, hogy az eddigi hipotéziseket valamivel óvatosabban képviseljük, és ne hunyjunk szemet afölött, hogy a Máté- és Márk-evangélium keletkezéstörténete korábban is lejátszódhatott, mint azt általában gondolnánk" – tanácsolja a szerző.

(Sárbidai)
Mérleg, 1997/2.

ÖTÖDIK EVANGÉLIUM?

Ez év március 20-án nyitották meg a müncheni Néprajzi Múzeumban a Nílus menti késő ókori kultúrát és keresztyénséget bemutató kiállítást. Az alapos tanulmányokat és több mint 400 kiállított tárgy képét, leírást tartalmazó katalógus címe: Ägypten, Schätze aus dem Wünstenland, Kunst und Kultur der Christen am Nil (Katalog zur Austellung herausgegeben vom Gustav-Lübcke-Museum dr. Stadt Hamm und dem Museum für Spätantike und Byzantinische Kunst, Staatliche Museen zu Berlin – Preussischer Kulturbesitz, Wiesbaden, Reichert, 1996.). A július 13-án zárult kiállításon megtekinthettünk egy dupla oldalt az ún. „ötödik evangélium"-ból. Két amerikai vallástudománnyal foglalkozó kutató. *Charles Hedrick* és *Paul Mirecki* 1991-ben bukkant a berlini Egyiptomi Múzeum papiruszgyűjteményében arra a kereken 30 pergament-fragmentumra, amelyet a két tudós eddig ismeretlen evangélium töredékeként azonosított (vö. Bibel und Kirche, 1997/2. 101. 1.). Eredményeik részletes közzététele hamarosan várható, a kiállítási katalógus sajnos még nem tartalmazza dolgozatukat. Tartalmilag ez az „ötödik evangélium"-nak nevezett lelet lényegesen eltér a négy kanonikus evangélium stílusától: nem Jézus életét, szenvedését, halálát és feltámadását mondja el nekünk, hanem egy dialógust. Ez a párbeszéd húsvét után, Jézus mennybemenetele előtt az Olajfák hegyén zajlik Jézus és tanítványai között. Az ilyen jellegű szövegeket a második és harmadik században – mai felfogásunk szerint tévesen – evangéliumoknak nevezték.

A felfedezéssel kapcsolatosan *Klaus Bergert*, a heidelbergi egyetem evangélikus teológiai karán az újszövetségi szentírástudomány professzorát idézzük (Frankfurter Allgemeine Zeitung, 1997. március 20., Feulleton): „A lelet szenzációs volta eltűnik, ha figyelembe vesszük, hogy ilyen szövegekből kereken hetvenet ismerünk. A legtöbb ezek közül kopt nyelven maradt fenn." A most megtalált „evangélium" is kopt kézírással készült. Ez is arra utal, hogy Egyiptom az első keresztény századokban jelentős központ volt. E centrum az iszlám előretörésével meglehetősen elszigetelődött és sajátos formák között élt. Csak a múlt század óta kerülnek elő a sivatag homokjából azok az írások, amelyeket e keresztény közösségek irodalmi termékeinek tekinthetünk. Az eddig legismertebb leletek az 1947-ben *Nag Hammadiban* megtalált írások (a lelet jelentőségére vonatkozóan l. *Vanyó László: „Az ókeresztény egyház és irodalma"*, Budapest, Szent István Társulat, 1980. 15., 190-192., 198-199., 203., 227., 288. l.). Ezek között az írások között – gyakran gnosztikus tartalmú – addig ismeretlen „evangélium", apokalipszis, „apostolok cselekedetei" található (vö. Vanyó László (szerk.): *„Apokrifek"*, Budapest, Szent István Társulat, 1980, a kötetben

közreadott írások közül Nag Hammadiban találták meg a „*Nikodémus-evangélium*"-ot (274-282. l.); a „*Tamás-evangélium*"-ot (297-311. l.); az „*Igazság evangéliumá*"-t (312-328. l.); részletesebb válogatás németül: „Schneemelcher: Neutestamentliche Apokryphen, 1, Evangelien, Tübingen, 1992).

Minthogy a lukácsi Apostolok Cselekedetei szerint Jézus az Olajfák hegyéről ment a mennybe (vö. ApCsel 1:12), a húsvét utáni tanításra, a dialógusra e színhely kínálkozott. A párbeszéd szinte teljességgel tartalmazza Jézusnak a János evangéliumból ismert „búcsúbeszédét" (Jn 14-16). Jézusnak a tanítványokkal folytatott beszélgetései sokféle írásos megfogalmazást nyertek, de ezek közül sok nem maradt fenn. Ezt a tényt megerősítik bizonyos mosztim források is, amelyek olyan jézusi szavakat idéznek, amelyek számunkra ismeretlen (elveszett) evangéliumokból származhatnak. Ilyen például az a hasonlat is, amelyben Jézus a világot hídnak tekinti, amelyen ugyan át kell menni, de nem szabad letelepedni.

Ismét Klaus Berger: „Jézusnak a tanítványokkal folytatott e beszélgetéseinek a történeti értéke a Jézusról magáról szóló tudósítás tekintetében semmivel egyenlő. A szakemberek között érvényes a szabály: csak abban az esetben, ha az ezekből az `evangéliumok`-ból származó tudósítások legalábbis nagyjából megfelelnek az áthagyományozott négy evangéliumnak, csak akkor szabad féligmeddig megbízhatónak tekinteni őket." A szó szerinti megegyezések esetén persze inkább idézetekről van szó. Tartalmukat tekintve az apokrif „evangélium"-ok többnyire csak szándékukban, de sokszor kifejezetten is gnosztikusak. Ez azt is jelenti, hogy míg az Újszövetségben megtalálható evangéliumok összességüket tekintve zsidó-palesztinai jellegűek, addig ezekben az apokrif írásokban az ókori platonizmus többé-kevésbé test- és világellenes gondolkodásának bizonyos formái lelhetők fel. Ugyancsak jellemző motívum, hogy többnyire „titkos" tanításokról van szó. Ez egyrészt arra utal, hogy a kanonikus evangéliumoknak már volt bizonyos tekintélye, másrészt azt a törekvést mutatja, amely az új jellegű vallási tapasztalásokat, élményeket és tanításokat Jézus tekintélyére kívánta visszavezetni. A „titkosság" hangsúlyozása azt a benyomást kelti, hogy Jézus ugyan a szóban forgó írásban foglaltakat tanította, de annak tartalma csak kevesek számára hozzáférhető, ami egyúttal propagandafogás és öndicséret. „Új-Jézus-mondások" azért keletkezhettek olyan nagy számban, mert az egyház viszonylag későn – a második század végén – határozta el, hogy a ma ismert evangéliumokat fogadja el érvényesnek. (Ennél a Berger által képviselt álláspontnál kissé árnyaltabban fogalmaz H. Haag, aki szerint a négy evangélium már a II. század közepén kánoni tekintélynek örvendett. A további kánon-képződésben két mozzanat játszott döntő szerepet: egyrészt a marcionista eretnekséggel szembeni védekezés, másrészt az egyre szaporodó keresztyén iromány kánoni elismerése elleni „tiltakozás" Isten népe hitérzéke alapján. – Herbert Haag: Bibellexikon, Leipzig, St. Benno-Verlag, 1969, 923, l.).

A történész szemével nézve az egyház „egészében jó ízléssel" válogatott, amikor a hitelesnek számító szövegeket „jóváhagyta".

A napi sajtó szerint az „új evangélium" szenzációs újdonságokról számol be, legalábbis ami Jézus szenvedését érinti. Valójában szó sincs másról, mint a szokásos „test-ellenes" gnosztikus nézetekről. A régebbi gnosztikus szövegek szerint a „jó gnosztikus" igyekszik megszabadulni a testtől, s ez a gondolat található meg ebben a szövegben is. Minden valószínűséggel a korai gnosztikus időkben, a második században keletkezett műről van szó. A szakmai közvélemény szerint az „ötödik evangélium" semmiféle eddig ismeretlen adatot sem tartalmaz. Az ókeresztény irodalomtörténet apokrif darabjai iránt azonban felkeltette az érdeklődést.

Mérleg, 1997/2.

HOGYAN HÍVTÁK AZ IRGALMAS SAMARITÁNUST?

JOHANN FRIEDRICH OBERLIN (1740–1826) LELKÉSZ, FIATALKORI EMLÉKE:

„Kemény tél közepén kandidátusként Strasburgból hosszú gyalogutat tettem. A fáradtságtól, éhségtől kimerülten lefeküdtem a hóba, ahol majdnem halálos álomba merültem.
Egyszercsak azt éreztem, hogy erős karok egy kocsira emelnek. Kék munkásruhájú fuvaros volt, aki életemet megmentette. Étellel, itallal megerősített, azután egy közeli faluban letett. Búcsúzáskor szívből köszönetet mondtam, és pénzt akartam neki adni, de ő felháborodva utasította vissza.
Legalább a nevét mondja meg! – kértem őt.
– Úgy látom, hogy lelkész – felelte. Mondja hát meg nekem: mi volt az irgalmas samaritánusnak a neve? – A válasszal adós maradtam."

(A Die Jahreszeiten 1988-ból – Schöneck G.)

SEMLEGESÍTÉS

Az egyházi főtanácsos meglátogatta a pfalzi körzet egyik gyülekezetét.

Prédikációja után szemlét tartott a templomban, s a szószék fölött, az egyik sarokban nedves, penészfoltot látott.

Közvetlen modorában, az őt kísérő lelkészhez így szólt: „Ez nyilván az ön vizenyős prédikációitól van."

A pap se maradt adósa: „Főtanácsos úr, ha gyakrabban jönne, és ilyen száraz prédikációkat tartana, mint ma, a nedves folt hamar eltűnne."

(A Die Jahreszeiten 1988-ból – Schöneck G.)

SAJTÓFIGYELŐ

European Baptist Press Service hírei

Az idei évben Bulgáriában a bibliai öt kenyér és két hal sok embernek kielégítő étkezésnek számított volna. Gazdaságilag az alsóbb réteg még jobban leszakadt, és olyan volt, mintha egy 3.000 US Dolláros jövedelem hirtelen csak 30-at ért volna.

A gazdaság válsága többet hagyott maga mögött, mint üres gyomrokat. Az emberek jövőre vonatkozó reményei a liszttel és főzőolajjal együtt elfogytak. „A kommunista rendszerben a polcok üresek voltak, de legalább volt költeni való pénzünk." – mondta az egyik baptista gyülekezet tagja. „Most a polcok tele vannak, viszont nincs pénzünk, amit elkölthetnénk."

Amikor a gazdaság válságához társult az igen kemény 1996-97-es tél előrejelzése, a bulgáriai baptista vezetők felvették a kapcsolatot az Európai Baptista Szövetség képviselőivel annak érdekében, hogy megszervezzenek valamilyen külső segítségforrást azok számára, akik erre nagyon rászorultak. Ez a terv lett a „*Winter Help*" program.

1996. novemberétől 1997. áprilisáig 365.000 DEM gyűlt össze adományként, hogy azon élelmet vásároljanak, becsomagolják és a bulgáriai baptista gyülekezetek segítségével szétosszák. Ezen túl további 242.000 DEM -et fordítottak arra, hogy a rászorulóknak kifizessék a havi fűtésszámláit, és hogy élelmet vegyenek több árvaháznak, óvodának és kórház gyerekosztálya részére. Baptista szövetségektől, gyülekezetektől, missziótól és a baptista családon kívül álló barátoktól jött a segítség úgy Európából, mint az Egyesült Államokból.

A válság akkor ütött be, amikor a bulgáriai baptisták a kommunista időszak sötét napjaiból fölocsúdva, növekedésnek indultak és előre tekintettek. 1990-ben 14 gyülekezetnek volt 700 tagja, 1997 közepére viszont több mint 3.000 tagot számláltak 65 gyülekezetben és misszióállomáson. Az országnak valamivel több lakosa van, mint 8 millió.

Meg akarták osztani mindazt, amit kaptak, így a bulgáriai baptisták elhatározták, hogy a gyülekezetekben lévő családok egy csomagot kapnak saját használatra, és egy másikat, hogy azt odaadják más, gyülekezeten kívüli rászorulónak. A csomagok „megmutatták, milyen nagy Isten szeretete és gondoskodása" – mondja Maria Tosheva, egy török keresztyén csoport tagja Pazardzsikban. „Az emberek, akik eddig nem akartak ránk hallgatni, most már készekké váltak erre." – mondja.

Theo Angelov, az Európai Baptista Szövetség, valamint a Bulgáriai Baptista Szövetség elnöke és egyben a Szófiai Baptista Gyülekezet lelkipásztora szerint a segély feltételek nélküli szétosztásában igen óvatosan jártak el a bulgáriai baptisták. Tavaly májusban a szófiai gyülekezet egy bemerítési alkalomra készülődött, 40 új megtérővel. Többen közülük első alkalommal hallották az evangéliumot a segélyprogramon keresztül. A gyülekezetvezetők a bemerítés időbeni elhalasztása mellett döntöttek, annak érdekében, hogy meglássák vajon az új megtérők Krisztus melletti döntése valóban igaz-e? A Bulgáriai Baptista Szövetség hirtelen több, addig független gyülekezettől kapott levelet, kifejezve a szövetséghez csatlakozásuk szándékát. Ebben az esetben is igen óvatosak és körültekintőek voltak. Nem akarták kihasználni a helyzetet arra, hogy a tagság számadatait íly módon növeljék.

A megtapasztalható fizikai segítség és a mögötte lévő keresztyéni szeretet további bátorítást adott gyülekezeti tagoknak, és mély benyomást keltett mindazokban akik segítséget kaptak olyan kívülállóktól, akiket előtte még csak nem is ismertek. Ivan Zahariev, lelkipásztora egy baptista cigány gyülekezetnek Berkovitsában, egy vasárnap arról prédikált, hogy Isten miként elégít ki minden szükségletet. Ugyanakkor tudta, hogy szinte minden gyülekezeti tag munkanélküli, és azon gyötrődik, hogy miként tudna eledelt adni a családjának. „Az én hűtőm is üres, de eljöhetnek hozzám és beszélgethetünk." – mondja. Felhívta őket, hogy éljenek hit által. „Az, hogy szegény vagy, még nem jelenti azt, hogy többé már nem is hiszel." Nem is sokára megérkezett egy élelmiszer- és gyógyszerszállítmány.

Kiderült, hogy a „Winter Help (Téli Segítség)" valójában egy szellemi és gazdasági zarándoklat volt. „Másként láttuk meg Jézus csodatételét, amikor megáldotta és megsokszorozta az öt kenyeret és két halat. A bulgáriai hívők 8.000 családot etettek anélkül, hogy egyáltalán rendelkeztek is volna valamivel." – mondja Angelov.

Ford.: Kiss Zoltán

A Magyarországi Baptista Szeretetszolgálat élelmiszert szállított a „Winter Help (Téli Segítség)" program keretén belül a bulgáriai Berkovitsa nevű falu cigány lakosságának

Fotó: Martha Skelton

Vezetői szokások, alkotó gondolkodás

Azonosságok és hasonlóságok a lelkipásztori szolgálatban

Minden vállalkozó egy kicsit vezető is, minden vezető egy kicsit vállalkozó is. A lelkipásztor pedig – a maga területén –, ha jól csinálja: mindkettő. Az alábbiakban Klein Sándor, a pszichológiai tudományok doktora a mindennapi gazdasági életre összpontosítva osztja meg gondolatait az újságolvasókkal, de a Szolgatárs olvasói is – *mutatis mutandis* – tanulhatnak belőle.

Egy felmérés szerint a vezetők munkaidejük 9 százalékát utazással, 9 százalékát telefonálással, 10 százalékát értekezleten, 28 százalékát olvasással, írással és 44 százalékát beszélgetéssel töltik. A vezetők legfontosabb tevékenységformája tehát a másokkal való kapcsolattartás, interakció. Az eredményes vezetőnek és vállalkozónak olyan társas szokásokat kell kialakítania, amelyek lehetővé teszik, hogy a többi emberrel való kapcsolatai gyümölcsözők legyenek.

A következőben néhány olyan alapvető „szokást" sorolunk fel, amelyekről sokszorosan bebizonyosodott, hogy a vállalkozói és vezetői munka hatékonyságát szolgálják.

Hasznos szokások

Mindenkor legyen a tárgyalás alapelve: „Te is nyersz, és én is nyerek!"

Sok új vállalkozó úgy véli: a kapitalizmus alapelve, hogy „ember az embernek farkasa", „vagy te, vagy én". Noha a verseny, a konkurencia kétségtelenül fontos eleme az üzleti életnek, ugyanilyen fontos az együttműködés, a kooperáció is. Hosszú távon nem kifizetődő a törekvés, hogy mindenáron legyőzzük partnerünket, miként a tisztességtelenség is előbb-utóbb megbosszulja magát. Olyan lecke ez, amit jobb, ha nem a saját bőrünkön tanulunk meg. Először arra törekedjünk, hogy megértsük a másikat, azután arra, hogy minket is megértsenek!

Az empátia, a másik ember valódi szándékainak megértése a pszichológusok, pszichiáterek, tanárok munkájának közismerten egyik alapfeltétele. De rendkívüli jelentőségű a vezetők, vállalkozók számára is. Milliós üzleteket lehet elveszíteni vagy megnyerni attól függően, hogy megértjük-e tárgyalópartnerünk igazi szándékait, mondanivalóját.

Az egész több a részek összegénél! Ez olyan felismerés, amelyet egyetlen vezetőnek sem szabad figyelmen kívül hagynia. A vezető igazi feladata, hogy az emberek csoportjából az egyes emberek képességeinek puszta összegét jóval felülmúló teljesítményt hozzon ki.

A szakirodalom szinergiának hívja azt a csodálatos jelenséget, amikor az emberek közötti kommunikáció magas szintjén a bizalomból és az együttműködésből olyan rendkívüli eredmény keletkezik, amelyet egyetlen résztvevő sem várt volna, és egyikük sem ért volna el egymagában...

Ehhez mindenekelőtt meg kell tanulnunk értékelni az emberek közötti különbségeket, törekednünk kell arra, hogy ott, ahol csak egy alternatívát látunk – a miénket és a „rosszat" –, megtaláljuk azt a harmadik megoldást, amely mindnyájunk számára a legjobb.

A gondolkodás két útja

Edward De Bono, az alkotó gondolkodás világhírű kutatója felfedezte, hogy kétféle gondolkodási móddal közelíthetünk a kérdésekhez: vertikális („függőleges") és laterális („oldalirányú") gondolkodással. E kétféle gondolkodás különbségét szemlélteti a túloldali táblázatunk.

A mindennapi gyakorlatban a vezetők és a vállalkozók a gondolkodásra szánt idejük legalább 95 százalékát vertikális gondolkodásra fordítják. Hogy ennek milyen eredménye lesz, az nagymértékben függ attól, hogy a maradék 5 százalékot képesek-e laterális gondolkodással kitölteni. Vannak persze, akik idegenkednek a laterális gondolkodás bakugrásaitól és nehezen szakítanak a begyakorolt rutinokkal.

Ne csak nyúzzuk, élezzük is a fűrészt! Csak amatőr favágóval fordulhat elő, hogy életlen fűrésszel fog hozzá hatalmas hasábok szétvágásához. Ha látva küszködését, fáradt eredménytelenségét, megkérdezzük, miért nem tart szünetet, hogy kiélezze a fűrész fogait, a válasz: nincs ideje rá, túlságosan el van foglalva a hasábok aprításával.

Az alkotóképesség újratermelése

A vezetők általában „magas fordulatszámon" dolgoznak, így érthető, hogy megfelelő „karbantartás" nélkül hamar kiégnek. Munka- és alkotóképességük fenntartásához rendszeres gyakorlatokra van szükség az élet négy fő területén.

Fizikai állóképesség. A magyar vezetők sajnálatosan kevés gondot fordítanak az ésszerű táplálkozásra, az elégséges és megfelelő minőségű pihenésre. Az ellazulást nem ismerik. A rendszeres sportolás is kevesek kedvtelése. Pedig testünk „rendben tartása" nélkül igazán jelentős eredmény nehezen érhető el.

Szellemi frissesség. Van, aki pihen, ellazul, alszik, és van, aki imádkozással talál utat saját belső szellemi központjához. A lényeg: a szellemi felfrissülésünkre fordított idő bőségesen megtérül. (Más-más eredménnyel – Szerk.)

Rugalmas, alkotó gondolkodás. Gondolkodóképességünk bizonyos értelemben hasonló az izmainkhoz: használni, gyakorolni kell, ha nem akarjuk, hogy elsatnyuljon.

Szociális-érzelmi élet. Ennek gyakorlásához nincs külön időre szükség, csupán annyit kell tennünk, hogy naponta szándékosan fordítsunk figyelmet arra, hogyan is alakítjuk másokkal való kapcsolatainkat.

A helyes szokások kialakítása nem megy egyik napról a másikra, de lehetséges. Amit szívósan csinálunk, könnyebbé válik, nem azért, mert a feladat természete változik meg, hanem azért, mert a mi képességeink növekednek. A vezető legfőbb munkaeszköze a saját személyisége. Érdemes erőfeszítéseinek javát ennek fejlesztésére fordítania.

Dr. Klein Sándor

(Üzleti7, 1997. augusztus 25.)

Az alkotó gondolkodás kétféle módja

A vertikális gondolkodás	A laterális gondolkodás
Lépésről lépésre halad (mint ahogy a téglából falat építünk, vagy meglévő lyukat tovább mélyítünk)	Ugrásszerűen éri el az eredményt.
Szelektív: elválasztja a helyeset a helytelentől, hogy megtalálja a felmerült kérdésre a megnyugtató választ.	Alternatívák után kutat, egy fogalomról, szemléletmódról a másikra vált át, nem a legjobb, hanem a mindig jobb és jobb megoldás reményében.
Biznyít, válaszokat ad.	Új és új kérdéseket tár fel.
Igyekszik a gondolkodás tárgyához szorosan kapcsolódó témakörben maradni.	Örömmel fogadja a véletlen jelenségeket: számára semmi sem lényegtelen, mert a látszólag „idegen" jelenségek mindig a kitaposott útról való letérés lehetőségét hordozzák magukban.
Zárt eljárás: megfelelő alkalmazással mindig elérhető legalább valamiféle minimális eredmény.	Nyílt folyamat: használata megnöveli a maximális eredmény valószínűségét, de a minimális eredményt sem garantálja

Edward De Bono táblázata

Túrmezei Erzsébet:

KARÁCSONYI RÍMEK

Ezüstöt ölt
a téli föld.
Havas kis út
a hegyre fut.
Karácsony int
felénk megint.
Keresi árva, elhagyott,
a betlehemi csillagot.

Köd hamva hull,
és rajta túl,
mint zúzmarás,
fehér varázs,
erdők-mezők
az Érkezőt
jelentgetik ma ékesen.
Őt keresem! Őt keresem!

Már megjelent!
– zenél a csend.
Reményed Ő!
– zúg a fenyő.
Ilyen fehér!
– dalol a dér.
És szól az út, mit láb tapos:
Alázatos! Alázatos!

Lombjavesztett
ág didereg
a jegenyén:
Ilyen szegény!
Róla zenél
a szél, a tél,
zenélj te is, szegény szívem:
Eljött, igen! Eljött, igen!

Illusztrációk gyűjteménye

Gyűjtötte: dr. Gerzsenyi László

Az imádság

III. Abdullah uralkodásának évében nagy szárazság tombolt Bagdadban. A mohamedán orvosok kiadtak egy kiáltványt, hogy az igazhitűeknek imádságaikat kell fölajánlaniuk, az esőért; de a szárazság tovább folytatódott. A zsidóknak megengedték akkor, hogy ők is csatlakozzanak az imádkozókhoz, de a közös könyörgés sem volt eredményes. Amint az éhínség a szemükbe nézett, végül az úgynevezett kutyákat, vagyis a keresztyéneket is felkérték az imádkozásra. Úgy történt, hogy erre hatalmas esőzések kezdődtek el. Az egész vezetőség most éppen annyira méltatlankodott a szárazság megszűnése miatt, mint amennyire megrémült a szárazság folytatódása miatt. Valamilyen magyarázatra volt szükségük az embereknek, és ez a következő volt: „A próféta Istene nagyon örült az igazhitű muzulmánok imádságának, amely jóillatként szállt fel hozzá. Mégsem hallgatta meg kéréseiket, hogy még tovább hallhassa és gyönyörködjék imádságaikban. De a keresztyén hitetlenek imádsága utálatosság volt előtte, és azért teljesítette kéréseiket, hogy minél hamarabb megszabaduljon utálatos könyörgéseiktől."

...és magyarázkodás

Egy napon egy idős asszony leckét adott unokaöccsének. A kisfiú általánosságban jó, figyelmes gyermek volt, de ezúttal nem figyelt feladatára. Hirtelen megszólalt: „Nagynéni, letérdelhetnék és kérhetném Istent, hogy segítsen megtalálni a márványomat?" A nagynéni beleegyezett, mire a kisfiú letérdelt széke mellett, becsukta a szemét, és csöndben imádkozott. Aztán fölkelt, és megelégedéssel folytatta a lecke átvételét. Másnap a nagynéni csaknem félt megkérdezni a kisfiútól, hogy megtalálta-e játékját, mert attól tartott, hogy talán egyszerű hitét is elveszti a kudarc esetén. De mégis megkérdezte: „Drágám, megtaláltad a márványodat." „Nem, nagynéni – válaszolta a kisfiú –, de Isten elvégezte, hogy már nincs is rá szükségem."

Keresztyénség

Egy jól megalapozott gyülekezet lelkipásztora azzal lepte meg gyülekezete tagjait egy vasárnap reggel, hogy ezt a kérdést intézte hozzájuk: „Mit tettél ma, amit senki más, csak egy keresztyén cselekedne?" Tedd föl magadnak ezt a kérdést! Mit válaszolnál?

Jézus Krisztus

Luther Márton egyszer ezt mondta: „A vallás szíve személyes névmásában van." Egyszer valaki meghallgatta a Londoni Royal Albert Hall-ban Händel Messiását, amelyet egy többszáz tagú kórus adott elő. Egyik barátja is vele volt, egy hetvenes éveiben levő keresztyén. Amikor a Hallelujakórus eljutott a csúcsára: „Királyok Királya és Urak Ura", ez a keresztyén alig tudta magát tartóztatni. Könnyek peregtek világoskék szeméből és közben odasúgta a társának: „Az én Megváltómról énekelnek." A társa sohasem tudta elfelejteni, hogy milyen nagy hangsúlyt adott annak a kifejezésnek, hogy „az én" Megváltómról énekelnek. A vallás szíve valóban a személyes névmásban rejlik!

Hálaadás

Az egyik afrikai nyelven, a karre nyelvjárásban a hálaadás kifejezése ez: „Leülni valaki előtt a földre." A hálás karre elmegy jótevőjének a házához, leül a kunyhó előtti talajon, miközben egy szót sem szól. Csöndje jelzi hálaadását. Aki hálás Istennek, leül Isten előtt és élvezi jelenlétét. Sohasem elégszik mag csupán azzal, hogy megbillenti a kalapját Isten előtt, amint továbbhalad. A hálaadás megköveteli, hogy keresse Isten jelenlétét és a vele való közösséget.

Prédikáció

A leghosszabb följegyzett prédikációt Robert Marshall, a Michigan állambeli Birmingham Unitarian Church lelkésze mondta. 60 óra 31 percen át prédikált. Az előző rekordot Robert McKee tartotta, aki 52 óráig prédikált. A prédikációra való felkészülés két és fél évet vett igénybe, amíg megírta 500 ezer szavas prédikációját. – A legrövidebb prédikációt viszont Roy DeLamotte egyetemi lelkész mondta el a Georgia Paine College kápolnájában. A prédikáció címe eléggé hosszú volt: „Mit válaszol Krisztus, amikor megkérdezzük tőle, hogy »Uram, mit nyújt nekem a vallás?«" A prédikáció teljes terjedelme és tartalma ez volt: „Semmit." Amikor megkérdezték tőle, hogy mennyi időbe került, amíg felkészült erre a prédikációra, ezt mondta: „Húsz évbe."

Prédikálás

Amikor az első morva misszionáriusok Grönlandra mentek a Jézus Krisztusról szóló evangélium prédikálása céljából, azt gondolták, szükséges, hogy mindenekelőtt oktassák a népet a természeti vallás tanaira. A következmény az lett, hogy tizenhét éven át egyetlen ember sem tért meg. Egy napon egy Kajarnak nevű nagyon gonosz férfi belépett a misszionárius kunyhójába, és véletlenül hallotta, amint olvasta Krisztus élete utolsó hetének a történetét. Valahogy ez a gonosz grönlandi megértette azt tényt, hogy Jézus szenvedett, és meghalt a bűnösökért, és általa a bűnös üdvözülhet. Felkiáltott: „Hogy volt ez? Mondd el ismét, mert én is üdvözülni akarok." A misszionárius meglepődött. Kajarnak hamarosan megtért feleségével és két gyermekével együtt, és ők voltak az első zsengék Grönlandon, az Úr Jézus Krisztus gyümölcsöskertjében. A misszionáriusok azt is megtanulták, hogy a bűnös embernek bárhol a világon először Krisztus engesztelő áldozatáról kell hallania.

A lelkipásztor

Nem sokkal azután, hogy XIV. Lajos meghívta az ünnepelt Bossuet püspököt a meaux-i püspökségbe, megkérdezte a polgárokat, hogy mennyire tetszik nekik az új püspök. Ezt válaszolták: „Felség, eléggé szeretjük őt." „Eléggé? Mi hibát találtok benne?" „Hogy megmondjuk felségednek az igazságot, jobban szeretnénk egy olyan püspököt, aki már befejezte tanulmányait, mert amikor a mi püspökünkre várakozunk, akkor mindig azt mondják, hogy a dolgozószobájában van."

Megtérés

Egy szabadtéri istentiszteleten a prédikátor bizonyságtevőket kért. Miközben tartott az istentisztelet, egy ateista ment el éppen akkor mellettük, amikor egy megtért részeges bizonyságtétele hangzott. Megállt és figyelt. Az egykori részeges elmondta, hogy Jézus miként vitt véghez csodát az életében és mentette meg szegény lelkét. Az ateista csúfolkodva tett néhány megjegyzést a körülötte állóknak. Ezt mondta: „Ez semmi több, csak egy álom, a vallás csak így tudja megmenteni az embert; ez puszta álmodozás és semmi több." Senki nem válaszolt, de Isten azért megfelelt neki. A hallgatók közt volt egy tízéves kislány, aki jól ismerte a részeges otthon nyomorúságát. Hallotta az ateista megjegyzését, és odament hozzá, majd ezt mondta: „Uram, kérem, ha ez csak álom, akkor ne költse fel őt – ő az én apukám."

Tisztaság

Amint Dennecker, a híres szobrász közeledett élet végéhez, elhatározta, hogy minden megmaradt erejét és idejét egy mestermű alkotására szenteli, és eldöntötte, hogy kiformázza Krisztus alakját. Kétszer is kudarcot vallott, de végül olyan tökéletesen kivéste Krisztus alakját, hogy amikor az emberek megtekintették, megszerették és csodálták őt. Később Napóleon érte küldött és ezt üzente: „Jöjj Párizsba, és készíts egy Venus-szobrot a Louvre-múzeumnak." Dannecker szívét nem szédítette meg ez az ajánlat, és ezt válaszolta: „Uram, az a kéz, amely Krisztus szobrát kivéste, sohasem formál egy pogány istennőt."

Büszkeség

Az egyik újság karikatúristája egyszer azzal szórakozott, hogy táviratot küldött húsz ismerősének, akiket találomra választott ki. Mindegyik táviratában csak ez az egy szó szerepelt: „Gratulálok!" A karikatúrista szerint egyik barátja sem tett valami különöset akkoriban, amiért gratulálni kellett volna nekik. Mégis valamennyien annyira hízelgőnek tekintették a gratulációt, hogy mind a húszan köszönőlevelet küldtek vissza, mintha valami gratulációra méltó tettet hajtottak volna végre.

Viszontszeretet

A négyéves Márta mindkét karján egy játékbabát tartott, majd komolyan föltekintve édesanyjára, így szólt: „Anya, én szeretem őket, szeretem őket és szeretem őket, de ők sohasem szeretnek vissza engem."

Elbizakodottság

Egy bizonyos tóban vadkacsák és békák lubickoltak. Mint jó barátok egész nap vidáman játszottak együtt. De amint a forró nyár megérkezett, a tó kezdett kiszáradni, és hamarosan mindnyájan rájöttek, hogy el kell onnan költözniük. A kacsák könnyen elrepülhettek egy másik tóhoz, de mi legyen békabarátaikkal? Végül eldöntötték, hogy a kacsák egy kis pálcikát tartanak a csőrükben, és arra kapaszkodnak a békák a szájukkal, és így repülnek egy másik tóhoz. Hamarosan elindult a repülőosztag. Amint repültek, egy földműves föltekintett, és csodálkozva látta a repülőrajt és megkérdezte: „Kinek a ötlete volt ez a bölcs megoldás?" Az összes béka felkiáltott: „Az enyém!"

Bemutatkozik a HARMAT Kiadói Alapítvány

A Harmat Kiadó hetedik életévében jár. Könyveinkkel eszközök szeretnénk lenni Isten kezében arra, hogy Krisztus ismeretének gazdagságára megnyíljon minél több szem.

Ez a cél máris kettős: egyrészt minden vágyunk, hogy a gondolkodó hívő emberek kezébe lelki növekedésüket segítő irodalmat adjunk, másrészt szeretnénk a nem hívők előtt lerombolni minden olyan falat, ami Isten ismerete ellen emeltetett, hogy utat építsünk a magyar ugaron az Úrnak. A két cél között természetesen van átfedés.

Először hadd említsem a hívő olvasók felé érzett küldetésünket.

Minden generációnak valamit előről kell kezdenie: személyesen felfedezni Istent. Az Atyát, akinek szava olyan, mint a mennydörgés vagy a nagy vizek zúgása, ugyanakkor annyira szeretett, hogy egyetlen fiát elküldte; a Fiút, aki engedelmességben életét adta minden emberért, és a Szentlelket, aki ma is munkálkodik. Nem vagyok teológus, elnézést, ha nem minden kifejezésem szakszerű, de azt tudom, hogy jaj annak a népnek, mely előtt Isten ismerete elsekélyesül. Hiszen, ha már az elmélet is hiányos, milyen életgyakorlat származhat abból?

Megalapozott ismereteket szeretnénk tehát nyújtani Istenről (*Igaz istenismeret*), emberről (*Eltorzult képmás*), prédikálásról (*Hiszek az igehirdetésben*), a Biblia értelmezéséről (*Kétélű kard; A történetkritikai módszer vége*), vezetésről (*Vezesd népemet*), evangélizációról (*Mondjuk el másoknak*, valamint *Híd – Új utak az apologetikában*), a helyes én-képről (*Vagyok -e valaki; Személyiségtípusok*), az imádságról (*Imádság és lelkialkat*), a közösségről (*Szentek közössége*), a hívő élet kezdeteiről (*A harc*), a szolgálatról (*A szolgálat értelme*), depresszióról (*Hullámvölgyben*), a keresztyénség lényegéről (*Hinni Jézusban*) és a keresztyénség második évezred előtti kihívásáról (*Aki Van*).

Foglalkoztat az a kérdés, hogy miért tetszett a Szentléleknek az, hogy a Bibliába ugyanarról az eseményről négy írás is bekerüljön számos átfedéssel. A választ nem tudom, de azt értettem meg, hogy ha más és más az olvasó, akkor ezt Isten maga is figyelembe veszi. Bárcsak manapság is olyan „személyre szabottan" tudnánk elmondani az örömhírt, mint Lukács. Ehhez azonban a mai körülményeket is jobban kellene „kutatunk". Többek között ez a felismerés vezetett arra, hogy belekezdjünk egy sorozat lefordításába, ami számomra a Harmat gerince. „A Biblia Ma" sorozattal (eddig 6 kötet) szeretnénk segíteni lelkészeknek, gyülekezeti szolgálóknak egyaránt. A sorozat íróinak célja, hogy egyrészt a bibliai könyv szövegét hitelesen és olvasmányosan feltárják, másrészt annak üzenetét korunkra alkalmazzák.

Sokszor a bajban megszoktuk, hogy a segítséget külföldről várjuk. Pedig megdöbbentő, hogy Isten milyen kincseket adott a Kárpát medencében élő őseinken keresztül is. De hiába, ha nem tudunk róluk. *„Ama kegyelemnek mennyei harmatja"* címmel egy válogatást jelentettünk meg a XVII. századi magyar puritán prédikátorok eddig meg nem jelent, könyvtárak poros polcairól összegyűjtött írásaiból. Sajnos nincs iránta nagy érdeklődés. De aki felfedezi, annak vitamin. Saját múltunk ismerete ízt és perspektívát ad. Vagy ki gondolta volna, hogy a protestáns múltunk a külmisszióban olyan gazdag, mint ahogy az kitűnik *„Az Úr csodásan működik"* c. eddig két kötetes disszertációból? Vagy mennyire ismerjük a korai egyház mártírjainak életét? (*Mártírok oszlopa*) Tudakozódjunk a régi ösvények iránt!

Szeretnénk továbbá, ha elősegíthetnénk a jobb kommunikációt nemcsak gyülekezeten belül, hanem gyülekezetek, felekezetek között is. Különböző hátterű, felekezetű emberek közös összefogását Isten országának építésére. A vélemények különbözősége lehet előrevivő is, ha szeretetben és abban a közös vágyban csúcsosodik ki, hogy Isten mind jobban megdicsőüljön. Egy pici füzet – 30 oldal – sokat segíthetne ebben: *„Ismertetőjelük: A szeretet"*. Mert hogy erről ismerné fel a világ, hogy Isten gyermekei vagyunk. Ehelyett azonban sok gyülekezet tapasztalata, hogy alig vannak az újonnan megtértek között kívülről jövők. Pedig erre égetően szüksége lenne minden gyülekezetnek. Vajon hogyan lehetne ezen gyülekezeteinket új megtérőkkel benépesíteni? Nem tudom. De van egy tapasztalatunk, amit szeretnék megosztani, amely ilyen szempontból érdekes lehet, és ez jelenti kiadónk másik célját is egyben.

A Harmat Kiadói Alapítvány tekintve, hogy a MEKDSZ-ből (Magyar Evangéliumi Keresztyén Diákszövetség) nőtt ki, eredetileg csak diákoknak, hívő vezetőknek akart könyveket kiadni. De a vén diákból elég gyakran fiatal házas lesz. Olvastunk egy jó könyvet a gyermeknevelésről. Kísérletképpen kiadtuk *„Életre szóló ajándék"*. Az első kiadása pillanatok alatt elfogyott (1991-ben) többnyire nem keresztyén könyvesboltokban. Ez meglepett. Ott, ahol eddig azt mondták, hogy a „hívő könyveket" nem keresik az emberek, most százával rendelték ezt a könyvet. Ugyanakkor kemény kritikát kaptunk néhány hívőtől, hogy kevés a könyvben a Bibliai idézet. E két vélemény hallatán elgondolkoztunk. Lehet, hogy a „hívő könyvek" nem a nem-hívők érdeklődésének a hiánya miatt nem fogytak, hanem a hívők kommunikációs képtelensége miatt?! Lehet, hogy másképp kell megszólítani egy nem hívő embert? Jézus vagy Pál apostol hogy csinálta? Nem érdekli még a megtérés a samáriai asszonyt, de szomjas. Jézus élő vizet kínál. De nem ugyanezt kínálja Nikodémusnak, sem a gazdag ifjúnak. Vagy Pál egy zsinagógában másképp érvel, mint Athénban. Nagy tanulság volt ez nekünk. Ebből az egy könyvből aztán egy négy részes sorozat lett: *Nehéz évek, Szülői hivatás* és *Düböngő ifjak*. Meg kell értenünk, mi foglalkoztatja az embereket, és ezeken a kérdéseken keresztül kell bemutatnunk Jézus szeretetét, igazságát, üzenetét. A „Két hét alatt németül" és a „gyorskakaó" korszakában azt hihetjük, hogy a megtérést is siettethetjük. Nem borítékolhatjuk a „megoldást" – még a kérdés megismerése előtt. Ez persze még nehezebbnek tűnik. Sőt, lényegében lehetetlen. S a dolog itt kezd izgalmassá válni, hiszen nem is nekünk kell „téríteni". Isten nem nagy térítőket keres, hanem embereket, akikben Ő naggyá válik, akik engedelmesen megteszik azt, ami az ő feladatuk, és a többit rábízzák hittel Istenre. Szeretnénk könyveinkkel ilyen szolgálatban állni. Utat építeni. Máskor falakat lerombolni. Ilyen könyv pl. *Az Élet eredetének rejtélye*, melyet bátran adhatunk nem hívők kezébe is. Nem valószínű, hogy a könyv olvasása közben valaki megtér. De Istenhez közelebb kerülhet!

Butaság lenne tehát parlagon heverve hagyni azt a helyet, ahol a legtöbb nemhívő gondolkodó ember megfordul: a nem keresztyén könyvesboltokat. A gyereknevelléssel kapcsolatos könyvünk által kiépült kapcsolat alapján azóta másik 14 könyvünket is átveszik ezek a boltok. Olyan könyveket, amelyek sokkal nyíltabban is szólnak Istenről (Pl. *Tízparancsolat*).

A személyekről: négy állandó munkatársa van a kiadónak, és egy polgári szolgálatosa. De keresünk még további embert, (pl. újabb polgári szolgálatost), aki a Budapesten kívüli terjesztésben segítene.

Terveinkről: Évente két könyvet tervezünk kiadni a *Biblia ma* sorozatból (Dániel és János levelei jönnek '98-ban) és további könyvek kiadását tervezzük a fent leírt kettős célok mentén. Szeretnénk egy kicsit fiatalabb korosztály felé is nyitni, mint akiknek szól a *„Nem kérdett senki, akarok-e élni"* is.

Tudjuk a legfőbb panaszt: a Harmat könyvek drágák. Sajnos azonban nem áll mögöttünk olyan nyugati tőke, ami lehetővé tenné az ennél nagyobb olcsóságot. Most ebben a tekintetben azt a segítséget tudjuk nyújtani, hogy **a Szolgatárs olvasóinak az év hátralévő részében közvetlen rendelés esetén minden könyvből 15% kedvezményt adunk. Ugyanezt a Baptista Könyvesbolt is biztosítja ezekre a könyvekre**. A mellékelt katalógusból lehet válogatni, az árlistán van a megrendelő lap. A kedvezmény érvényesítése érdekében a megrendelőre írják rá: ***Szolgatárs.*** Kérésre küldünk negyedévenkénti tájékoztatónkból.

Munkánkat eredményesnek akkor látnánk, s ez imádságunk is egyben, hogy mind több olyan hívő férfit és nőt lássunk, akiket az „igazság felismerése hoz tűzbe".

Harmat Kiadói Alapítvány
1114 BUDAPEST, Bukarest utca 3. Tel/Fax: 166-9896. Email: harmat@compuserve.com

Minden véleményt szívesen fogadunk. Kiadási javaslatot is. Kérésre gyülekezeti könyvbemutatót is tartunk. Könyveink kaphatók a Baptista könyvterjesztésben is.

dr.Herjeczki Kornél